

Spre binele
țării,
spre binele
planeteiTOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU
într-o nouă solie de pace, prietenie și colaborare
pe continentul african

Prima etapă a itinerarului,

vizita în
Republica Ghana,s-a încheiat
cu fructuoase rezultate,
în avantajul reciproc
al ambelor țări și popoare

Comentariu în paginile 2-3

Pământ limpede

Se-aude griul tinăr sub zăpezi
cum infioară mijlocul cimpiei,
viorile pământului se-aud
eternizind fiorul rodniciei.Se limpezesc fîntînile din grai,
ochii coboară cerul într-o carte —
cit pot s-alerg cu zorile-n priviri,
sufletul meu mulțimii se imparte.Se-aude roua, zările-nflorind,
pământul nostru limpede se-aude ;
pe riurile patriei, din nou
se-aprinde pârul sălcioilor crude...

EUGENIU NISTOR

GÎNDURI DESPRE PATRIE

Dragostea de patrie s-a născut înainte de noțiunea de patrie. Ea s-a născut odată cu omul. O simți în scîncețitul copilului nou născut, în mîngierile abia simțite și în răsufierea caldă a îndrăgostitilor ; în privirea nostalgică spre trecut a celor la vîrsta senectutii ; în ultimul gând al Omului, în ultima lui răsufflare.

Dragostea de patrie este dragostea de pămîntul țării, de plaiurile, apele și izvoarele ei ; de pietrele și de copacii ei, de aurul și sarea ei ; de bur-nita ploilor, de căderea zăpezilor, de mireasma primăverilor mult așteptate ; dragostea de patrie e dragostea de vuietul valurilor mării, de fierbințea-lă nisipurilor.

Dragostea de patrie înseamnă să iubesti tot ce e bun și curat aici la noi ; înseamnă optimism, curaj, răbdare, credință ; înseamnă spirit de sacrifi-

ciu, încredere în viață, în oameni.

Căci patrie înseamnă cit cuprinzi cu ochii și, mai departe, cit cuprinzi cu ochii minții. Hotarele ei sînt hotarele dragostei tale pentru ea.

Dragostea de patrie mai înseamnă și să lupți s-o aperi de dusmanii ei. S-o aperi de cei care o urăsc, dar, mai ales, de cei ce cu fătărniceie spun că o iubesc ; de cei ce trăind, sub faldu-rile ei, îi cîntă osanale și-o proslăvesc întru umplerea buzunarelor lor, cu bani mai mari sau mai mici. Nimic mai jalnic decît un fals patriot. Întinarea patriei e mai păcătoasă decît întinarea tindei, decît întinarea dragostei dinții, sau cea a copiilor pentru părinți, sau a părinților pentru copii. Pentru că patriei îi datorăm și cre-dința, și dragostea, și viața.

PAUL IOACHIM

Răsfoind cartea celebrității

ANA ASLAN :

„Trăiește în prezent
și în viitor“

Pagina 16

DOINA MELINTE

Campioană europeană
pentru a treia oară

Pagina 23

Ipostaza competenței, la Reghin :
omul face lemnul să cînte

Fotografie de VICTOR RADULESCU

Tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU într-o nouă solie de pace, prietenie Călduroasă primire

Africa, un continent al luptei pentru independenţă şi progres

Africa. Numele acesta ne evocă căldura toridă, pădurile tropicale, exotismul filmelor şi cărţilor apărute în fostele metropole coloniale, care au răspândit pe întregul glob o imagine deformată despre un continent, care, aşa cum au demonstrat ultimele decenii, nu a întârziat să-şi reclame o identitate proprie, nu mai puţin de 50 de state cucerindu-şi independenţa în ultimele trei decenii. Al treilea ca mărime între continentele lumii, Africa deţine aproximativ o cincime din suprafaţa uscatului planetar, aici găsin-

du-se circa o treime din statele lumii şi o zecime din populaţia mondială. Este continentul cu cele mai mari zăcăminţe minerale din lume şi cu cel mai ridicat potenţial hidroenergetic (40 la sută din totalul mondial).

Ce înseamnă Africa astăzi, din punct de vedere economic? Cel mai mare producător de oleaginoase tropicale din lume, cel mai mare producător de diamante (90 la sută din producţia mondială), o mare pondere în producţia altor minerale importante: 87 la sută din producţia de cobalt, 65 la sută din cea de aur, 21 la sută din cea de cupru, 24 la sută din cea de magneziu, 35 la sută din cea de fosfaţi. Pământul Africii adăposteşte 8,5 la sută din rezervele mondiale de petrol, 25 la sută din cele de uraniu, 21 la sută din cele de bauxită, 85 la sută din cele de platină, 97 la sută din cele de crom. Din păcate, însă, acest greu încercat continent a fost supus unei îndelungate exploatare coloniale şi, la dobândirea independenţei, a moştenit un nivel extrem de scăzut de dezvoltare. Din cele 50 de state africane independente, numai cîteva înregistrează un venit pe locuitor mai mare de 500 de dolari anual. Industria se află într-o fază incipientă, iar resursele subsolului abia încep să fie exploatate. Există numeroase probleme de infrastructură, în special în ce priveşte crearea unei reţele moderne de transporturi. Agricultură este fie extensivă, fie orientată spre monoculturi, iar lipsa capitalurilor frînează investiţiile altfel de necesare progresului şi dezvoltării.

Dificultăţile moştenite au fost şi sînt accentuate de implantarea monopolurilor străine în economie, fapt ce relevă că dobândirea independenţei politice nu reprezintă decît primul pas spre deplină emancipare, spre dezvoltarea liberă. Politica monopolurilor imperialiste, interesate, ca şi în trecut, exclusiv să obţină profituri cit mai mari din exploatarea unor întregi popoare a făcut să se perpetueze starea de subdezvoltare a unor state africane. Măsurile protecţioniste adoptate de către statele capitaliste dezvoltate au dus, de pildă, la o gravă diminuare a preţurilor materiilor prime, principala sursă de venituri a ţărilor africane. Aceste ţări sînt afectate şi de faptul că piaţa materiilor prime este controlată de un număr relativ mic de companii transnaţionale, care dictează pur şi simplu preţurile la circa 60-95 la sută din produsele de export ale ţărilor africane. Creşterea preţurilor la produsele industriale şi scăderea preţurilor materiilor prime au diminuat drastic încasările ţărilor africane de pe urma exportului. În plus, datoria externă a Africii, este în continuă creştere datorită practicilor financiare cîmătăreşti ale unor ţări occidentale. În decursul ultimilor zece ani, datoria externă a Africii s-a triplat, ajungînd la 200 de miliarde dolari.

Confruntate cu această situaţie, ţările africane s-au mobilizat la luptă pentru depăşirea actualei ordini economice şi politice internaţionale, care împiedică ieşirea lor din starea de inapoiere, le stînjeneşte eforturile de dezvoltare, perpetuează exploatarea lor nemiloasă de către lumea bogată. În forurile O.N.U., la diferite conferinţe şi reuniuni internaţionale, grupul ţărilor africane s-a aflat printre principalii militanţi pentru o nouă ordine economică internaţională, pentru noi relaţii între state bazate pe principiile egalităţii şi echităţii, colaborării şi avantajului reciproc, pentru eliminarea practicilor protecţioniste, şi reducerea dobînzilor, pentru înlesnirea accesului lor la cercirile ştiinţei şi tehnicii, pentru încetarea cursei înarmărilor şi folosirea resurselor astfel obţinute pentru dezvoltare şi progres.

Este bine cunoscut faptul că România s-a aflat permanent alături de popoarele africane în lupta acestora pentru eliberare naţională, acordîndu-le sprijin politic, diplomatic şi material în edificarea unei vieti noi, în deplină libertate, potrivit voinţei şi aspiraţiilor proprii.

Un rol deosebit de important în amplificarea colaborării şi cooperării României cu ţările din Africa şi ridicarea acestora pe trepte tot mai înalte, l-au avut istoricele vizite efectuate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, într-un mare număr de state africane, ca şi convorbirile avute pe pămîntul României cu şefii de stat de pe acest continent, cu conducători ai unor mişcări de eliberare naţională.

Noul itinerar de pace şi prietenie în ţări ale continentului african pe care îl întreprinde în aceste zile preşedintele Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, va inscrie fără îndoială, o nouă pagină de deosebită însemnătate în cronica tradiţionalelor relaţii de prietenie şi colaborare dintre România şi ţările vizitate, va conduce la noi acorduri şi înţelegeri privind conlucrarea în diverse domenii, inclusiv pe plan internaţional, în direcţia găsirii unor soluţii general acceptabile la acutele probleme ale lumii contemporane.

ION VIRGIL ■

Revista presei ghaneze

„România — evidenţiază ziarul PEOPLE'S DAILY GRAPHIC — este apreciată astăzi ca un stat care şi-a asumat responsabilităţi pentru pacea lumii. Numele acestei ţări în conştiinţa contemporanităţii este sinonim cu recunoaşterea contribuţiei sale la afirmarea şi împlinirea idealurilor tuturor popoarelor. Această politică este cunoscută ca fiind legată de gîndirea şi acţiunea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, eminent om politic, apreciat şi stimat pentru ideile sale de interes major nu numai pentru naţiunea sa, ci şi pentru destinele tuturor naţiunilor care doresc pacea, libertatea şi independenţa”.

THE GHANIAN TIMES relevă: „Preşedintele Nicolae Ceauşescu promovează o politică externă activă şi dinamică. Contribuţia preşedintelui României este bine cunoscută în ceea ce priveşte instaurarea unor relaţii noi între state, bazate pe neaměstec în treburile interne, nerecurgerea la forţă şi la ameninţarea cu forţa. Numitorul comun al acestor relaţii noi, democratice, de dreptate şi echitate în relaţiile între state îl constituie asigurarea independenţei naţionale. Sub con-

ducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, om politic remarcabil, respectat în lume pentru iniţiativele sale valoroase, România contemporană s-a afirmat ca o campioană a păcii”.

PEOPLE'S DAILY GRAPHIC, în articolul „O operă dedicată ştiinţei şi progresului în România”, scoate în evidenţă următoarele: „Oricine studiază experienţa României în domeniul dezvoltării economice şi sociale, va observa, de la început, atenţia deosebită acordată ştiinţei, factor de progres multilateral al ţării. Aceasta este demonstrată de dezvoltarea accelerată a României în cele peste două decenii de cînd preşedintele Nicolae Ceauşescu se află în fruntea partidului şi a ţării”.

Articolul evidenţiază apoi contribuţia de mare însemnătate a tovarăşei Elena Ceauşescu la dezvoltarea ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti.

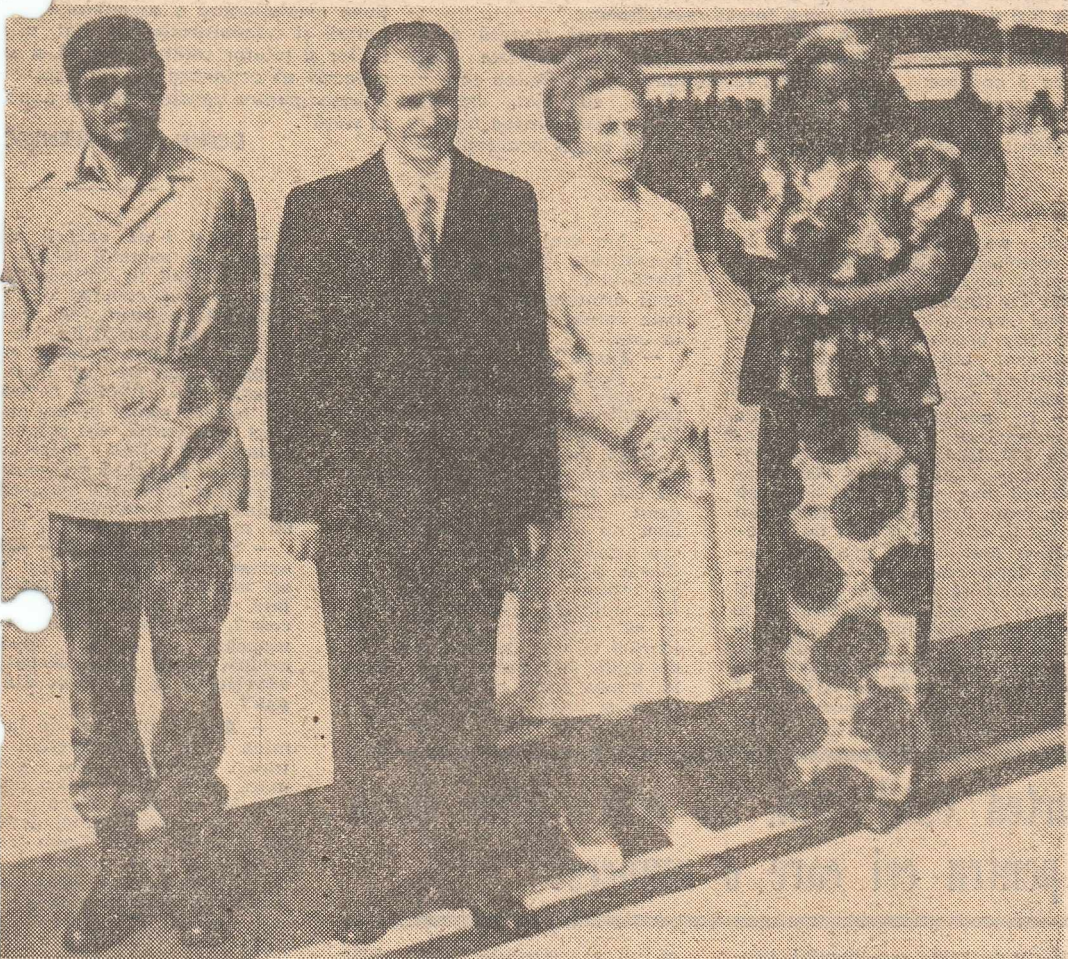
„Academician doctor inginer Elena Ceauşescu, exemplu strălucit de om politic şi de ştiinţă, desfăşoară o activitate multilaterală, aducînd o contribuţie remarcabilă la progresul ştiinţei în lume în domenii de vîrf, la cercetarea fundamentală şi

aplicarea rezultatelor acestor în practica economică şi socială. Se poate afirma pe bună dreptate că este o mare şansă pentru un popor să aibă, alături de conducerea politică, cit şi în domeniul ştiinţific din ţară, un savant care acţionează cu atîtă abnegaţie şi curaj pentru sporirea contribuţiei naţionale la patrimoniul creaţiei universale”.

TIMES INTERNATIONAL „Potrivit preşedintelui României, asigurarea unui progres real pentru toate statele nu este numai un scop final al noii ordini economice internaţionale, ci şi o necesitate obiectivă a zilelor noastre. Menţinerea dezechajelor generează crize.”

Unul din factorii care împiedică procesul de dezvoltare reală a tuturor ţărilor îl constituie, în concepţia României, datoria externă. Este atînci natural — subliniază preşedintele României — ca reglementarea datoriei externe să fie o condiţie fundamentală pentru o nouă ordine economică internaţională. Deoarece aceasta este singura cale de prevenire a deteriorării situaţiei economice generale din întreaga lume, în mod deosebit în ţările în curs de dezvoltare”.

Împreună cu tovarăşa ELENA CEAUŞESCU şi colaborare pe continentul african în Republica Ghana

Sub semnul dorinței României socialiste de a amplifica permanent colaborarea cu țările din Africa, de a conlucra tot mai strâns cu statele în curs de dezvoltare, cu toate statele, în interesul păcii și progresului în lume, la începutul acestei săptămîni, a avut loc vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceaușescu, în Republica Ghana, la invitația conducătorului acestei țări, președintele Jerry John Rawlings.

Această nouă întâlnire româno-ghaneză la nivel înalt, prima de altfel din actualul itinerar pe care președintele României îl parcurge pe continentul african, constituie, după aprecierile presei românești și internaționale, un eveniment de mare însemnătate în cronică relațiilor bilaterale, menit să confere dimensiuni tot mai largi raporturilor de colaborare dintre cele două țări și popoare.

Șeful statului ghanez, președintele Consiliului Național Provizoriu de Apărare al Republicii Ghana, a salutat cu multă cordialitate vizita oficială de prietenie pe care președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceaușescu, a întreprins-o în Ghana, relevînd că aceasta constituie un moment important în cronică relațiilor de colaborare româno-ghaneze. În același timp, și-a manifestat satisfacția de a se întâlni și a avea convorbiri cu președintele Nicolae Ceaușescu în probleme de interes comun, subliniînd admirația deosebită față de dezvoltarea economico-socială a României, înalta apreciere de care se bucură nu numai în Ghana, ci în toate țările Africii, personalitatea șefului statului român, inițiativele și acțiunile sale ferme și curajoase, întreprinse pe plan mondial, în vederea întăririi păcii, înfăptuirii dezarmării, promovării înțelegerii și cooperării între națiuni.

Președintele Nicolae Ceaușescu a evidențiat că ospitalitatea de care s-a bucurat în Ghana încă de la sosire este o expresie a sentimentelor de prietenie pe care și le născă reciproc popoarele celor două țări și a exprimat încrederea că noul dialog la nivel înalt va contribui la întărirea pe mai departe a colaborării pe multiple planuri dintre România și Ghana. „Am ajuns împreună la concluzia — spune în toastul său la recepție tovarășul Nicolae Ceaușescu — că există mari posibilități de dezvoltare în continuare a colaborării reciproce avantajoase româno-ghaneze, corespunzător aspirațiilor de dezvoltare independentă, de progres, de bunăstare, de pace și înțelegere între popoare“.

În acest cadru, au fost subliniate încă o dată posibilitățile

existente pentru extinderea pe baze echitabile, reciproc avantajoase, a colaborării și cooperării economice, tehnico-stiințifice și în alte sfere de activitate, precum și pentru creșterea schimburilor comerciale bilaterale. Ținînd seama de prioritățile programelor de dezvoltare economică și socială ale celor două țări, conducătorii celor două state au hotărît să se acționeze pentru creșterea schimburilor comerciale și dezvoltarea cooperării economice în domeniile industriei, agriculturii, mineritului, petrolului, precum și în alte sectoare. Acordurile și înțelegerile la care s-a ajuns, Comunicatul comun dat publicității reflectă din plin această dorință reciprocă.

Cei doi președinți au trecut în revistă situația internațională. Schimbul de păreri ce a avut loc în timpul întâlnirilor și tratativelor a pus în evidență apropierea punctelor de vedere ale celor două țări în problemele abordate. A fost exprimată profundă îngrijorare față de situația critică, deosebit de complexă existentă în lume, apăsîndu-se că forțele progresiste de pretutindeni, toate popoarele trebuie să-și intensifice lupta pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, pentru înfăptuirea dezarmării, pentru instaurarea păcii pe planeta noastră.

Președintele Nicolae Ceaușescu și Jerry John Rawlings au acordat o deosebită atenție, în cadrul dialogului lor, ca și în Comunicatul comun publicat, situației de pe continentul african. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat, și cu acest prilej, solidaritatea și sprijinul României față de lupta popoarelor africane pentru lichidarea totală a colonialismului și neocolonialismului, pentru înaintarea liberă pe calea progresului, pentru apărarea și consolidarea independenței lor.

Privitor la situația economică mondială, s-a relevat că se impune să se facă totul pentru soluționarea problemelor subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru promovarea unor relații economico-financiare bazate pe deplină egalitate și echitate.

Există deci suficiente temeiuri să se considere că vizita oficială de prietenie a președintelui României în Republica Ghana, dialogul fructuos purtat, toate convorbirile și înțelegerile la care s-a ajuns vor contribui sigur — așa cum se subliniază și în Comunicatul comun, precum și în documentele semnate — la întărirea prieteniei și colaborării româno-ghaneze, la consolidarea păcii și colaborării în lume.

MIHAI STĂNESCU ■

— La închiderea ediției —

Tovarășul NICOLAE CEAUŞESCU şi tovarăşa ELENA CEAUŞESCU au început vizita oficială de prietenie în Republica Liberia

Miercuri, 9 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăşa Elena Ceaușescu, a început vizita oficială de prietenie în Republica Liberia, la invitația președintelui Samuel Canyon Doe.

Sosirea distinșilor reprezentanți ai poporului român în Monrovia a fost așteptată cu mult interes și primitivă cu deosebită cordialitate și căldură de oficialitățile țării gazdă, de locuitorii Capitalei liberiei. Aceasta ilustrează înalta apreciere de care se bucură personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu, contribuția sa la edificarea unui climat de pace și

securitate, a unei lumi mai drepte și mai bune, la afirmarea spiritului de înțelegere și colaborare între națiuni.

Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăşa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați cu aleasă stimă și prietenie, de președintele Liberiei, Samuel Canyon Doe. Cei doi șefi de stat și-au strîns miinile cu căldură, exprimîndu-și deosebita satisfacție de a se întâlni din nou, de această dată pe pămîntul Liberiei. În semn de aleasă cinstire, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăşa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați potrivit ceremonialului unei vechi tradiții, rezervată oaspeților

de seamă. În cadrul emoționantelor manifestări prilejuite de ceremonia înmînării Cheii orașului Monrovia, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se președintelui Samuel Canyon Doe, edililor și locuitorilor Capitalei și-a exprimat convingerea că actuala vizită, noul dialog la nivel înalt româno-liberian va constitui un moment de seamă în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări.

În cursul aceleiași zile, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceaușescu, au început convorbirile oficiale cu președintele Samuel Canyon Doe.

Să privim chipul țării

Precedată de largi dezbateri în conferințele județene și pornind de la experiența acumulată în cele două decenii care au trecut de la împărțirea administrativ-teritorială a țării, de la concluziile și învățămintele ce au fost puse în evidență la aceste dezbateri, Conferința pe țară a președinților consiliilor populare a făcut un bilanț atotcuprinzător al activității de până acum și a adoptat hotărâri în vederea perfecționării întregii activități, pentru dezvoltarea mai puternică a spiritului revoluționar în munca tuturor consiliilor populare, pentru ca ele să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul important conferit de lege în conducerea activității din toate unitățile teritoriale, în întreaga viață economico-socială a localităților.

Referindu-se la tabloul de ansamblu al țării și la întregul drum parcurs în acest timp, secretarul general al partidului spunea în cuvântarea la Conferință: „Trebuie subliniat că toate aceste realizări s-au obținut în deosebi în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, care a deschis calea afirmării principiilor revoluționare și dezvoltării democratice a întregii societăți socialiste românești. Acum putem declara cu toată răspunderea că, fără noul curs revoluționar, de lichidare a șablonismului, a închistării dogmatice, a copierii mecanice a experienței din alte țări, și de luptă hotărâtă împotriva a tot ceea ce este vechi și perimat, de promovare cu îndrăzneală a noului în toate domeniile, nu am fi putut realiza marile transformări și asigura progresul multilateral al patriei.”

Uriașa descătușare de forțe și energii creatoare a transformat fundamental fiecare localitate. S-au construit circa 3 000 000 de locuințe, pe fundalul reconstrucției aproape generale a orașelor țării, încât două treimi din populația urbană s-a mutat în apartamente noi.

Este suficient să spunem că investițiile

acestei perioade se ridică la 3 trilioane 450 miliarde de lei.

Conferința a adoptat programe de mare anvergură pentru etapa următoare. „În centrul activității tuturor consiliilor populare, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să se afle îndeplinirea obiectivelor strategice stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului privind trecerea patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare — de țară socialistă mediu dezvoltată —, dezvoltarea intensivă a industriei, agriculturii și celorlalte domenii de activitate pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluției teh-

dustriale trebuie să se încheie în 12 ani. „În același timp, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să se desfășoare activități de sistematizare și modernizare a tuturor orașelor și comunelor, astfel încât, practic, până în anul 2000, să încheiem, în linii generale, reorganizarea și modernizarea teritorială a tuturor localităților patriei noastre”.

Conferința în ansamblul ei și secretarul general al partidului în cuvântarea sa au clarificat o seamă întreagă de probleme cu care se confruntă consiliile populare, s-a subliniat cu fermitate rolul de con-

folosind cu prospețime cadrul generos al Festivalului Național „Cîntarea României” într-o mai amplă și mai aplicată de educație patriotică a cetățenilor, nerilor cu deosebire.

Este fundamental ca generațiile care vom lăsa o Românie cum nici n-am sat poate cea de acum o jumătate de secol să prețuiască așa cum se merită efortul epopeic al „Epocii Nicolae Ceaușescu”. De legătura sufletească lor cu țara de acum, cu părinții care pus viața la temelie acestei țări noastre răspunzători. Acest vibrat gând desprinde cu putere din imaginea de ansamblu a patriei pe care o dau detaliile Conferinței, mai cu seamă calitatea însoțitoare cuvintare a secretarului general al partidului, cuvintare conștientă prin vutol unanim al participanților ca document programatic al activității viitoare.

În Rezoluția adoptată de Conferință: „Însoțind și pe deplin conștient și orientările formulate de secretarul general al partidului în această străduință, ce definește cu claritate și răspundere sporită care revin consiliilor populare în etapa actuală, direcțiile de acțiune pentru îndeplinirea cu succes a planurilor de dezvoltare economico-socială în profil teritorial pe acest an și pe următorii cinci ani, a sarcinilor noii revoluționare, a programului de sistematizare și modernizare a localităților urbane și rurale, a cerințelor autoaprovizionării și dezvoltării tuturor atribuțiilor încredințate de către partid, participanții la conferință adoptă unanim, acest excepțional document ca mobilizator program de muncă revoluționară a organelor de conducere și administrație de stat, a consiliilor și tuturor cetățenilor țării și să găsească să acționeze cu înalt spirit revoluționar pentru transpunerea sa neapărat în viață”.

DORIN GHERGHINESCU

Cu gândul la patria copiilor noștri

nico-științifice și ale noii revoluții agrare, realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului nostru popor.”

Edificator în ceea ce privește grija pentru viitorul patriei, pentru țara pe care o vom lăsa moștenire generațiilor de după noi este și faptul că, trasind liniile esențiale ale dezvoltării economico-sociale în continuare, secretarul general al partidului preciza că: „O atenție deosebită trebuie acordată de consiliile populare mediului inconjurător, păstrării curate a apei și aerului”.

Un vast program de sistematizare a comunelor și satelor României va fi urmărit în detaliu și se va desfășura sub conducerea directă a consiliilor populare în trei etape: 1990-1995-2000. Pe primul plan se va pune realizarea în cele 558 de consilii agroindustriale a unor centre sau orașe agroindustriale, în jurul fiecăruia din acestea aflându-se circa 3 comune. Până în 1990, fiecare județ va avea cel puțin 2-3 asemenea centre, iar construirea celor 558 de centre orășenești agroin-

ducător efectiv al tuturor activităților de pe raza lor, rolul de titular de plan în profil teritorial și răspundere în realizarea integrală a producțiilor planificate, atât la export cât și pentru piața internă, în îndeplinirea exemplară a tuturor sarcinilor asumate, în dezvoltarea generală economică și social-culturală a localităților.

„În întreaga lor activitate — stăruia secretarul general al partidului — consiliile populare trebuie să adopte măsuri hotărâte împotriva practicilor birocratice, de târăgănare a rezolvării diferitelor probleme, să introducă un stil nou, revoluționar, să întărească continuu legătura cu cetățenii, ca o necesitate a bunei activități și a dezvoltării continue a democrației muncitorești-revoluționare.”

A fost prefigurată o nouă treaptă de dinamism și eficiență, de mobilitate și spirit tânăr, revoluționar în activitatea consiliilor populare. S-au subliniat, între altele, îndatoririle lor în desfășurarea unei vii activități culturale în toate localitățile,

Inginer agronom NICOLAE LEUSTEAN, președintele C.A.P. din com. Nicolae Bălcescu, jud. Bacău, s-a născut în anul 1944, la Jaristea, jud. Vrancea. A preluat conducerea unității în 1981, când aceasta se găsea în declin, astăzi se află printre cele mai bune din țară, distinsă cu Ordinul „Meritul Agricol” cl. a III-a. Este deputat în Marea Adunare Națională.

— Am ajuns în biroul dumneavoastră, străbătând o curte-santier. Sinteti, văd, bogați, construiți frumos, cu etaj, cu fațade expresive, în stil modern-rustic, ce destinație au clădirile respective?

— Sintem bogați, de ce să nu fim, dacă muncim bine, cistigăm pe măsură. Nu sintem datorii nimănui, avem bani în cont, la bancă, ne autofinanțăm, am încheiat anul cu beneficii de aproape 10 milioane. În 1986 am ocupat locul trei pe țară cu rezultatele obținute la toate culturile, anul trecut, cu toată seceta, au fost la fel de bune. Ce-ati văzut acolo, în față, la intrarea în curtea C.A.P.-ului sint două probleme de producție, desi, sau tocmai pentru că, sint două clădiri sociale. Cea albă, din stînga, dată în folosință, este „filtrul sanitar-veterinar”: lucrătorii din zootehnie sînt între curat și să plece curat, să aibă unde să se odihnească, să facă un dus, să-și ia gustarea. Vreau să atrag în zootehnie oamenii cei mai buni, să nu mai tragă cu ochiul și să-și învinovățească pe cei care lucrează alături, la ISCP, la Întreprinderea de stat pentru creșterea și îngrijirea porcilor. Trebuie să recunosc că, deocamdată, nu sint în totalitate cei mai buni. Iar zootehnia de mare clasă nu se poate face decît cu oameni de clasă. Condiții de muncă au, avem gînduri bune, ce asigură un flux tehnologic modern pentru îngrijirea animalelor, lipsa doar acest grup social. As vrea să fim la concurență cu industria. De altfel, aceasta este tendința dezvoltării agriculturii în țara noastră, aceasta este în fond, esența noii revoluții agrare, să producem alimente cu o înaltă productivitate, prin aplicarea științei și tehnologiei, așa cum secretarul general al partidului insistă mereu.

— Aveți, probabil, deficit de forță de muncă, sinteti la doi pași de municipiul Bacău, vă despart, imi spunea soferul, doar 4 kilometri de reședința județului?

— Numeric, avem cît ne trebuie. Vreo 600 în sectorul vegetal, 200 în zootehnie, în jur de 180 în mica industrie. Ca structură, se întîmplă și la noi ca peste tot, sint majoritatea femeii cu o medie înaintată de vîrstă. Cu timpul însă acest fenomen va fi reversibil. După

opinia mea, deia nu mai putem vorbi despre tărînul tradițional, este departe de ce a fost. Eu as zice că, e departe chiar de cel din anul 1980. El minuleste tehnologii din ce în ce mai complexe, este la curent cu tot ce se întîmplă în jurul său. Este tot mai mult mecanizator și ne sosesce tot mai multi muncitori cu înaltă calificare, absolvenți de licee agro-industriale. Viitorul agriculturii este al acestora. Și nouă ne-au sosit vreo 15.

— Și ce lucrează? Mai vor ei să dea cu sapa?

— Nicîi nu trebuie, i-am repartizat să efectueze lucrări de specialitate, la erbicidat, semănat, la fertilizat și am obținut rezultate bune. Am convingerea că, nu peste multe decenii, sapa va dispărea, nu vă uitați atît de surprînsă la mine! Prăsitul nu se mai face nici azi așa cum se făcea odată, este doar o lucră-

trii, pe care îl dezvoltăm în continuare. Este, totodată, rezerva noastră de forță de muncă. Pe lîngă faptul că valorificăm resurse materiale și posibilități productive de care dispunem, obținînd venituri bănești importante — în 1986, am realizat peste 7,25 milioane lei — în perioadele de vîrf ale campaniilor agricole, cei aproape 200 de lucrători sint nemîllociți pe cîmp. La cei 600 se adaugă deci alți 200 și asta se resimte. Am încadrat aici, mai ales tineri, cu scopul de a rezolva mai multe probleme socio-demografice — de a determina să rămînă cît mai multi tineri în sat, și totodată să le oferim posibilitatea să se califice să cistige ca în industrie.

— De pildă, în ce meserii îl calificați și cît ajung să cistige?

— Timplărie, croitorie, repara-

„Brutăria este în curtea C.A.P.-ului. Să coacă piine bună și cinstită pentru cei care o muncesc”

re de corecție sau ca o supapă de siguranță în plus, după prăsiile mecanice. Din experiența noastră vă spun că unde am lucrat cu sapa, n-am avut produsele cele mai mari, se mai atinge planta, e rănită, intră tăciunele, mai este afectată și densitatea. Apoi, în paranteză fie spus, nu mai avem nici sapa ca lumea, nu știu din ce oțel sint făcute, se tocesc numaidecît.

— Credeți că mecanizarea poate rezolva totul, absolut totul? Dar culesul? Culesul strugurilor, de pildă? Aveți podgorii? V-ați născut într-o zonă cu podgorii vestite, știți ce înseamnă recoltat de poamă.

— Nu pentru că am fost eu mecanizator, dar nu se va mai putea altfel, rentabilitatea trebuie să se calculeze și în agricultură și în cooperativile agricole de producție, în funcție de productivitatea muncii. Construcția de mașini agricole vor trebui să ne ajute cît mai curînd, să ne mecanizeze într-adevăr acele lucrări de recoltat ce solicită un mare volum de forță de muncă. Avem, și podgorii, vreo 280 de hectare și mai folosim și noi e-leveii de școală pentru culesul strugurilor. Avem și legume, avem și irigații — circa 2 000 hectare din totalul de 2 200 arabile —, unde simțim, de asemenea, nevoia de soluții mecanizate pentru udat, mutarea arborilor de ploaie se face manual. Cum am rezolvat noi? Vă aminteam de sectorul micii indus-

trii, prelucrarea cauciucului, brutărie-patiserie. Cistigă, în medie, 2 000—2 500 lei lunar.

— Nu se creează inechități, față de cei care lucrează pe cîmp, în arșiță, sub vînturi și ploii?

— Nicîi vorbă, valoarea unei norme de muncă pentru cooperatorii din fermele vegetale este, la noi, de 70 lei, iar anul acesta, ne-am propus, alcătuiind calcule și un program realist, să ajungem la 100 lei. Un cooperator harnic din sectorul vegetal cistigă în iur de 10 000 lei pe an, iar cei din zootehnie ceva mai mult, dar și programul lor este mai riguros și mai greu. Nici nu ne propunem să egalizăm veniturile, cine munceste bine, cistigă bine, ca pretutîndeni.

— Și a dumneavoastră? Spuneți că sinteti din Vrancea?

— Atita vreme cît muncesc aici, sint de-aici, și nu uitați, am fost ales cîrmaci, obligatia mea e dublă.

— N-am inteles un lucru, cînd ati fost mecanizator?

— În adolescență și tînerete. Mă trageți de lîmbă, văd, vreți să intrati în biografia mea? ! N-am nimic de ascuns! Da, am fost intii mecanizator, tractorist, apoi maistru de mecanică agricolă, șef de atelier, șef de secție în SMA. Intre timp, serile și nopțile, și în clipele libere, mai și învățam. La 32 de ani am plecat la facultate. La zi, la București. Am absolvit în '80.

— Cîta vîintă!

— Am vrut să-mi desăvîrșesc pregătirea. Vîintă am avut dintodeauna, în schimb, n-am avut preîudecăți și cred că ambele calități le-am moștenit de la tata.

— Tăran?

— Tăran din Jaristea. Un tăran care a fost și el, multi ani, președinte de C.A.P. în comuna lui. Așa a ieșit la pensie. Eram 5 frați, ne scotea pe toți la muncă pe cîmp, în vii, cu mamă cu tot, și era mai sever cu noi decît cu toată lumea. Nu te lăsa, nu suporta să faci un lucru prost. Era bolnav, dacă nu-l făceai o treabă de calitate. Nu s-a crutat niciodată nici pe sine. Imi amintesc, cînd eram copil, ca să nu scape momentul unei lucrări la via de vie, stropitul, de pildă, îl făcea și pe ploaie, și puneia sacul în cap, tolba în spate și intra în podgorie, contrar tuturor prejudecăților cum

— Cît se obține, cînd ati venit la Nicolae Bălcescu?

— 1 500 kilograme stiuieți, 2 800 la griu, 23 tone sfeclă, 2 000—3 000 kg la struguri... În 1987, cînd, ca în toată țara, și la noi a bîntuit seceta, am reușit să urcăm griul la 4 000 kg pe hectar (în '86, am fost aproape de 5 000), sfecla — la 60 de tone pe hectar, orzul — la 8 000, strugurii — la peste 7 000 kilograme. Cum se vede, la productivitate duble, triple și chiar cîndruple. Firește, va trebui să le depășim și pe acestea.

— De fapt, cînd ați venit aici?

— În septembrie 1980. Numit ca inginer șef. Începușe campania de semănat griul și orzul de toamnă. Cînd am recoltat eram deia președinte.

— Cum i-ați cucerit atît repede pe oamenii locului?

— Tăranul te „miroase” diat la plug, cum se zice. Sem, vă spuneam, la sem am stat tot timpul printre tîrîtori, n-aveam mașină at umblam, mai pe jos, mai saretă, din tractor în tractor, lertam nimic și pe nîi cînd era vorba de respect tehnologiei. Unii încercau mă duca, dar cînd mă urcai tractor și mergeam înaintea fluierau îngîndurați, „cu nu merge, știe meserie!”.

— Și într-un cîineal, ati așezat-o pe picioare, mai i ati urcat-o între frunzele țării. Ar fi pueril să zic, cum?, bănuiesc că prii muncă și un perfect spirit echipă, totuși, care socotiti experienta ce v-a scos din pas?

— Am să plec tot de la mint, o să vedeți imediat tura. Pămîntul are poi mari, nebănuite chiar, da dai, iti dă mult. Dacă ai de el nu oboseste niciodată, tul e să-l cunoști, cum tre și să-i dai ce-i trebuie. Ingul agronom este medicul. Fiecare specialist, fiecare tate agricolă își găsește a soluțiile și experientele pr în funcție de condițiile pe le are. Pornind de aici, putea opri la experienta r tră privind loturile demon tive și de experientă în cu porumbului. Le avem de 4 și urmărim cîteva curbe de loare — potentialul de pro tie al soiurilor și hibridiz se pretează pentru zona r climatică unde ne aflăm, d tati și tehnologiile corespu toare acestora, cum reacție ză plantele la diferite ingi minte, chimice și organice, rurile pe care le dau, rîid le de coacere, aspect ce ne teresează deosebit, să ve pină unde putem merge cu cocitate, de asemenea, ne teresează raportul dintre pul de fertilizare și rezist la secetă, dar cred că am i în prea multe detalii tehn

— Sint, oricum, interes mă convingeti că și într-o podărie agricolă de prod se pot întreprinde studii și cetări serioase, și nu doar stațiuni și institute speciali

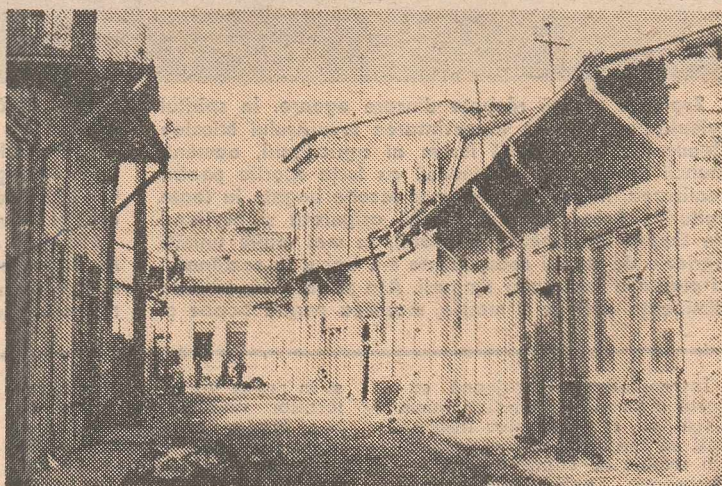
— Ca în orice profesie, sint putini ingineri agroi care și-au făcut teze de de rat în C.A.P.-uri. Nu cont unde profesezi agronomia, tează cum o profesezi. Nicolae Bălcescu sintem 11, cialiști și nu ne putem plînge lipsă de satisfacții ori de diții pentru a ne împlini o idee, orice gînd științific, T e să le avem.

CICI IORDACHE-ADAM

Județul Dimbovița

Frumos ca în visarea voievozilor

Bătrina cetate de scaun a Tirgoviștei se primește de la an la an. În mai puțin de un sfert de veac, urbanistii au înălțat clădirile pe măsura timpului, dar demne de nobilele monumente ale fostei reședințe voievodale, înălțând construcțiile fără valoare și tradiție. Imaginile alăturate sînt elocvente: același loc — centrul municipiului — după 20 de ani. Dar nu numai reședința județului a suferit mari prefaceri, ci toate localitățile, urbane și rurale. Cine ar mai recunoaște azi Moreniul, Titu, Găeștiul, Răzvadul sau Brăneștiul, ca să dăm numai cîteva nume la întâmplare, dacă nu le-a mai vizitat de 15—20 de ani? În municipiul Tirgoviște, în celelalte orașe și centre muncitorești au fost construite de la reorganizarea administrativ teritorială a județelor aproape 53 000 de locuințe, urmînd ca pînă în 1990 încă zece mii de familii să beneficieze de locuințe din fondurile statului.

Același loc după două decenii : centrul Tirgoviștei

Aurul cenușiu al Fieniului

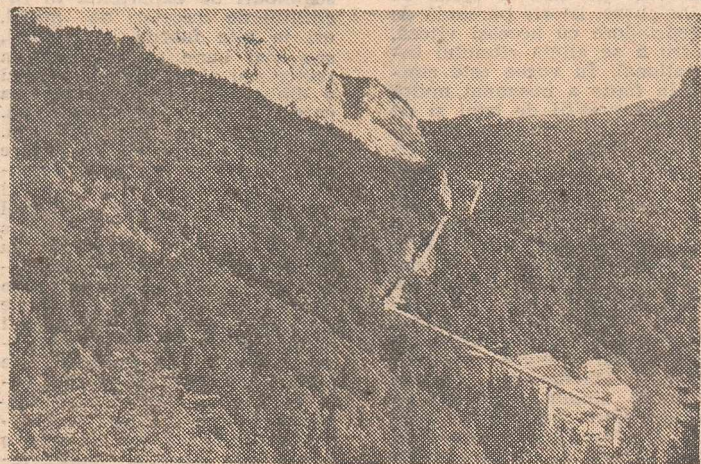
Nu poți, trecînd prin Dimbovița, să ocolești Fieniul. Cea mai spectaculoasă lucrare a întregii dezvoltări de aici — banda transportoare de calcar Lespezi—Pucheni — o capodoperă a gândirii tehnice ce stîrnește admirația oricui, unică în Europa și aflată între primele trei din lume pe un astfel de relief, îți amintește pe dată că trăim într-o civilizație a betonului, cu nestăvilită foame de ciment. Spre a-i astîmpăra neșutul, oamenii Fienilor ard muntele și îl transformă în case. Fabricuța care dădea în trecut cam 15 000 tone de ciment anual, produce astăzi peste 2 milioane de tone, ca să nu mai vorbim de alte numeroase produse. Cimentul de aici stă la temelia multor renumite edificii: Ateneul Român, Hotelul Intercontinental, Barajul Vidraru, Uzina de Autoturisme Pitesti, Metroul, Canalul Dunăre—Marea Neagră. „Prin înălțarea acestor obiective, de-a lungul anilor, am participat și noi la scrierea unor pagini importante din istoria țării” — afirmă directorul combinatului, inginerul Gheorghe Dragomir.

Combinatul „Erou al muncii socialiste”, portdrapel al industriei cimentului românesc, și-a legat numele și de multe premii ale industriei lianților: cimentul alb, metalurgic, de sondă, cimenturile maritime și cu rezistență inițială mari. Combinatul acesta a crescut an de an. Din 1977 cimentarii

Fienilor au luat pieptis drumul trudei, pe care l-au parcurs egal, fără poticneli. 19 iunie 1985. În această zi colectivul Combinatului de lianți și azbociment a primit titlul de „Erou”. Astăzi, după aproape trei ani, producțiile lor îi desemnează a fi tot primii. „N-am avut nici o clipă intenția să ne mulțumim cu ceea ce am făcut. Dincolo de sarcinile de plan există și obligația morală de a apăra ce am cîștigat. Nu ne temem de nou, ba mai mult, ne punem mereu mîntea la treabă. Este aici o trăsătură de bază a constructorului de civilizație socialistă”, adaugă Gheorghe Dragomir.

E adevărat, schemele, dosarele, fotografiile vorbesc de stăruință lor de neodihnă, de continuă căutare. Producțiile demne de un asemenea gigant încep să se explice și prin proiectele de conducere automată și în ghid operator ca și prin introducerea televiziunii industriale. Ar fi, cu siguranță multe de spus despre ambiția și îndrăznețurile „eroilor” de la Fieni, îndrăzneții mai vechi și mai noi, dar care, toate, i-au dus spre reușită. Pentru ei, această ambiție exprimă și un mod de a traduce în limbajul vieții cotidiene, vorbele înscrise în noul lor muzeu de la Fieni. „...am așezat cu demnitate și fără ostentație meseria de cimentist alături de cele mai moderne meserii”.

LIANA MOLNAR

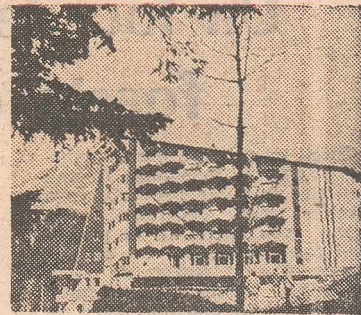
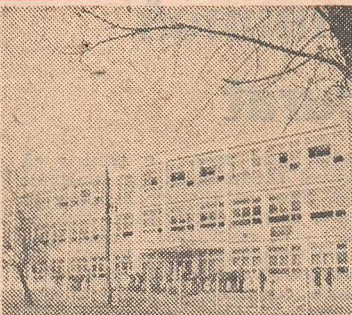

Spectaculosul peisaj industrial de la Lespezi

● În cei peste 25 de ani care au trecut de la încheierea cooperativizării agriculturii, producția globală agricolă a județului a crescut de peste patru ori, baza tehnico-materială a acestui important sector cuprinzînd în prezent, față de 1965, de aproape trei ori mai multe tractoare, de două ori mai multe pluguri și cultivate mecanice ● Prin dezvoltarea și modernizarea capacităților de producție la marile complexe tip industrial pentru creșterea păsărilor de la Titu, Crevedia, Găești și Tărtășești, Dimbovița deține primul loc pe țară la producția avicolă ● De asemenea, județul se situează printre primele din țară la producția de ouă (locul I, în 1986) și la producția de fructe ● În 1987, la grîu și la orz, s-au obținut cele mai mari producții din istoria județului: 4 259 kg la hectar, la primul, și 6 531 kg la hectar, la celălalt, ambele, producții medii.

Trei imagini semnificative pentru dezvoltarea județului: Laboratorul de medicină nucleară a Spitalului județean, Liceul industrial din Fieni și cunoscutul hotel Peștera

● Două cifre. În 1965, în întregul județ, un medic avea în grijă o „populație” de 10 591 de locuitori; astăzi, unui medic îi revin 500 de locuitori ● În perioada 1951—1955, investițiile în construcții pentru ocrotirea sănătății au fost de 9 milioane lei, în vreme ce, numai într-un singur an — 1979 — această cifră a reprezentat 23 milioane lei ● În primul an al actualului cincinal, fondurile destinate acțiunilor social sanitare s-au ridicat la aproape 5 000 lei pe locuitor ● În ultimele două decenii, s-a dat în folosință, printre alte obiective de asistență medicală, Spitalul județean, cu 700 de paturi, fiind extins și dotat cu o aparatură modernă spitalele din Titu, Găești, Pucioasa ● Astăzi, în județ, își desfășoară activitatea 9 spitale, 128 de dispensare medicale, 9 polyclinici, 18 creșe și 51 farmacii.

● Urmare a investițiilor din ultimele două decenii, numărul unităților de învățămînt ale județului este de 770 ● În anul școlar 1965—1966, Dimbovița avea 11 licee în care învățau 7 000 de elevi, în vreme ce în anul școlar trecut, funcționau 23 de licee, în care învățau 23 000 de elevi ● Pînă în 1990, județul va număra încă 212 săli de clasă, 800 locuri în grădinițe, 110 ateliere școlare ● „Țara Dimboviței”, unde s-au tipărit primele cărți de pe teritoriul românesc, se bucură azi de o zestre de aproape 600 de biblioteci cu peste 3 milioane de volume, 174 de cămine culturale, 82 de universități culturaleștiințifice, 9 cluburi muncitorești și 7 case de cultură.

● Județul Dimbovița se înscrie printre primele din țară din punct de vedere al dotării rețelei comerciale, 70 la sută din localurile existente fiind noi ● Această rețea comercială dispune în prezent de o suprafață de 230 000 mp, repartizată în peste 2 000 de unități ● Statistic exprimat, acest potențial înseamnă 38 de unități — hoteluri, hanuri, cabane, vile, dintre numele cunoscute amintind modernele hoteluri „Valahia”, „Dimbovița” și „Turist”, din Tirgoviște, Complexul central din Moreni, cabanele „Cota 1000”, Scropoasa, Padina, Cheile Zănoagei, Bolboci, Peștera, precum și renumita stațiune balneoclimaterică Pucioasa.

La fiecare loc de muncă, abnegație

Responsabilitatea unicului producător

Nu-i prea îndepărtat timpul când era suficient să treci o singură dată prin Rimnicu Sărat spre a-l cataloga fără drept de apel: un oraș unde nu aveai mai nimic de văzut, un loc trist și gol, tixit de indiferență, suprasaturat de uitare și praf.

— Acesta era Rimnicu Sărat, își amintește primarul Gheorghe Cristian, un oraș uitat în margine de Bărăgan, exasperant de liniștit, o liniște spartă doar de câteva ori pe zi de șuieratul locomotivelor care opreau doar „un minut”. Cine a cunoscut altădată orașul are avantajul comparației. Azi te simți de-a dreptul copleșit de atmosfera de tinerețe, iar tinerețea unui oraș bătrân este comparabilă cu o a doua întemierare.

Când și cum s-a produs dezmorțirea fostului tirg? Rimnicul cunoscut cu precizie momentului și sint unanimitate de părere că inscrierea lor în traectoria vieții adevărate s-a întâmplat o dată cu intrarea în vocabularul lor activ a noțiunii de platformă industrială. O salbă de construcții ce se numesc: întreprinderea de garnituri de frână și etanșare, întreprinderea de organe de asamblare, Turnătoria de fontă, întreprinderea pentru producerea și industrializarea legumelor și fructelor, întreprinderea de confecții, ca și altele ale căror produse sunt cunoscute astăzi nu doar la noi, ci și în alte 20 de țări ale lumii.

Simți în vorbele rimniceanului că mândria numărului unu i-o dă fără rezervă întreprinderea de garnituri de frână și etanșare. Dacă îți poți permite uneori luxul vitezei — și se spune — este pentru că la frânele autoturismului tău au muncit oamenii noștri, dacă stai liniștit într-un vagon de mare viteză care înghite vijelios kilometri, este tot pentru că știți că oricând el poate fi înfrinat, dacă metrul oprește milimetric în fața ta „la scară”, tot cei din Rimnicu Sărat au hotărât cum să se facă spre a se întâmpla așa.

— În momentul de față, declară directorul Dumitru Popa, producem toate tipurile de materiale de frecare necesare întregii economii naționale. Am reușit practic să înlocuim complet ceea ce, până acum câțiva ani, se asigura doar prin import. Nu există domeniu tehnic sau solicitări industriale pentru care să nu găsim soluțiile cele mai adecvate, spre rezolvarea

tuturor problemelor legate de elaborarea, producerea și garantarea calitativă a materialelor de frecare.

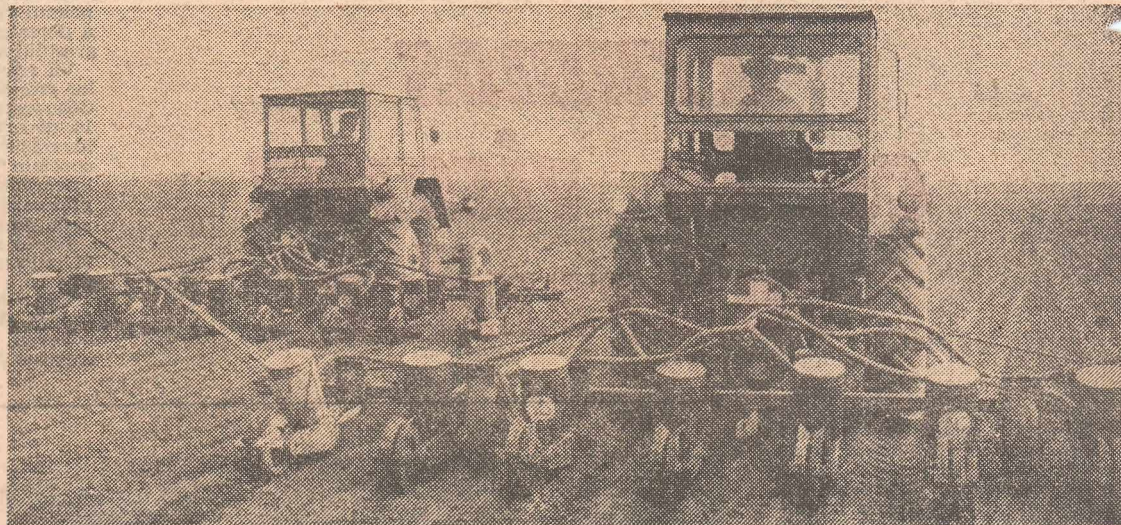
Este o adevărată industrie, dezvoltată ca urmare a dinamicii extrem de rapide a dezvoltării domeniului construcțiilor de mașini, cel mai mare consumator pentru materiale de frecare. Materialul pe care l-au numit „marsit”, desemnând astfel firma lor producătoare, putea varia în funcție de opt rețete. Astăzi numărul rețetelor s-a dublat. Cât despre rețete, ferodourile numără 1000 de tipodimensiuni, iar garniturile de etanșare nu mai puțin de 18000. E foarte greu și numai să le enumeri pe toate, ceea ce spune multe despre implicarea tehnică.

— Modernizarea permanentă, absolut necesară în domeniu, cere mereu implicarea specialiștilor. Au fost necesare și o serie de tehnologii de prelucrare, mașini pentru rectificări, o serie de filtre, realizate toate prin autoutilare. Rețetele noi au însemnat sute și sute de încercări, de experimentări, mii de variante. Toate s-au făcut prin raționalizări, invenții și inovații ce poartă semnătura inginerilor și tehnicienilor noștri. În cazuri deosebite, mai spune tovarășul director, nu ne-am sfîșit să apelăm la colaborarea institutelor de cercetare specializate, sau la învățământul superior, mai ales atunci când a fost vorba de asimilarea materiilor prime și a materialelor care se importau.

De-ar fi să facem cunoscut cititorilor doar câteva dintre ultimele lor produse, ar trebui reținute garniturile de etanșare pentru motorul de 1600 cm³ pentru autoturismul „Dacia” modernizat, garniturile de etanșare și frecare pentru noua variantă a autoturismelor de teren, sau garniturile de etanșare pentru motoarele navale. La Rimnicu Sărat s-a reușit, deasemenea, asimilarea garniturilor de etanșare și frinare pentru absolut toate autoturismele de import, indiferent de marcă, aflate în prezent în țară.

Locul I pe țară cucerit consecutiv timp de trei ani în trecerea socialistă, ca și Ordinul Muncii cl. I, spun și ele câte ceva despre felul în care muncesc astăzi oamenii bătrînului oraș Rimnicu Sărat, ambiționat la o nouă și năvalnică tinerețe.

LIANA MOLNAR

Zvon de muncă răzbate dinspre ogoare. În spiritul orientărilor cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recentul forum al agriculturii, oamenii muncii de la sate acționează cu forțe sporite pentru realizarea, în acest an, a unor recolte bogate la toate culturile. Având baza materială asigurată și profitând de timpul, în general, favorabil, în mai multe unități agricole de stat și cooperatiste s-a trecut la semănatul și plantatul legumelor timpurii. Așa se face că, până în dimineața zilei de 9 martie, mazărea pentru boabe și

păstăi, rădăcinoasele, varza timpurie, ceapa, usturoi precum și culturile furajere, au fost însămânțate mari suprafețe. Cu realizări mai însemnate se învârtă agricultorii din județele Constanța, Ialomița, Giurgiu, Mehedinți, Olt, Dolj, Călărași, Timiș, Secagricol Ilfov.

Hărnicia de primăvară animă și livezile și podgoriile. Al doilea stropit al pomilor s-a efectuat, până în proporție de 87 la sută, iar tăierile de foie și rodire în proporție de 92 la sută. De asemenea, ...

Întreprinderea lugojeană exportă mult și cu beneficii bune. Dacă toți cei care sînt însărcinați să asigure contractele pentru export ar cunoaște mai în-deaproape problemele proprii fabricării fiecărei plăci de faianță de calitate și a fiecărui obiect sanitar de calitate, cu siguranță că ar lupta mai mult ca să obțină pentru ele prețuri mai mari, conforme cu investiția de profesionalism, energie, materie primă și morală a muncii ce definește producția L.P.C. Lugoji. Iată o chestiune specifică întreprinderii și care, deși nu poate fi cuprinsă în contracte, le condiționează: unul din principalii importatori străini s-a explicat, întrebând fiind de ce ține neapărat să cumpere de la Lugoji. „Iau de la voi, a spus el, fiindcă e ordine și curățenie. Dacă e ordine și curățenie, înseamnă că se muncește îngrijit și nu am nicio dovadă îndoielii în ce privește calitatea”.

Anul trecut, IPC Lugoji a exportat 80 la sută din producție, în peste 30 de țări. Datorită ordinii și curățeniei — consecință directă a principului că pe om îl creează condițiile de muncă — nu s-a înregistrat nici o reclamație la calitate.

Chestiunea e nițel mai complexă decît o expunem noi, intrucît în industria materialelor ceramice dezordinea și murdăria, în doze mai ușor ori mai greu suportabile, par ceva de la sine înțeles. Unde e apă și lut e și mizerie!

La I.P.C. LUGOJ halele sînt curate ca niște pahare curate. Poate și pentru că mulți din angajații calificați de astăzi sînt fiii necalificaților de ieri, ai celor care au fabricat cărămizi

și în arșița verii, și în asprimea iernilor muncite sub cerul liber. Pentru mulți, chestiunile morale și ale conștiinței profesionale sînt și chestiunile moralei vieții de familie. Cașiba Emerich, Alexandru Horneac, Reiter Francisc dau numele unor veritabile dinastii muncitorești: tată, fiu, nepot. Modelorul Ioan Rigonja e de 35 de ani aici. Maria Brand, șefa echipei de sortare a plăcilor de faianță, de 31 de ani. Inginerii tehnologi Ana și Iosif Matei sînt nume familiare tuturor celor care lucrează în industria materialelor ceramice. Despre Ana Matei, directorul Pavel Biedermann crede că e cel mai bun tehnolog din țară. Acești oameni, și mulți alții ca ei, au modernizat, începînd cu anii '68-'69 întreprinderea și au ținut în mișcă placa de faianță cu nr. 1, fabricată la 28 mai 1975. „Ordinea și curățenia”, spune Pavel Biedermann, sînt ceva firesc. Problema nu e cum să-i facem pe oameni să țină la curățenie. O problemă s-ar ivi dacă am încerca să-i împiedicăm! Peste un an se implineste un secol de cînd s-a produs la Lugoji prima cărămidă în cadrul unui proces industrial. Astăzi, deși lucrăm tot cu lutul din care s-a făcut de cînd lumea ceramica, am devenit oamenii unei industrii moderne, de foc continuu. Trebuie să punem la punct, și asta cit mai curînd, condițiile pentru a putea răspunde mai prompt cerințelor pieței și, îndeosebi, pentru a ne vinde mai bine produsele”.

O. TUDOR

„Purtăm cam ce se poartă în lume”

Am pătruns pe poarta întreprinderii mecanice de utilaj din Bacău cu handicapul ziaristului care bate locuri știute de toată lumea. După Medalia de aur, cucerită acum 2 ani, la Tîrgul internațional de la Leipzig, cu o linie de prelucrare ultramodernă din ultima generație a mașinilor-unelte, s-a scris mult despre colectivul uzinei băcăoane. Inginerul șef cu pregătirea fabricației Ion Samachiș imi duce gîndul mai departe. Imi arată, mai întîi, sub ochi, un telex datat, 23 noiembrie 1987, cu următorul conținut: „Perioada de garanție a liniei de tamburi de frînă de la MEGU Leipzig s-a încheiat cu succes; aș vrea să vă mulțumesc pentru munca constructivă și competența personalului de service român”. Semnează directorul întreprinderii beneficiare din Republica Democrată Germană. Apoi, imi prezintă o istorie concentrată a mașinilor-unelte care au evoluat pe

generații, ca și calculatoarele, dispozitivele electronice ori hidraulice pe care a ajuns să le înglobeze, istorie parcursă de întreprindere cu aceeași viteză, pentru a se alinia ritmului internațional. În vorbe este simplu, în fapte a însemnat multă muncă, investiții de bani și de inteligență tehnică, luptă cu numeroase și numeroase piedici și greutăți. Să ai, în primul rînd, dotarea corespunzătoare, muncitorii și specialiștii necesari. În mai puțin de 15 ani de la intrarea în producție (în 1973, se dădea în funcțiune prima capacitate), I.M.U. Bacău s-a înscris în „top”-urile internaționale, ajungînd să producă centre și linii de prelucrare de ultimă oră, fiindcă, socotește inginerul Samachiș, „ne-am construit singuri mașinile — prelucrătoare”. Întotdeauna prototipurile, capetele de serie au rămas la noi. Și nu puteam să ne facem utilaje proaste ori depășite, zînd noi trebuia să atingem cu ele performanțe”.

CICI IORDACHE-ADAM

Un loc de muncă foarte curat

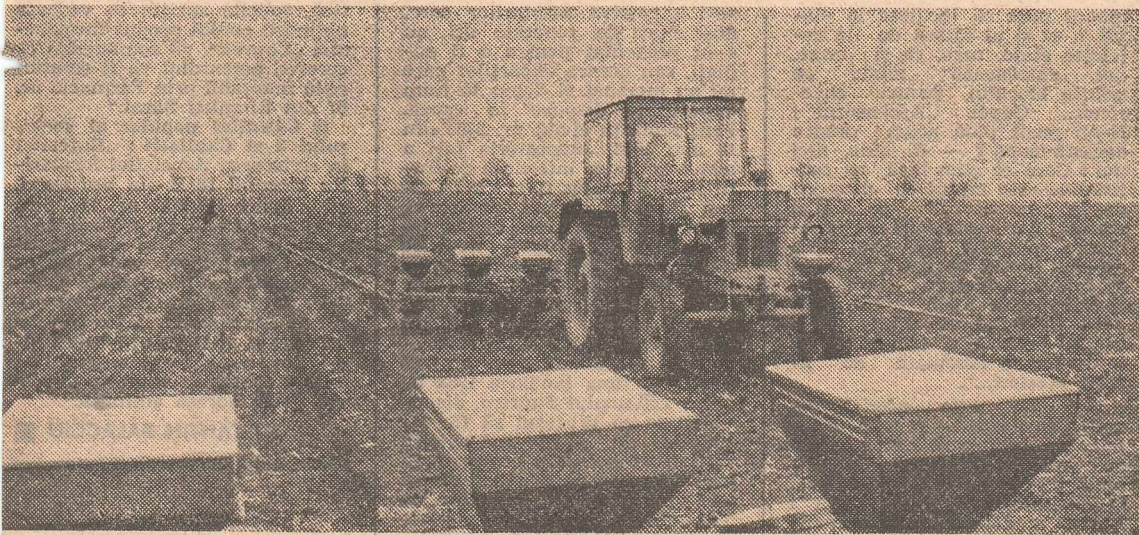
Cu cît un proverb e mai popular, cu atît mai probabil devine apariția unui alt proverb, care susține exact contrariul. Se spune, spre exemplu, că pe om nu-l face haina, dar tot atît de frecventă e și zicala că, odată cu haina, mulți își schimbă firea. Cînd în discuție încep să intre anume oameni, avînd nume și probleme de viață și, firește, haine, despre care poți spune cum arată și cum sînt purtate și, mai ales, ce povestesc hainele despre cei ce le poartă, proverbele se transformă în principii, capătă un temel în chiar faptele acestor oameni și nu mai stîrnesc mintea, ca să caute ziceri adverse. Un astfel de proverb devenit principiu îl călăuzește în profesiune pe inginerul Pavel Biedermann, directorul întreprinderii de produse ceramice „Mondiala” din Lugoji. El e convins că numai „condițiile de muncă îl creează pe om” și, cu toate că am putea crede că propoziția e împrumutată dintr-o carte de filozofie marxistă, putem fi siguri că ea e concluzia la care Pavel Biedermann a ajuns luînd în considerație, în sensul cel mai drept cu putință, situația oamenilor și a condițiilor în care lucrează ei la „Mondiala”.

Iar dacă ne referim, întîi, la

principiile sale, e pentru că Pavel Biedermann s-a construit pe sine, ca inginer și director aici, într-o conjunctură specială: în anul 1963, cînd și-a început cariera, la Lugoji, la vechia și vestita fabrică de produse ceramice, 90 la sută din muncitorii erau necalificați, iar cu studii superioare nu funcționau decît două persoane, el și actualul șef al serviciului tehnic, inginerul Iosif Matei.

Cărămizile și țigla lugojene aveau, de multe decenii, faima de a fi cele mai bune din țară. Și n-ar fi exclus să fi fost, numai că în multe din așa zisele fabrici — e util să subliniem asta, oricît de afectată va fi mîndria pensionarilor foarte bătrîni ai „Mondiala”-ului — nu se produceau, de pildă, locomotive sau ceasuri, ci totuși, cărămizi și țigle. Fiecare țigla necesita cîte 23 de manipulări. E limpede că nu prea conta capul și că de mișcări iuți și neobosite era trebuință. „Condițiile, mai spune Pavel Biedermann, ni le-am creat noi. În cărțile meseriei se scrie că faianța se face din caolin și energie. Definiția noastră e mai completă și mai adevărată. În fiecare placă de faianță sînt încorporate materiale, energie, conștiință profesională și morală”.

pentru lucrul bine făcut

scat la viile pe rod s-au executat pe 65 la sută suprafața prevăzută, această lucrare fiind încheiată unitățile și fermele de profil din județele Buzău, r, Vaslui și Gorj.

același timp, continuă transportul îngrășămintelor rale pe cimp, administrarea acestora pe terenurile rmează a fi însămințate în această primăvară cu rite culturi prășitoare, fertilizarea fazială a cerea-păioase de toamnă, aplicarea amendamentelor pe le acide, reviziile și reparațiile la instalațiile

pentru irigații, alte acțiuni specifice de sezon.

Desfășurarea în bune condiții a campaniei agricole de primăvară impune ca pretutindeni să se acționeze cu toate forțele umane și mecanice folosindu-se din plin fiecare oră bună de muncă în vederea realizării unor lucrări de înaltă calitate, garanție sigură obținerii de recolte bogate în acest an.

Spor la muncă, cinstiți făuritori ai piinii.

VIDIU MARIAN ■

Pecica: „Titlul de «Erou» acum se pregătește”

Nu știu precis de ce, dar am pornit spre Pecica cu gând de sărbătoare. Patru noi titluri de „Erou al Noii Revoluții Agricole” ce se adaugă suitei de „stelute” obținute în ani de celebră comună arădeană, se cuvneau, ziceam, sărbătorite. Citiți dintre „eroi” — președinții celor cinci C.A.P.-uri, inginerul șef al C.U.A.S.C.-ului Pecica și șefii de ferme, adunați într-o „operativă” în biroul primăriei Teodora Firca, zimbeau amuzați. „Am zice, mai curind că pregătim o viitoare sărbătoare. Sigur că ne bucurăm de noile titluri, adaugă inginerul șef Eugen Firca, le-au meritat cu toții și C.A.P. „Steagul roșu”, pentru cele 179 kg grâu la hectar și C.A.P. „Ogoru”, pentru 8880 kg orz la hectar, și I.A.S.-ul cu cei 5651 litri de lapte pe cap de vacă furajată. Cit despre „garda” noastră de mecanizatori, pe să mai vorbim, sint cu adevărat eroi, nu o dată ei sint cei care duc greul în cimp. Numai că, pentru anul viitor, nu numai că vrem să păstrăm titlurile dobândite, dar vrem ca absolut toate unitățile noastre să devină „Erou”. Așa că, vedeți, nu prea e timp acum de sărbători, campania a început”.

— Și titlul de „Erou” acum se pregătește, dacă nu chiar din toamnă, intervine Cornel Bornemisa, președintele C.A.P.-Timpuri Noi. Să știți că nu-i chiar simplu, azi semeni și mine este „Erou”. Noi am muncit timp de 15 ani ca să ajungem aici. Azi fiecare șef de fermă este specialist de mare clasă, iar oamenii sint instruiți înainte de fiecare campanie. A fost o vreme cind eram chiar criticați, că facem grădinarie în cultura mare atit de migălos lucram. Noi zicem că doar așa obții tot ceea ce poate da dea pământul și mai zicem că și cunoaștem bine acest pământ, palmă cu palmă.

Respectul pentru cei bătrini, care au adus Pecicăi renumele de astăzi îl ține mai deoparte pe tinărul inginer Mihai Gal, nu de prea mult timp numit spre a conduce destinele uneia dintre C.A.P.-uri. E conștient, de bună seamă, că oamenii așteaptă de la el multe, că trebuie să se arate la înălțimea producțiilor record de pînă acum: „N-am voie să zic că mi-e frică. Vedeți, am încredere în oameni și în puterea mea de muncă. Noi respectăm cu strictețe tehnologiile de lucru, facem schimburi de experiență între unități și generalizăm reușitele fruntașilor. Aici a fost dintotdeauna o concurență între C.A.P.-uri, dar și o mare prietenie. Concurența și prietenia i-a ținut pe

pecicani în rindul fruntașilor țării”.

Concurența, prietenia, dar și curajul, am adăuga noi. Este adevărat, la Pecica se gîndește mult și în colectiv o hotărîre, dar întotdeauna ea este din cele mai curajoase. „Totul se face cu competență și simț de răspundere, zice Traian Ladău, de la C.A.P. Turnu, cu ideea că 1 leu cheltuit trebuie să aducă mai mult, fie doar și 1 leu și 10 bani.” Experiența i-a învățat că mai mult îți poate aduce curajul, priceperea și puterea de a ține în pas cu știința de ultimă oră. Nu numai că nu se feresc de soiuri noi, ba chiar le caută. Cind unele seminte nici nu se cunosc încă bine în țară, pecicani le-au și dat pămînturilor lor: culturi comparative, punct de plecare al anului ce vine.

Ca să vorbim de ce-i acum la Pecica, îmi spune Cornel Bornemisa, ne trebuie o poveste să țină o zi și-o noapte. „Anul asta poate fi deosebit. Gerul nu și-a prea spus cuvîntul pe aici, dar e încă început de martie și mai putem avea surprize. Trebuie mare atenție, fiindcă dacă ai greșit o dată, nu mai poți corecta nimic în anul respectiv, ba uneori trebuie așteptat mai mult. Culturile de toamnă sint peste tot excepționale. Fertilizarea, cită s-a făcut pînă acum, ar putea fi suficientă, dar pentru „steluță” noi credem că mai trebuie și sintem pregătiți. Orzul e foarte înfrățit, grîul e bine. Se grapă și lucerna. Lupta a fost să ținem

culturile sănătoase pînă acum și asta cred că au făcut-o toți în țară. În iarnă, s-a stat cu munca de la cimp, dar nu s-a stat cu mecanizarea și acum, cind a început campania, se simte. Utilajele au fost încercate, sint pregătite de „startul” cel mare. Erbicidele nu ne lipsesc, iar semintele de primă urgență sint toate cu buletine roșii. Asta înseamnă calitate superioară — soiuri productive, numai elită. În Pecica fiecare om știe ce are de făcut pentru a respecta normele prevăzute în tehnologii”. „Așa cum a indicat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Plenară a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor — adaugă inginerul șef Eugen Firca, trebuie să muncim în așa fel incit să încheiem pînă la 10 martie semănatul culturilor din prima epocă, urgența I și a II-a și să realizăm corespunzător și restul lucrărilor agricole. Să nu credeți că ne preocupă doar grîul și orzul, care ne-au adus titlul de „Erou” în anul care a trecut. Producții mari am avut și la porumb și sfeclă, la soia și la cîneapă fibră. Asociația noastră de legume, una dintre cele mai mari din țară, dă, avînd răsaduri proprii, absolut toate produsele de care are nevoie piața Aradului și nu doar a Aradului. Cum s-ar spune, tragem tare pe toate planurile. Producțiile record acum se plămădesc, mult rîvnitul titlu, acum se pregătește. Se vor obține, categoric, recolte mari, dar și concurența va fi, o știm din anii trecuți, extrem de strînsă. Depinde de cum lucrăm și, incolo, primăvara e înainte!”.

LIANA MOLNAR ■

Investiții de ingeniozitate

Aici în nordul vestic, iarna asta parcă a fost vitregită mai mult ca oricind de zăpezi. Acest fapt îl neliniștește pe inginerul Vasile Cucean, director al Întreprinderii de legume și fructe Sălaj dar totodată îl și ambiționează, purtîndu-i gîndul ca producțiile viitoare să se apropie de nivelul performanței. Este un entuziast și nu-și pierde nădejdea cum nu și-a pierdut-o nici anul trecut, nici acum doi ani cind a fost numit în funcție, chiar dacă anii au fost secetoși, mai puțin prielnic legumiculturii, creînd o seamă de neajunsuri. Cu toate acestea producțiile anului 1987 au fost superioare celui precedent. Așa se explică faptul că iarna a găsit cămările ILF-ului pline: 2940 tone cartofi, 1000 tone ceapă, rădăcinoase, fasole, varză, fructe, atit pentru consumul local, cit și pentru alte județe, ba chiar și pentru export.

Inginerul-șef Florian Ilies, „sufletul industriei”, din întreprindere, îmi spunea că planul la export a fost depășit cu 9 procente, atit la deshidratate (ceapă, prune, mere, pere) cit și la compoturi (piersici, struguri). Oameni ca Nicolae Păteas, Florica Pop, Gheorghe Bălănean s-au zbatut cu adevărat și au reușit. Au reușit ca beneficiarii externi să fie incintați de produsele preparate la Zalău, Nusfalău, Cehul-Silvaniei ori Jibou și să trimită scrisori de apreciere și mulțumiri pentru calitatea lor.

Din discuțiile purtate cu tinărul director Vasile Cucean reiese clar că proba bunei organizări trebuie să se reflecte neapărat în rentabilizarea superioară a unității. Am pornit pe căile ei; de la serele din Zalău cu o suprafață de 2 hectare au fost deja valorificate 80.000 de bucăți de salată verde, 35.000 de legături de ceapă și 700 kg de ciuperci, alte trufandale urmînd a fi livrate către populație prin replantarea unui hectar cu salată și ceapă verde. Că 500 metri pătrați au fost plantați cu varză timpurie, iar 2 milioane de răsaduri de tomate își așteaptă solariile fac dovada celor afirmate mai sus.

„Sera, îmi zice într-un firziu directorul, nu-i un spațiu oarecare să-ți permită să te întinzi cum te taie capul. Trebuie să folosești fiecare centimetru atit pe verticală cit și pe orizontală cu maxim de randament. Suspendarea culturilor, intercalarea salatei printre tomate fac să obținem cantități mai mari ca pînă acum cu același consum de combustibil și energie electrică. Producerea materialului săditor atit în serele de la Zalău cit și în cele din Someș-Odorhei și implicit a culturilor timpurii (pentru producătorii de la sate lipsa foliei de polietilenă e o problemă care dă multă bătaie de cap) ne-au adus în ultimii 2 ani însemnate beneficii.”

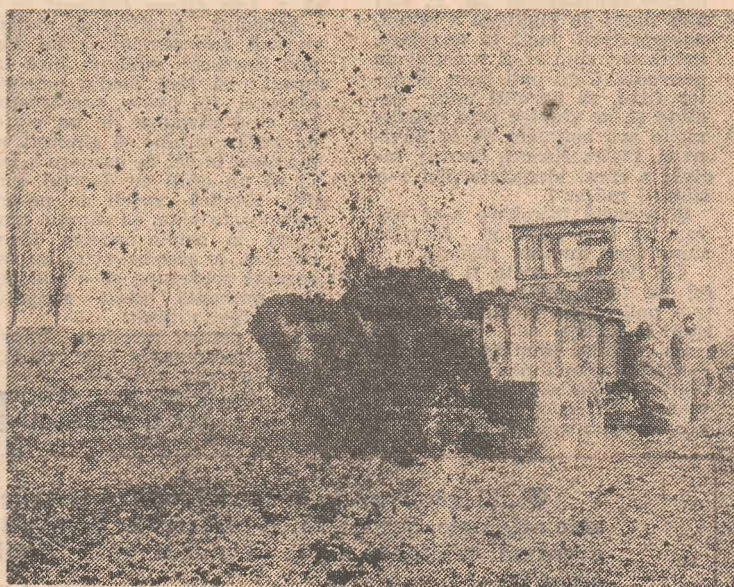
Și fiindcă tot veni vorba des-

pre rentabilizare, buna organizare și buna folosire a bazelor tehnico-materiale, cuvîne-se să amintim că în orașul Șimleu-Silvaniei, la ferma ILF-ului, în locul unor maghernite și bărci s-a ridicat anul trecut, mai mult prin autodotare și autoutilare un complex de prelucrare a legumelor și fructelor, după cele mai moderne reguli. Hala-uscător, depozitul de produse finite, secția de băuturi răcoritoare sint construite după proiectele inginerului pensionar Titel Arton, zis și nea Titi, cel ce afirmă că nu există județ în țară în care să nu fi proiectat măcar o lucrare. Inginerul Romulus Costinaș, șeful fermei, îmi povestește cu un umor amar despre greutățile pe care le-a întâmpinat pe parcursul zămislirii complexului, despre procurarea utilajelor, despre oamenii cu care a lucrat, apoi mă invită să vizitez liniile tehnologice din hale, linii în care se fabrică 39 de sortimente din legume și fructe de la banala pastă de tomate pînă la delicioasele nectaruri din fructe.

O premieră pentru ILF Sălaj este producerea, tot aici la Șimleu-Silvaniei, a sucurilor de morcov, păstîrnac, țelină, etc., sucuri extrem de bogate în vitamine, foarte căutate de cei în dificultate cu sănătatea și nu numai de ei. Dar rentabilizarea unității își are metode multiple. Bunăoară pentru prepararea conservelor de fasole cu costiță ori fasole cu cînăciori ILF-ul cumpără carne prin repartitie de la fondul de stat. Iată că directorului Cucean i-a venit ideea de a crește animale pe lingă fermele legumicole, idee care a prins repede rădăcini. Gospodăria anexă de la Nusfalău numără 220 de porci din care 30 de scrofițe pentru prăsilă, pentru a căror hrană se folosesc, printre altele, coceni de varză, coceni de mere, coji de cartofi, tomate degradate, etc. Porci, iepuri necesari producției de conserve dar și cantinei recent dată în folosință la Zalău cu o capacitate de 80 de locuri. Dumitru Echim, șeful acesteia, îmi spunea că în urmă cu cîteva luni muncitorii ILF-ului mincau pe unde puteau, la bufetul gărit ori la cantinele întreprinderilor învecinate. Acum au cantina lor, care se aprovizionează numai din surse proprii. Și se aprovizionează bine: ne-o spun muncitorii, ne-o spun cele 8 meniuri din ultimele două zile (ciorbă țărănească, ciorbă de legume, friptură cu cartofi, tocăniță cu carne, musaca, etc.).

Sint doar cîteva exemple care demonstrează că la ILF Sălaj, buna gospodărire, rentabilizarea superioară a unității sint la ele acasă. Dar pentru toate acestea s-au investit multă ingeniozitate, multă trudă. Dorința auto-depășirii, a trecerii de la bine la foarte bine aici se poate constata pe viu.

VIOREL VARGA ■

Fotografii de VICTOR RADULESCU ■

■ A reinceput sezonul fotbalistic și... „Ne place tuturor fotbalul! Numai că, de la a-ți place ceva și până la a fi silit să-ți plăcă acel „ceva“ este o diferență incontestabilă! — ne scrie Ernst Kandert din Sebeș, str. Dorobanți nr. 5 A, maistrul la Întreprinderea județeană de producție și prestări servicii Alba. În vederea susținerii acestei afirmații, E.K. ne trimite un fel de carte poștală, tipărită lametabil, de fapt un kitsch reprezentând lotul de fotbal C.S.M. „Unirea“, care, subliniază semnatarul scrisorii, este înmănată în mod obligatoriu tuturor lucrătorilor de aici în schimbul sumei de... 10 lei, chipurile, pentru susținerea acestei echipe!

Inserind aceste rinduri, desigur, nu am dori să se înțeleagă că am avea ceva cu harnicii băieți din această formație. În schimb, ceea ce este de neînțeles, este tocmai acest procedeu la care se apelează și care, în loc să atragă simpatia pentru o echipă locală, de altfel valoroasă, poate determina chiar și înrindurile suporterilor ei o reacție potrivnică! Și apoi — din cite știm — nici legea nu este de acord cu asemenea practici!

■ „Mă numesc Osman Sabri și locuiesc în Constanța, Str. Luminișului nr. 32 A și vă mărturisesc că în luna februarie 1988 se împlinesc... 13 (treisprezece)! — n.n.) ani de când am depus o cerere la Direcția de poștă și telecomunicații a municipiului Constanța, prin care solicitam instalarea unui post telefonic. De atunci și până în prezent am tot

insistat, am fost în audiențe, dar mereu același răspuns: încă nu dispunem de condițiile tehnice necesare. Cu toate acestea, vecinii noștri își instalează pe rând posturi telefonice. Unul dintre ei, un om cumsecade, a acceptat „cuplajul“ cu noi, dar cererea mea în acest sens a fost din nou respinsă pentru aceleași motive. Și totuși, la scurt timp după aceasta cuplajul a fost aprobat unui alt vecin. Am revenit cu o nouă cerere dar în zadar... Am dori mult să nu ne înțelegeți greșit: nu avem nimic nici cu vecinii — cu toți ne aflăm în relații dintre cele mai bune — și nici cu lucrătorii de la telefoane! Numai că acum sintem bătrâni și bolnavi, atât eu cit și soția, iar fiul nostru se va muta în curând de la noi urmînd să primească un apartament din partea întreprinderii. Astfel incit de-acum, mai mult decit oricînd, vom fi nevoiți să apelăm la ajutorul său în eventualitatea apariției unei situații deosebite.“

N.R. — Nu putem să nu remarcăm bunul simț cu care un bătrîn ne-a scris această scrisoare. Și în același timp, nu ne propunem nici să analizăm situația circuitelor telefonice din zona în care locuiește acesta. Dar credem, totuși, că un dram de bunăvoință ar fi de-a-jos, măcar acum, după 13 ani, pentru ca situația să-și afle rezolvarea... ■ Cu oarecare haz, dar și cu... necaz ne scrie Dumitru Fetcu din București, str. Răscăla din 1907 nr. 6, bl. 12, et. 7, ap. 42: „Nu e numai ghi-

nionul meu că locuiesc la etajul 7, ci și al altora de la celelalte etaje, care, ca și mine, „se antrenează“ zilnic pe scările blocului pentru cuțieria... Cupei „Ascensorul“! N-ai auzit pînă acum despre această cupă? — Ei bine, nici noi! Ceea ce știm însă cu certitudine este faptul că meșterii de la „Ascensorul“ ne obligă mereu la asemenea antrenamente începînd din anul 1986 de cînd blocul nostru a fost dat în folosință. Pentru „omologarea“ spuselor mele, iată, am avut răbdarea să copiez din cartea tehnică a liftului toate intervențiile efectuate de acești meșteri...“

...Și ne este oferită — spre edificare — o listă ordonată pe date, care ne permite să numărăm numai pentru anul trecut nu mai puțin de... 61 de intervenții și „reparații“! Pentru anul în curs, „clasamentul“ conține însă numai... 11! Am spune, un început promițător...

■ Spicuim din răspunsul primit din partea Ministerului Justiției în legătură cu articolul intitulat „De ce?“ publicat în numărul 1698 din 15 ianuarie a.c., al revistei noastre: „Aspectele de tergiversare a judecării procesului în cauză — arătate de petiționari — în urma verificărilor făcute, se confirmă. Astfel, în vederea soluționării acestui dosar, Judecătoria Iași a acordat numeroase amînări, admițînd succesive probele cerute de părți la diferite termene de judecată și, de asemenea, nu a luat mă-

suri împotriva martorilor care, deși citați de repetate ori, nu s-au prezentat pentru a fi audiați, sau contra experților care nu au efectuat și depus la timp expertizele dispuse în cauză. Prin sentința civilă nr. 3799 din 19 mai 1986, Judecătoria Iași a admis acțiunea introdusă de frații Ioan-Romulus B. și Vlad-Crișan B. și a dispus împărțirea bunurilor successorale între părțile aflate în litigiu, hotărîre modificată în parte, în recurs, de Tribunalul județean Iași, care a menținut însă partajul de bunuri. Împotriva acestor hotărîri, procurorul general a declarat recurs extraordinar, care a fost admis în luna ianuarie 1988 de către Tribunalul Suprem, dispunîndu-se ca procesul să fie rejudecat de către Judecătoria Iași, fiind necesară completarea probelor. Decizia pronunțată se află în curs de redactare la Tribunalul Suprem. Aspectele de tergiversare a judecării, constatate în această cauză, au fost analizate în ședința de bilanț a activității organelor justiției din 18-19 ianuarie 1988, în prezența conducătorilor acestora. Totodată, au fost luate măsuri ca la rejudecarea procesului să se asigure soluționarea temeinică, legală și cu cea mai mare operativitate a acestui litigiu.“

■ Ministerul Sănătății — Direcția farmaceutică și a aparaturii medicale: „La scrisoarea înregistrată la dumneavoastră cu nr. 1563-A, prin care Aurelian Ichim din Rîmniciu Sărat, strada Lalelelor, bl. H 5, apart. 8, suferind de spondilită ankilopoe-

tică, solicita sprijin în vederea obținerii noului produs farmaceutic „Epurox“, vă comunicăm că cererea petentului va fi soluționată favorabil prin Farmacia nr. 67 din Rîmniciu Sărat.“

■ Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei: „Referitor la scrisoarea Asociației locatarilor blocului 18 B din București, str. Maior Băcilă nr. 11, prin care se solicită racordarea blocului la rețeaua de gaze naturale, vă informăm următoarele: Întreprinderea de rețele și instalații de distribuție a gazelor naturale București, careia ne-am adresat în vederea urgentării lucrărilor, a executat racordul la rețeaua de gaze naturale la blocul de la adresa amintită.“

CONSTANTIN BALACCIU ■

Poșta redacției

David Stelian — Brașov: Răspunsul pe care l-ați primit de la Secția de sistematizare este în conformitate cu prevederile legale. ■ Dumitrescu C. Ioan — Slatina: Dacă doriți, reveniți cu o scrisoare care să cuprindă date concrete. ■ Tănase Păun — București, Lucaciu Liviu — Drobeta-Turnu Severin: Adresați-vă conducerii colective a întreprinderii. ■ Cioban, Gheorghe — com. Ștefănești (Vilcea): Da, cu condiția să aveți certificat de calificare și unitatea să aibă nevoie de această meserie. ■ Serafin Cornel — Oravița: Potrivit prevederilor Ordinului comun al Ministerului Sănătății și al Ministerului de Interne nr. 57/2075/1983, verificarea medicală a conducătorilor auto în vîrstă de peste 45 de ani și care nu profesază meseria de șoferi (chiar dacă posedă permis de conducere de profesionist) se face din 3 în 3 ani. ■ Zaharia Vasile — Titu: Cereți să vi se transfere fondul social la noul loc de muncă. ■ Pascale Elena — Eforie Nord: Nefind posibilități tehnice, cererea dv. nr. 46/9807 din 21.10.1976 rămîne în continuare în evidență. ■ Predescu Rada — Tirgoviste: Pensia de invaliditate se calculează diferențiat pe tranșe de retribuții și în funcție de vechimea în muncă; în calculul pensiei se ia și sporul acordat peste vechimea minimă necesară: la retribuția medie folosită ca bază de calcul se include și sporul de vechime; pensia pentru limită de vîrstă vi se va calcula la 57 de ani; în cazul unor erori de calcul, acestea se pot corecta de către oficiul de pensii. ■ Simionescu Nicolae — Caracal: Nepromovarea unei discipline la reexaminare nu mai dă dreptul la susținerea altor examene programate ulterior, situație care, în anul întîi de studii, determină exmatricularea din facultate. ■ Culic Doina — Botoșani: Cererea dv. va fi rezolvată de către I.P.L. încă în acest trimestru. ■ Gherasim M.G. — Iași: Sperăm să fi primit prin ramburs poștal componentele electronice solicitate, livrate de magazinul Dioda din București, sector 1, Bd. 1 Mai 126. ■ Dodu Enache — Galați: Conform art. 23 (2) pct. 3 din Decretul 92/1976, neeliberarea carnetului de muncă constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 300 la 1.000 lei, măsură care se poate aplica în situația în care vi s-a desfășurat contractul de muncă sau ați fost transferat de la unitatea care vă păstrează carnetul de muncă. ■ Nica Valentina — Tg. Jiu: Nu aveți dreptate. ■ Andronicescu Mihai — Suceava: Dacă ați calculat exact, pare a fi o exagerare. Am transmis scrisoarea dv. ziarului respectiv. ■ Tepencu Ion — com. Nicolint (Caras-Severin): Incetați activitatea după primirea deciziei de pensionare. ■ Tătaru Vasile — satul Simionesti, com. Cordun (Neamț): Pensia pe care o primiți s-a calculat pentru vechimea integrală în muncă.

REGHINA VĂRVICI ■

În revista Flacăra nr. 2, din 15 ianuarie 1988, publicăm articolul „Impostura în medicină este mai mult decit o crimă“, semnat de colaboratorul nostru din Piatra Neamț, Eugen Tureschi.

Fondul articolului era următorul: la 21 mai 1987, un individ cu 14 (patrusprezece) condamnări la activ pe atunci, B.P., s-a prezentat la doctorița Elena Rodica Mindru, director al Direcției sanitare județene, s-a dat drept medic secundar II obstetrică ginecologie, numai pe vorbe, firește bine meștesugite, și a cerut să lucreze în județul Neamț. Ca să fim exacti, iată răspunsul ce i s-a dat, transcris de noi din registrul de audiențe: „Dr. B.P., medic secundar II obs. Vaslui, solicită transfer în județul Neamț, se oferă spital Bicz sau Roman, notă de relații de la Vaslui“. De la această dată, timp de aproape o lună, individul se plimbă prin mai multe unități sanitare din județ, în calitate pe care o uzurpase — medic —, consultă, scrie și parafează rețete, adeverințe de concedii medicale etc.; escrochează în stînga și în dreapta, după care e prins de organele de miliție, judecat și condamnat.

Cazul a fost relatat și de ziarul județean Ceahlăul, din 17 și 24 octombrie 1987.

Nu ne așteptam ca după acest articol, în care se satiriza fapta individului precum și credulitatea unor lucrători ai respectivei direcții sanitare, ușurința periculoasă cu care i se permite unei individ, care doar pretinde că e medic, să pătrundă în unități medicale și să participe la activități tinînd de pretinsa profesie, nu ne așteptam, spunem, să fim răsplătiți de îndată cu mulțumiri. Nu se întîmplă prea des. Deși, recunoaștem, mai sînt oameni care, criticați fiind, își rețin partea lor de vină în mod cîștit și nu pregetă să-și exprime și astfel de sentimente.

Cei mai mulți însă arată cu degetul spre alții, resping cu vehemență critica. Ei socotesc sau încearcă să-ți demonstreze în mod „savant“ că a critica o stare de lucruri sau alta, o persoană sau alta, ar fi o punere în discuție, o anulare a activității generale, a întregului colectiv. Ei își apără repede slăbiciunile cu „opinia oamenilor muncii“. Aceasta a fost reacția și în cazul articolului nostru, care, potrivit vehemenței scrisorii, de răspuns difuzată pe mai multe canale de cei vizati, „prin felul în care a fost conceput, a stîrnit în rîndul muncitorilor sanitari din județul Neamț și cu deose-

bire în rîndul celor din Spitalul județean, un imens val de indignare“. Pentru că, după opinia conducerii Direcției sanitare a județului Neamț, dacă e să vorbim de vinovat, acela e gazetarul, autorul articolului care (cităm iarăși din scrisoare): „a folosit numai declarațiile inculpatului necoroborate cu alte probe din dosar; detaliază activitatea impostorului (care este bolnav psihic conform expertizei medico-legale), o amplifică și ceea ce este și mai grav nu respectă adevărul“; apoi: „a potențat activitatea impostorului (o activitate mai puțin potențată se recunoaște, n.n.), n-a dat dovadă de pro-

competență, devoțiunea și efortul medicilor, ale celorlalte cadre din unitățile medicale menționate. Articolul, subliniem acest lucru, critica superficialitatea, manifestată la nivelul conducerii direcției și al unor unități, care a îngăduit, din fericire pentru o perioadă scurtă și fără consecințe grave, accesul unui impostor în locuri și la lucruri la care trebuie să aibă acces exclusiv medicii. Ni se reproșează apoi faptul că s-a afirmat în articol că B. P. ar fi fost angajat. O eroare de lectură. Articolul nostru n-a folosit acest termen. B. P. s-a aflat în spital, fără a fi angajat cu acte,

„Improbitatea profesională și potențarea imposturii“

bitate profesională; a transformat un caz sancționat de lege într-o schiță umoristică, cu implicații sociale, nu de neglijat. Se desființează, ni se atrage atenția, prin afirmații inventate de Eugen Tureschi, un prestigiu pentru care medicii și cadrele medii din Maternitatea Piatra Neamț au depus eforturi susținute de-a lungul anilor“. Reproșuri grave, reproșuri care nu ne puteau lăsa indiferenți, cu atît mai mult cu cît principiul de bază al muncii noastre este respectul sfînt al adevărului. Am refăcut, doi redactori, drumul anchetei, decisi, în spiritul legii, să reparăm eventuale prejudicii. Am stat de vorbă din nou cu cei vizati, am cerșetat cu atenție probele materiale, ne-am consultat cu organe ale legii și cu factori de răspundere la nivel județean. Constatările reconfirmă justetea articolului nostru, motiv pentru care revenirea de față se oprește doar la cîteva aspecte.

Mai întîi, conducerea Direcției sanitare, lucru ușor de observat, confundă neajunsurile din activitatea proprie, a unor persoane, cu prestigiul colectiv, al oamenilor cu adevărat minunați, medicii și cadre medii, atît de la Piatra Neamț, cît și de la Roman, oameni pe care i-am cunoscut și pe care i-am lăudat nu o dată, pe merit, în coloanele revistei noastre. Fiindcă, în nici un caz articolul publicat, cum nici revenirea de azi nu pun în discuție în vreun fel priceperea,

N-a fost așa, nu dintr-o veghe a conducerii la cele legale, ci fiindcă B. P. nu avea acte, și fiindcă acesta era modul lui de a opera: de a pătrunde cu vorba în unități, a profesa o zi, două, o lună, „cît ține“, ca pe urmă să șteargă putina, așa cum urma să facă și de data asta, cu zeci de documente cu antetul unităților sanitare din județ, în mapa lui diplomat. Iar reușitele lui B. P. nu se datorau, cum încearcă unii să afirme, inteligenței lui, ci mai ales lipsei de vigilență a altora, nerespectării legii la angajare, indiferent cine ar fi o astfel de persoană. Cum poți oare, director fiind, să permiți unui individ să se vînture prin policlinicile sau spitalele de la Săvinești, Piatra Neamț, Roman, individ a cărui identitate nici n-o cunoști măcar?

Și această întrebare s-ar cuveni să și-o pună și forurile superioare numitei direcții.

Cît de grav poate fi un astfel de fapt într-un spital, într-o policlinică, îi lăsăm pe cititori să judece.

La Spitalul municipal Roman — iată o adresă pe care dintr-o foarte explicabilă amnezie scrisoarea Direcției sanitare nici n-o menționează, de parcă ar fi

din alt județ — B. P. a reușit să obțină aprobări, semnături și parafe pe cererea de angajare, pe fișa medicală, fiindcă, așa cum ne declarau unii medici, „avea acordul Direcției“.

Și fiindcă, în viziunea conducerii Direcției sanitare județene, „articolul este plin de neadevăruri și exagerări“, ne permitem să așezăm fața în față o afirmație din scrisoare și una din documentele direcției:

1) „În realitate, se spune în răspunsul primit la redacție, B.P. s-a prezentat la conducerea Direcției sanitare, a solicitat încadrarea în muncă, dar i s-a precizat că acest lucru se va putea definitiv numai după prezentarea actelor de studii și de identitate, și după primirea repartiției eliberate de Ministerul Sănătății“.

2) „Dr. B.P., medic secundar II obstetrică, solicită transfer în județul Neamț, i se oferă spital Bicz sau Roman...“ — conform registrului de audiențe poziția 375/21 mai 1987.

Ce să înțelegem de aici? În care dintre aceste două afirmații stă adevărul? Fiindcă ori individul cu pretenții de medic a fost legitimat, i s-a cerut să-și probeze identitatea și profesia, și; neputînd s-o facă, a fost trimis, „cu maniere“, la plimbare; ori îi este drept ce pretinde el că este, neapărat medic, îi oferi, la alegere, spitalul Bicz sau Roman, și în final își asumi urmărirea.

Pentru fapta comisă B.P. a fost pedepsit.

Cei care din neatenție sau din nesocotirea legii i-au netezit drumul nu-avem de știre să fi fost măcar muștrați.

Articolul, publicat de revista noastră, sub semnătura lui Eugen Tureschi, sublinia încă un aspect: că fără mediu prielnic escrocul nu poate supraviețui. Iar cînd răspunzi de un astfel de mediu, e bine să gîndești, să meditezi la căi de asanare a lui. Și să nu arăți cu degetul spre alții. Fiindcă oricît nu ne-am recunoaște vina, ea rămîne conștinută în actele noastre. Tăcerea lor, a acestor acte, nu înseamnă totdeauna că e mai puțin probantă decît strigătul unui orgoliu rănit.

Fapt pentru care am folosit titlul recomandat de replica scrisă a celor criticați.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■
MIHAI STĂNESCU ■

● „Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Ateneul Român — o sută de ani în slujba culturii naționale

Paginile 12-13

Iubirea de frumos

Prețuire

Zoe Dumitrescu Bușulenga, profesoara noastră de nouăzeci și doi de ani, care după Vianu reușise să redea catedrei de literatură comparată strălucirea cuvenită, întemeietoarea catedrei Mihai Eminescu ce se re deschide în acest an în pragul centenarului poetului nostru național, sufletul institutului G. Călinescu iar înainte de toate marele învățat, autoarea unor cărți de referință intrate în conștiința lumii noastre ele fiind o situație a geniului eminescian în cadrul romantismului european, a fost distinsă cu premiul Herder.

Ne amintim că toți elevii dumisale orel de seminar cu textele hașurate, subliniate, citite și răscolite ca întoarse brazde de pluguri, cele ale lui Eminescu dar și cele în limbi străine printre care tocmai Herder era unul dintre cei mai des citați și întrebați ce ce inițial deschisese larg porțile glasurilor cîntecelor popoarelor ca să și arate în aule universității splendorii.

Universitatea vieneză ce l-a avut ca student și pe Mihai Eminescu, în pragul centenarului marelui nostru poet și-a găsit în Zoe Dumitrescu Bușulenga, savantul eminescolog și comparatist potrivit discursului academic cerut de un asemenea loc și un astfel de eveniment.

Floarea albastră cuvine-se acum în martie podoabă și mi-reasmă nobilei lucrări de o viață în grădina Logosului poeziei române și universale.

IOAN ALEXANDRU ■

Scriitorul — conștiință a vremii sale

Radu Cărneci:

„Sînt un poet al
acestui veac”

— După unii critici literari, poezia dumneavoastră este calmă, echilibrată, făcînd elogiu iubirii, frumuseții, adevărului, naturii, artei; într-o oarecare măsură este îndreptățită o astfel de apreciere. Cu greu se descoperă în volumele dumneavoastră exprimarea unor sfîșieri fără leac, a unor tristeți nevindecabile. De aceea vă întreb, pentru început, cu toată curiozitatea: nu cumva poemele pe care le scrieți sînt într-o contradicție cu istoria răvășită a acestui secol? Dacă nu vă place întrebarea, putem trece la alta...

— Nu, de ce, dacă tot ați pus-o cu toată curiozitatea... În aparență, acei critici au dreptate! În fond, nu! Fiindcă, dacă judecăm lucrurile mai adînc vom constata că zbatările acestui secol sînt și pentru ea, în final, dreptatea și armonia, frumusețea și adevărul — deci binele în esență platoniciană — să ajungă a fi atribute generale, aparținînd întregii umanități. Și, dacă e adevărat că poezia mea slujește categoriilor este-

tice și etice amintite, nu-i mai puțin adevărat că, ea face acest lucru tocmai pentru a da omului conștiința puterii sale în instaurarea unui ev al adevărului și dreptății generale.

— Unele dintre poemele dumneavoastră de mai mare întindere fac lucrul acesta chiar în mod explicit, fiind acuzate de un anume retorism al ideilor în discuție.

— Da. Însă cred că impresia aceasta de apolinic de care vorbeam mai înainte, vine și dintr-o anumită geometrizare a expresiei lirice (sonetul, rondo-sonetul, glossosonetul); repet, însă, este numai o primă impresie. Citită pe dinlăuntru — mai ales în ultimele cărți — poezia mea are durere, zădărnici, tristețe; ci toate acestea, așezate sub egida iubirii, devin „frumoase” și amintesc de acel „l'homme est bon par la nature, mais la société...”, alt fel spus, „omul este bun, dar secolul...”.

— Semănați cu poezia dumneavoastră? Adică sînteți senin, așezat, calm...

— Da, mă așeză poeziile

mele: nu sînt nici senin, nici așezat, nici calm! Da, și această întrebare îmi aminteste că Goethe se explica undeva ca fiind socială prin spiritul faustic al scrierilor sale. În general, creatorul de frumos dă, însă și ia din opera pe care și-o clădește clipă de clipă și în care se zidește, își zidește sufletul. Credeți că meșterul Manole a zidit-o (numai!) pe Ana în mănăstirea de pe Argeș?

— Ca un școlar care și-a învățat lecția mă grăbesc să răspund: Nu!

— Într-adevăr! El s-a zidit (mai ales pe sine) în cărămidă și mortar. Și-a zidit iubirea pentru eternul frumos. Așadar, a dat, s-a dat jertfă pentru concretizarea ideii de sublim. Dar prin aceasta a și luat: puterea durerii care dă esență și eternizează iubirea. Astfel considerat, Manole seamănă cu opera sa. El este — și nu numai pentru spiritualitatea românească — punctul de maximă iradiere a ideii de împlinire prin jertfă. Prin aceasta, pun semnul de egalitate între creatorul nostru popular și tragicii greci.

— Ascultîndu-vă, îmi dau seama că vă place să meditați la condiția umană din acest secol; totuși, ea nu transpare în mod direct în poemele pe care le scrieți. Sînteți considerat mai curînd un „vechi”, un trubadur dintr-un veac apus, care, fără să ia în seamă războiul din jurul său, își cântă iubirea...

— Validez numai parțial această idee, întrucît multe dintre cărțile mele (Oracol deschis, Temerile lui Orfeu, Timpul judecător) chiar și numai prin titlurile lor conduc spre un anumit conținut tematic foarte contemporan. Dar un „contemporan” al timpului meu?

(Continuare în pag. 13)

GEORGE ARION ■

Cîntarea României

Nestematele unui tezaur

De peste un an chiar în comentariile mele din aceste pagini mă obsedează revenirea și înălțarea primăverii cîntecului nostru popular în emisiunile de specialitate de la Radio-Televiziunea română, mai ales de la „Tezaur folcloric”, emisiune care, după cum ne-a spus animatoarea ei, Maria Murărescu, se perpetuează de peste 6 (șase) ani.

Și totuși cred că Maria Murărescu, însăși, ca și unul dintre colaboratorii cei mai apropiați și mai dăruți cîntecului nostru popular, dirijorul Paraschiv Oprea, ca să n-o uităm pe scenografa Ana Ticulescu atît

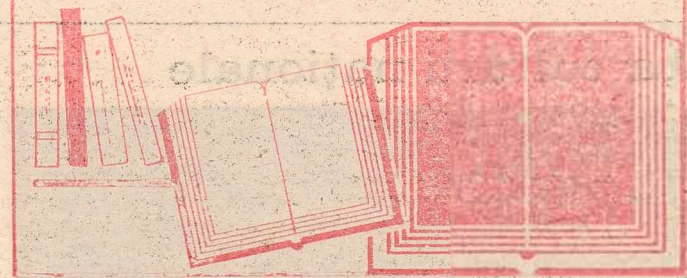
de măiestru reușind un cadru natural de desfășurare, vor fi de acord cu mine că s-au întrecut pe sine, toți cei care concep și realizează această emisiune prin spectacolul-mărtisor oferit publicului recent la sală, de data asta arhiplină, ca și la repetarea spectacolului, a doua zi.

Spectacolul a debutat cu același laitmotiv cunoscut al taragotului lui Dumitru Fărcaș, în acompaniamentul orchestrei studențești „Mărtisorul” a Casei de cultură a studenților în

(Continuare în pag. 14)

NICULAE STOIAN ■

VITRINA CARTILOR

Convorbiri fără adiționale

„Mereu acasă, adică mereu mai puternic”

— Anul trecut v-au apărut, dragă Fănuș Neagu, două cărți. Ce mai faceți acum, vă odihniți? —

— Trăiesc cea mai cumplită perioadă: aceea cind ai în cap două romane, vreo cincizeci de povestiri, două piese de teatru și două scenarii.

— Nu-s prea multe? —

— Nu, intrucit în clipa de față nu pot scrie decît povestiri; gîndu-mi zboară la romane, le visez, le simt pe-aici, parc-aș putea să le povestesc și totuși nu știu de unde să le iau. Parcă e mai ușor să scrii o carte decît s-o disloci din necunoscut.

— Nu vă sint coapte ideile-forță care s-o disloce? —

— Ideile de bază cred că se află bine precizate în mine. Subiectele intrizez-n mister: le voi găsi, le voi găsi.

— Dar piesele? —

— Piesele le pot și juca. Le am în cap, rînd, replică, rînd pe rînd. Trebuie să-mi fur niște zile și niște nopți ca să le pun pe hîrtie. Eu nu pot scrie decît pe hîrtie, extravelină.

— De ce, fiindcă e ca un obraz catifelat, alunecoasă ca o pîrtie de zăpadă? Sau fiindcă inspiră? —

— Nici una, nici alta, eu am degetele cumplit de noduroase, din cauza reumatismului și-a gutei.

— Asta din urmă e boala geniilor: Ștefan cel Mare, Cosim di Medici, Flaubert, Napoleon. Mai știți și alții? —

— Și un fiu de țaran din Bărgănel Brăilei. Dar nu e genial.

— Înseamnă că nu dezmințiți o vorbă care umblă pe seama dumneavoastră: se zice că odați ați răspuns unor confrăți cam astfel: „Mă, voi toți sin-teți geniali, numai eu am ta-lent”.

— Zvonuri publice și ade-vărate. Apoi eu rămăse-m la boală, la gută, nu la genii. Și mai ales la hîrtia extravelină. Pînă acum vreo cinci ani, aveam un prieten, scriitor și redactor-șef al re-vistei Pentru Patrie, care-mi aducea hîrtie extravelină de la fabricile din Ardeal. Culmea, cei din Brăila, de la Chiscani, mi-au dăruit totdeauna cea mai proastă hîrtie: și pentru scris și pentru tipar. Intr-o noapte, săptămîna trecută, plîngîndu-mi această nefericire într-un cerc de pictori, cineva mi-a spus: „V-am salvat!”. Și mi-a dă-ruit un sul de hîrtie imens, extravelin, la care am muncit zeci de ore ca să-l aduc sub formă de coală de scris, con-venabilă mie. Da, sint salvat. Pot lucra cît vreau, acum.

— Nu mi-ați spus, totuși, la ce lucrați? —

— Povestiri. Urmăriți (cei care vor) Luceafărul! Am scris, de la apariția romanului Seauul singurătății și pînă

acum, peste o sută de pagini de proză scurtă. Voi continua să lucrez intens pînă la sfîrșitul anului și, în 1989, dacă vom fi sănătoși, la Editura Eminescu, va apărea volumul de pove-ști inedite A trece, a vedea.

— Deosebit față de titlurile volumelor de pînă acum. Poartă și un anume simbol? —

— Eu trec, văd, ascult, miros și povestesc lumea. Simbolul e un fir de lărbă, un fulg de zăpadă, un arbore. Și mai ales un gînd din copilărie. Știi în ce mă gîndesc eu? Mă gîndesc că eu, pînă acum, mi-am furat de cel puțin 50 de ori copilăria.

— Și Dunărea? Dunărea ați furat-o? —

— La suprafață, și prea pu-țin în subtextul ei bîntuit de mistere și legende. Dar am sor-bit cu lăcomie fără seamăn Călmățuul, Buzăul și Sir-tul — la vărsarea lui în Du-năre.

— Se vede că aveți prea multe ape pe conștiință, ca să nu vă placă vinul!? —

— Vinul, caii, drumurile și rătăcirile. Mi-ar plăcea să fiu rătăcit prin cîmpie și să nu întîlnesc pe nimeni pe dis-tanță de timp de scris o carte. Cînd mă gîndesc că sintem din aceeași zonă, devin sentimen-tal. Intreabă-mă ceva rău!

— Cu mare plăcere! Unii cronicari literari v-au cam „sfărîmat” Scaunul singurătății. Au dreptate sau nu? —

— E dreptul lor să mă-njure, și dreptul meu să cred ceea ce vreau despre dînsii, mai ales despre unii din Moldova. Pe-a-colo, de mai bine de 50 de ani (cu excepția lui George Bă-lă, de mult muntean, și parțial a gălățeanului Apostol Gurău) n-a apărut nici un important prozator. Marii scriitori alcă-tuiesc vatra apariției marilo, critici. De ce să mă supăr pe niște bieți recenzenți? Caută și ei să deschidă ușa. Din nefer-icire pentru ei, au degetele rupte. Am ris în hohote cînd unul dintre dînsii, destul de de-par-te de inima Brăilei și-a Bă-răganului, chiar mult prea de-par-te, a încercat să mă învete limba română. Mulțumesc, o știu.

— De ce considerați „înjură-tură” o critică mai mult sau mai puțin convenabilă? —

— Nimic nu se schimbă-n în-jurătură sub mină pedepsită de boală lumească. Eu, din ple-care, respect critica literară. În toate momentele ei, bune sau rele. Dar nu respect recenzentii vinduți (cumpărați), aflați în slujba unor inși tucurii, care nu-nvărnesc ei înșiși să-si verse împotriva mea fiecare ce-i usucă și-i roade pînă la os.

— De ce vă răsuieți numai în spațiul brăilean? —

— Pentru că acolo sint mereu acasă. Prin urmare, mereu mai puternic.

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Romanul ca limbaj

Istoria s-a insinuat întotdeauna în roman pe căile cele mai diferite. De la marile evenimente pînă la micile întâmplări de culise, istoria le-a furnizat scriitorilor cele mai variate pretexte pentru alcătuirea romanelor unor epoci. Dar opera romanească nu este o simplă relatare de evenimente generale sau biografice, grefate pe viața unui singur erou decît în cazuri extrem de rare. Scriitorul consemnează întâmplările dintr-un unghi de vedere, el caută adeseori sensul unor evenimente pe mari dimensiuni temporale pînă izbuteste să le descopere ca-racterul transistoric. Scoase din cronici sau din alte însemnări, personajele introduse în uni-versul românesc poartă în același timp marca unei epoci, dar și o anumită pecete a eterni-tății. Numele unor personaje le validează doar existența istorică, permit identificarea lor într-un cîmp conflictual; comportamentul lor indică însă trăsături de caracter menite să dez-văluie aspecte arhetipale drapate nu numai în veșmintele, ci și în obiceiurile unui timp istoricește determinat. Concepute astfel ca „variante” umane ale unei perioade, aseme-neia personaje relevă „invariante” eterne. Un satrap sau un alt tiran grec se aseamănă cu unii domnitori de odinioară din Țările Române, așa cum un doge luminat de la Venetia sau un print de la Florența poate să aibă trăsături comune cu unii voievozi români ca Brăncoveanu, Ștefan cel Mare și alții. Și în planul existenței umane invenția caracterologică este mai mică decît repetiția. Să nu uităm obsesia modelului. Complexele create de putere s-au transmis și pe cale culturală. Cîți prinți, regi și împărați nu au dorit să semene cu Cezar, Alexandru Macedon, Ludovic al XIV-lea, etc. Mecanis-mele de exercitare a puterii prin corupție, tortură, credință, frică au fost și ele asemă-nătoare. Pînă la o anumită limită civilizația le-a sporit, legea fiind aceea care prin exponenții ei a fost menită să pună o măsură în acete de abuz sau să le anuleze, dar să nu uităm că și legea a putut să fie manipulată prin dife-rite scopuri care... ar scuza mijloacele. De aceea, istoria este plină de legi și fără de legi.

Cînd Silviu Angelescu și-a conceput romanul său Calpuzanii („Cartea Românească”, 1987) era familiarizat cu o anumită filozofie a isto-riei care ne-a furnizat suficiente lecții de creș-terea și descreșterea a imperiilor și a domeniilor, ca și despre mecanismele puterii, ale abuzu-rilor și ale barării libertăților individuale. Substanța ideatică a romanului său rămîne risipită într-o mulțime de nuclee epice dispa-rate. Din păcate ele nu capătă relevanță, fiindcă sint drapate într-un superb limbaj de epocă, adeseori conjugat cu pitorescul excesului și al violentei.

Ne-am întrebat adeseori cum ar fi fost re-ceptat romanul lui Silviu Angelescu dacă nu ar fi fost scris într-un limbaj cronicăresc, rea-lizat cu erudiția și truda unui veritabil artist al cuvîntului istoricizat? Cred, că ar fi fost de o mare banalitate, relevată de însăși sub-stanța epică a cărții sale. Principele și Săptă-mina nebunilor de Eugen Barbu au o patină lexicală de proveniență istorică discretă, stilul este luxuriant, iar invenția epică de-a dreptul uluitoare.

Silviu Angelescu a optat pentru o altă soluție artistică, poate și din cauză că suportul epic al cărții sale este firav, romanul Calpuzanii neavînd o mare tensiune evenimentială. Auto-rul a preferat astfel să scrie un roman de

limbaj. Faptul acesta nu înseamnă că în Calpu-zanii nu ar exista evenimente sau personaje. Evenimentele sint însă difuze, de o slabă con-sistență, iar personajele devin relevante prin descrierea de tip portetistic și de comportament. Evocarea și arta descrierii fac ca limbajul din roman să fie grefat în jurul unei stări sau al unei fizionomii. „Arătările” prozatorului sint într-adevăr magistrale. Ele unesc darul portre-tistic cu incizia biografică, la fel ca în toate eposurile străvechi. Predilecția pentru diform, monstruos și grotesc rămîne mereu elocventă. Mavrogheni Vodă este recompus prin detalii diverse, destinate să releve profilul sufletesc prin semnele fiziologice avertizatoare: „erea Vodă om nalt de statură și mai mult uscat, suiet, negru la obraz, semuind harapilor, cu miscări iuți ca nevăstuica, și însemnat de dumnezeu, că era chior de ochiul drept, pen-tru care nu căta oblu la om, ce numai dintr-o parte privea încruntat”. Aglomerarea de detalii fizice sporește, chipul încărcîndu-se cu răsfrîn-gerile degizate ale firii.

Galeria de portrete arată componenta umană a sistemului. Alunecările din Fanar își revarsă astfel în Valahia toate scursorile. Fața mai bună a civilizației fanariote ajunsă printre boierii români nu este scoasă în evidență. Sil-viu Angelescu descrie corupția, lăcomia de bani, spiritul tortionar, lupta pentru putere. Mavrogheni are apariții episodice în intriga romanului. El este însă mecanismul ce declan-sează răul, dîncolo de el sint uneltitorii, acoli-tii, profitorii, călăii, lingusitorii. Personajele sint elementare, instinctuale, femeile gem de frică sau de plăceri erotice. Fructe de harem, femeile compun lumea ca decor, intrigă, poftă și sexualitate, patima misterele și jocul stră-niu al vrăjitorilor. Pregața lor portretizare este însă mai mică. Cînd penelul cade pe bărbăți, culorile intră într-un adevărat dezmăt de forme grotesci. Descriptiv, uritul capătă o anumită undă dinamică.

Silviu Angelescu stăruie asupra vieții, înfă-țișată ca un spectacol macabru. Torturile, amenințările, intrigile de curte relevă o putere subredă. Mavrogheni Vodă este un despot lacom și sîngeros, acționat de un mecanism mai puternic decît el (sultanul). El trăiește exis-tența „doar” la modul cantitativ, dîncolo de aceasta fiind doar frica și neantul. Oponenții lui sint mai cu seamă intelectualii, oamenii scolii și deprinși să creadă în puterea legii. Apelul lui Șotir la răscoală se face în numele legii și al dreptății. „Oameni care sinteti buni.

Silviu Angelescu a situat acțiunea din Calpuzanii în epoca luminilor, cînd spiritul li-berator se întindea peste Europa. Ecoul este evident și în cartea sa, calpuzanii fiind inte-lectualii ce au uneltit, prin bani falsi, calea spre adevăr. Și cum romanul de limbaj nu se putea sustine doar pe această cale, autorul l-a pigmentat cu detalii de o mare savoare, colectate din cultura lumii. Boieria calului și prăpădul pîntecării din divan sint cele mai inocente. Ambele sint însă de ordin livresc. Spectacol moral și spectacol de limbaj, romanul lui Silviu Angelescu are însă un superb halo parabolic. Înzeștratul „romancier-cronicar” nu este, așadar, deloc inocent, cu atît mai mult cît el privește viața ca o imensă repetiție. De aceea, romanul său capătă o tentă moralistă, exprimată de un „spirit libertin” al veacului nostru.

• Cartea de istorie • Cartea de artă •

Om, comunicare, calculator

Societatea caută noi mijloa-ce de comunicare în stare a răspunde cerințelor tot mai complexe ale omului și grupu-rilor sociale. Calculatorul re-prezintă, deocamdată, ultimul mod de transmitere și prelucra-re a informației. Ce impact are calculatorul asupra individului, asupra spiritualității, asupra dezvoltării în general? Răspun-de el la toate trebuințele omu-lui? Poate el să se substituie cu totul gîndirii și activității umane? Sint întrebări ce se pun cu tot mai multă acuitate avînd în vedere o serie de im-plicații socio-umane și psiholo-gice ale generalizării activității pe bază de calculator. Iată de ce apreciem ca deosebit de oportună o recentă lucrare „Pa-radigmele comunicării” semnată de Maria Cornelia Bărliba, ca-dru didactic universitar și cer-cetător pasionat al problemelor actuale de filozofia și logica ști-inței. Continuînd investigarea unor teme ale unei alte lucrări a autoarei (Informație și com-petență) volumul prezentat și-a propus să studieze comunicarea ca act social în noua situație creată de societatea informati-zată.

Nucleul principal al demersu-lui său îl constituie dialectica relației dintre informație și co-municare. Informația este, în viziunea autoarei, un mijloc

folosit de către inteligența natu-rală și artificială. Ea stă la baza mentalităților, atitudinilor și structurilor care determină noi acțiuni și noi strategii intelec-tuale, noi criterii axiologice.

Paradigmele comunicării re-lievează procesualitatea noii co-munități comunicaționale, ele instituîndu-se într-un model explicativ al contextului de-terminat de mutațiile interveni-te în procesele de comunicare, cu deosebire prin apariția cal-culatorului.

Lucrarea se concentrează pe argumentarea justetei tezei pre-eminenței omului în raport cu orice mijloc artificial de comu-nicare. Angajată în dialog și confruntare cu diverse și contradictorii puncte de vede-re, autoarea reușește să dovedească perenitatea capacităților de creație ale omului. Fără a că-dea în desuetudine sau într-un conservatorism nejustificat, dar ferită și de un optimism utopic, Maria Cornelia Bărliba relevă forța demiurgică a ființei uma-ne de a stăpîni propriile creații și de a le da un pregnant sens valoric. Aceasta însă nu se rea-lizează spontan. Se cere efort de pregătire și adaptare, înțele-gere și schimbare. Asigurarea eficienței calculatorului, în ge-neral a informatizării, este de-pendentă de gradul în care fie-care individ este transparent la comunicarea prin noile mijloa-ce. În acest sens, autoarea in-sistă pe comunicare ca proces de învățare.

CONSTANTIN SCHIFIRNEȚ ■

Monografie afectuoasă

Mulți artiști voiesc să se de-dice în totul creației dar nu mărul celor care reușesc aceas-ta e infim. Gheorghe Anghel sculptorul, e dintre ei. Existen-ța sa ne apare încărcată de mister, intrucit înăuntrul său nu găsim nimic care să nu refer-direct la procesul creator. Sî poate spune că Gheorghe An-ghel nu are, în parcursul de-fapte și gîndiri al biografiei decît faptele și gîndirile tre-buincioase realizării operei. Cînd comentăm viețile unor ar-tiști de seamă, obișnuim să spu-nem că tot ce au trăit ei, în afara trăirilor artistice, ori nu ar însemnătate prea mare, ori nu cere o deslușire specială. La

SEMNAL

Desene pe asfalt

Efigii medalistice

Cu o deosebită modestie, înaintea altor instituții de cultură ce aveau îndreptățirea s-o facă Societatea Numismatică Română a bătut de curind două frumoase medalii ce propun posterității efigii ale lui Liviu Rebreanu și Marin Preda.

Ele sînt gravate cu deosebit meșteșug de sculptorul Grigore Minea. Autorul reversurilor: modelor Constantin Dumitrescu. Inițiativa s-a bucurat dintru început de sprijinul președintelui Societății noastre numismatice Constantin Preda, al secretarului S.N.R. Aurică Smaranda, al directorului Monetației Statului Tudorică Badea.

Cunoscuți numismați au dus proiectul la împlinire: Ion Dogaru, Ion Donoiu, Vitalie Umlauf. Tuturor, toate mulțumirile cuvenite.

"Lansarea" medalilor s-a petrecut într-una din somptuoasele săli ale Casei Centrale a Armatei din București și cu acest prilej doi mari cărturari au rostit cuvinte emoționante despre posteritatea clasicilor nemuritori în efigie. Al. Piru și Aurel Gollmas au fixat în puține dar substanțiale alocuțiuni locul pe care Rebreanu și Preda îl ocupă în Istoria literaturii noastre, răsădit pe care opera lor continuă, ori începe să-l albe și pe alte meridiane, stabilind între cei doi subtile paralelisme care-i apropie în ciuda multor, aparente deosebiri.

de temperament și stil, convinsându-ne că existența lor pare a ilustra perfect o aplicare a principiului „vaselor comunicante” și la lumea eposului românesc.

Rarități numismatice (medalistice) încă de la turnarea lor, medalile Rebreanu și Preda, venite după un Nichita Stănescu gravat după un inspirat autor-portret și cărora le va urma curind un Nicolae Labiș au ambiția să se constituie într-un adevărat Pantheon românesc de inestimabile valori.

Subscălitul acestor rînduri a vorbit la rîndu-i de necesitatea ca o artă pe cale de a fi „pierdută” prin neaplicarea să fie revitalizată. Poate că artiștii plastici se vor apropia (reapropia) mai mult decît o fac de meșteșugul gravării de medalii spre a continua astfel vechi și fericite tradiții ale unor înalți temerari: F. Storck, I. Jalea, H. Ionescu și vom putea astfel vorbi despre un nou „val” într-un domeniu al artei de o subtilitate extremă.

Mulțumim așadar Societății Numismatice și cercului său cel mai prestigios, (cel de pe lângă Casa Centrală a Armatei) urîndu-i ca inspirarea să n-o părăsească și nădăjduind că și alte chipuri de creatori, trecute în neant, vor dobîndi meritul profil de medalie.

GHEORGHE TOMOZEI ■

Nuvele chineze

La începutul lunii martie am petrecut o după amiază despre care am simțit îndemnul să scriu.

La Casa de cultură a municipiului București, purtînd numele nemuritor a lui Mihail Sadoveanu, s-a prezentat volumul „Zbucium”, o culegere de nuvele din proza feminină chineză. Traducerea, selecția și notele explicative aparțin lui Yang Xueyi și Elvirei Ivașcu.

A fost o incursiune elevată în literatura universală, cu nenumărate exemple și sublinieri din cele opt autoare din Republica Populară Chineză.

„In paginile antologice din volumul „Zbucium”, cititorii de la noi receptează suita unor semnificative întâmplări rupte din viață, în care simțul datoriei, cinstea, devotamentul, gestul eroic însumează reperele unei lumi în plină refacere. Cititorii fac cunoștință totodată

cu prozatoarele cele mai de seamă ale Chinei de azi, al căror scris, datorită exigenței muncii și bunului gust al traducătoarelor, îl avem echivalat în valorile estetice ale limbii române.”

Zoe Dumitrescu Bușulenga, Ileana Hogeș Velicușcu, conf. universitar Romul Munteanu au fost în mijlocul cititorilor acestui interesant volum și l-au comentat cu harul și cunoștințele înaltei lor competențe. Elvira Ivașcu cu glasul ei atît de cunoscut, de pe calea undelor deosebite douăzeci și doi de ani a fost nelipsită de la microfonul Radioteleviziunii a multumit asistenței pentru deosebitul interes manifestat față de această culegere, la care a lucrat cu Yang Xueyi într-o deplină armonie, clișiva ani. Sînt în pregătire, alte două cărți din interesanta literatură chineză. Nu putem decît să salutăm din toată inima această opțiune literară, apărută în Editura Univers.

CARMEN DUMITRESCU ■

● **Dus-intors** este titlul noului roman al lui Nicolae Iliescu, apărut în aceste zile la Editura „Cartea Românească”.

Un portret-robot al autorului-personaj deschide cartea, ca o reglare de lentile (lunetă și microscop deopotrivă) înaintea prizei de imagine propriu-zisă: „Cel ce povestește toate lucrurile din acest roman nu are mai mult de 30 de ani, mai mult de 182 cm și mai mult de 90 de kg. Are ochii verzi, capul rotund, părul castaniu închis și ca semne particulare poartă ochelari. Nu a făcut războiul, dar îi plac romanele și, poate într-o măsură mai mare, culegerile de documente despre acesta (...) Ceea ce povestește cel ce povestește toate lucrurile din acest roman este o „adevărată viață” de tînar. Așadar, o carte plină de inventivitate, dosind sub masca autoironiei gravitatea unui fel de a-și vi viața.

● În colecția „Biblioteca Eminescu” a Editurii Eminescu a apărut o nouă ediție (reprodusă după cea a Editurii Minerva, din 1974) a romanului lui Cezar Petrescu, **Aurul negru**. Cele 500 de pagini decupează un fragment din acea „frescă socială a epocii, cu toate me-

diile umane și stratificările lor”. (Ov. S. Crohmăniceanu), „atît să vorbească fiecărei generații.”

● Sub îngrijirea lui Florin Mihăilescu (care semnează de asemenea prefața și notele), Editura Minerva publică volu-

mul 4 din **Serieri** de Mihai Rălea, volum care „își propune să dea imaginea gândirii sociologice” a marelui critic. Cele două secțiuni — **Studii sociologice** (în volume și reviste) și **Recenzii acreditează** ideea unei perspective sociologice ca „perspectivă cardinallă, care prezidează în mod in-

contestabil toate demersurile sale intelectuale”. Am citat din prefața volumului, care așază în dreaptă lumină, fără exagerări și etichete grăbite, materialul cuprins în acest sector al creației lui Mihai Rălea.

● La Editura Univers, în colecția „Clasicii literaturii universale”, Anca Gabriela Sirbu traduce romanul lui

William Dean Howells, **Riscurile parvenirii**. Despre autor, prin intermediul lui Marcus Cunliffe, aflăm cu acest prilej că „a fost scriitorul cu meșteșugul cel mai sigur și cel mai binevoitor critic”, calități care l-au permis să devină „prietenul intim a doi scriitori atît de total diferiți precum Mark Twain și Henry James”.

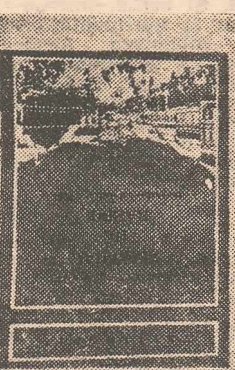
● Cea de a cincea carte a lui Ion Iancu Lefter — **Săgetarea verbului** Editura „Cartea Românească”, 1988 — atestă același tradiționalism cantabil, cu vagi încercări de recodare la suflul neliniștit, caustic, al poeziei contemporane. „Vezi, în agora m-am sălbăticit / precum un lup care-a uitat de casă, / îmi este ochiul de idei rînit — / și greutatea veacu-

lui m-apasă. // În sat la mine-s liniști de mormint, / ard stelele pe-un cer fără de moarte — / eu, în agora, însă, nu mai sînt / decît un cîmp

cu haturile sparte”. Tonul elegiac, regresia în natură, miturile biografice — tatăl, mama, coarnele plugului — adoptă sonorități postmimesciene („Și dacă-n sat nicidecum n-oi ajunge / decît în palma unei racle dus, / să nu mă-ngropi; să lasi spre a mă străpunge / coarnele soarelui cînd dă-n apus”). În stilul unor mici romane ale deșărădăcării.

● Editura Dacia din Cluj-Napoca publică în colecția „Testimonia” **Memorialul de război** (august-octombrie 1916) al generalului Traian Moșoiu.

Prefațatorul volumului alcătuit și îngrijit de Al. Dragomirescu și Marius Pop, prof. dr. Vasile Netea, justifică astfel inițiativa editorială: „Alături de memoriile de război ale mareșalului Alexandru Averescu și ale generalilor C. Găvănescu, Ion Anastasiu, Alexandru Iarca, Leonte Comșa și ale altor tovarăși de luptă și de glorie, **Memorialul** generalului Traian Moșoiu reprezintă un capitol strălucit al memorialisticii române de război și totodată al unei opere gigantice care a fost realizarea României Mari”.

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ● Cartea de istorie ● Cartea de reportaj ●

Gheorghe Anghel pur și simplu nu aflăm altceva. Enigma se accentuează pe măsură ce înțelegem că, în cuprinsul unei opere bogate, sculptorul a urmărit încă din anii formației și cu o stăruință de mare halucinant un singur țel: realizarea unor statui capabile să evoce o sîrîritualitate pe cît de intensă, pe atît de sobră. Drumul la țel e marcat de renunțări de toate naturile, din care cauză cei care l-au cunoscut pe Gheorghe Anghel de aproape au fost puși în situația de a avea opinii față cu felul său de viață și cu modul în care își considera rostul pe lume. Te simțai îndemnat, obligat chiar să-ți o părere, lucru care te stimula să te întrebi de importanțele proprii-ți vieții, de calitatea și valabilitatea opțiunilor tale spirituale și de alte naturi.

Marin Mihalache, în monografia tipărită nu de mult la „Meridian” în seria „Pygmalion”, socoate că „privită din perspectiva timpului, așa-zisa modestie a creatorilor de valori culturale reprezintă, adesea, o formă disimulată a orgoliului (Nu a vanității! va preciza mai departe criticul), o deghizare elitistă sau, uneori, un acut simț al predestinării. Este și cazul sculptorului Anghel. Călăuzit de un temperament aparte, el și-a făurit prin timp propria-i legendă, care i-a supraviețuit”.

Debutînd sub auspiciul atît de puțina propice unei acțiuni de

valorificare afectuoasă a problematicii sculpturii lui Gheorghe Anghel, textul lui Marin Mihalache devine, în totalitate, elogiul, în multe locuri patetic, al unui devotat, al unui exeget dominat de „modestia orgolioasă” de a-l fi iubit în secret pe Anghel mai mult decît toți. Intre publicații monografice, cite apar, și-n care arareori aflî și un punct de vedere susținut de pasiune, cartea lui Marin Mihalache impune prin ton — exprimarea simpatiei are în cîteva rînduri anumite vehemență polemică — și prin plăcerea cu care a fost scrisă. E limpede, autorul a ținut să de-a rîndul la o intervenție în problemă și e incantat că a găsit prilejul.

„Ești mort ca artist — spunea Gheorghe Anghel — numai atunci cînd nu se mai vorbește despre tine”. Zicerea, ca atîtea care au ajuns populare, nu-l neapărat și foarte adevărată. E însă caracteristică pentru felul de a se considera pe sine, în cadrul breslei și în timp, al sculptorului. În simplitatea austeră a cadrului în care și-a conceput și croit opera, s-au născut și împlinit idei de o complexitate incitantă. Gheorghe Anghel ținea să se știe că el își știe statura și destinul. „Deși s-a scris mult despre el — conchide Marin Mihalache — rămîn încă și mai multe de spus. Și poate că niciodată nu vom izbuti să spunem totul”. De bună seamă, pentru că scurgerea anilor adu-

ce un spor substanțial de faimă, instituționalizează unele opinii, adîncește taina, pe măsură ce biograficul se esențializează ori, mai bine zis, se conceptualizează. Un dat al personalității sculptorului rămîne acela de a-i face pe oamenii care l-au cunoscut să fie convingi că absolut tot ce înfăptuia el era stăpînit de ambiția măreției. E foarte probabil că lucrurile stăteau altfel. O probează numărul însemnat de portrete de femei, pe al căror chip se citește trăiri fine și minde, în sensul unei feminizări accentuate. Dacă e adevărat că sculptorul e unul din artiștii ce au simțit chemarea de a ridica statuia genului cultural național, e tot atît de adevărat că, dintr-un impuls compensatoriu, e și creatorul celor mai tandre înfățișări ale prezenței femeii în viața noastră. E un aspect al operei care ni-l face pe Gheorghe Anghel apropiat și uman. Cartea lui Marin Mihalache, după mine cea mai echilibrată și expresivă laudă adusă complexității în simplitate a acestui sculptor „atîns de aripa geniului” ne sugerează că a sosit momentul unor studii de detaliu. Statuia lui Eminescu din fața Ateneului, spre exemplu, ar putea fi ea singură obiectul unei cercetări, astfel ca, analizînd partea, să putem îndrăzni la o citire mai proaspătă și dintr-o perspectivă universală a întregului.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cărturar patriot

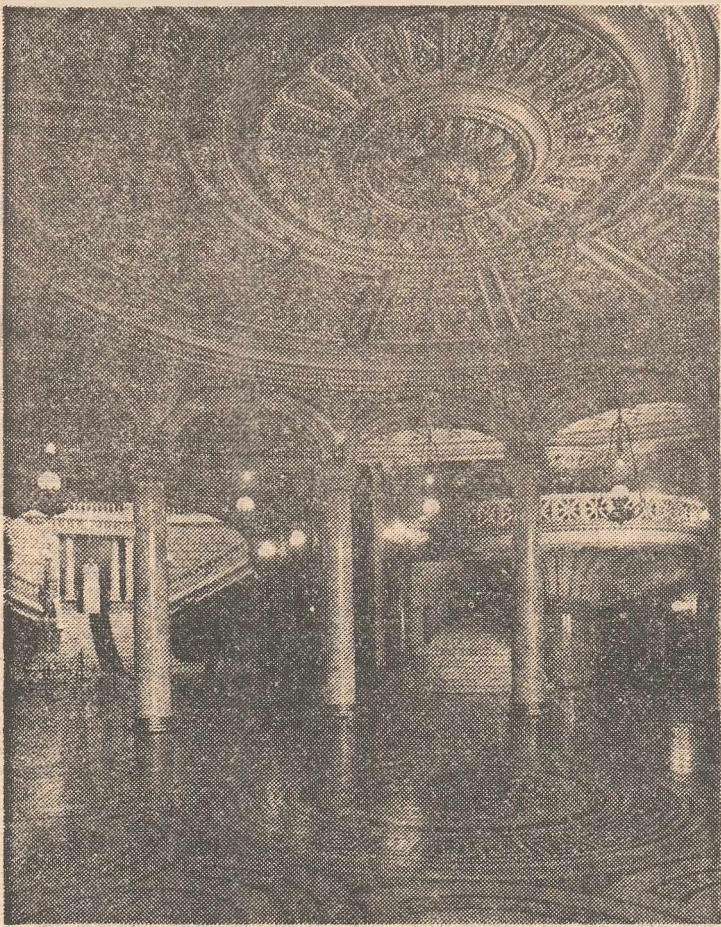
„Mărețea clădire a istoriei noastre are nevoie încă de multe cărămizi pînă să fie terminată. Va fi nevoie încă de munca multor generații pentru ca acest strălucit edificiu să fie complet” spunea, în toamna anului 1923, la lecția de deschidere a cursului de istorie a românilor, ținut la Universitatea din București, profesorul Ioan Ursu, care succedase la catedră marelui D. Onciul.

Viața și activitatea profesorului Ioan Ursu (1875—1925) au fost înfățișate cu exemplară rigoare de tinerii istorici Ioana Ursu și Dumitru Preda în **Biografia unei conștiințe — Ioan Ursu** (Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1987, 294 pag.). Născut în satul Cața (Tirnava Mare), Ioan Ursu, după temeinice studii de istorie, a ajuns profesor la Universitatea din Iași, apoi, după Marea Unire din 1918, la cea din Cluj și, cum am arătat, în 1923 a preluat catedra lui D. Onciul la Universitatea din București. Viața de cercetător și dascăl, dar deopotrivă de combatant pentru cauza unității naționale. Conving că civilizația modernă „e bazată pe viața națională și pe respectarea libertății tuturor celorlalte popoare”, Ioan Ursu, perfect cunosător al politicii de desnaționalizare și oprinare practică în monarhia austro-ungară, devenită o „închisoare a popoarelor” a militat pentru unirea Transilvaniei,

Banatului și Bucovinei cu România. În timpul Războiului pentru reîntregirea neamului, Ioan Ursu a desfășurat o susținută activitate de lămurire a opiniei publice internaționale asupra legitimității luptei românilor pentru făurirea statului național unitar. Membru al „Misiunii Universitare Române”, el a ajuns la Paris în octombrie 1917, pentru ca, un an mai tîrziu, să devină secretar general al „Consiliului Național al Unității Românești”. Articolele sale și mai ales lucrarea **Pourquoi la Roumanie a fait la guerre** (De ce a făcut România războiul) au slujit prezențării corecte a obiectivelor politice ale acțiunii militare a României: „România departe de a face o politică imperialistă, prin intrarea sa în război n-a urmărit decît țelul legitim de a da o formă politică unității suferințelor care a existat dintotdeauna între cele două emisfere ale Carpaților în sud-estul european” și în alt articol: „România nu a urmărit niciodată supunerea sau exploatarea altor neamuri”.

Ioan Ursu a fost un învățat patriot, în spiritul celor mai bune tradiții ale militanțismului istoriografiei noastre, slujind cu devotament interesele neamului și adevărul istoriei. Ioana Ursu și Dumitru Preda ne-au înfățișat o „conștiință luptătoare” (un alt posibil titlu al cărții sugerat de acad. Ștefan Pascu într-un cald Cuvînt înainte).

FLORIN CONSTANTINIU ■

Născut din dragoste de artă

Ființând, în fapt, încă din 1865, cu scopul de a stimula în mod organizat creația în domeniile științei, artelor și literaturii, precum și răspândirea acestora către marea publică, Ateneul Român a lansat, la darea în folosință a noii sale clădiri, cu un secol în urmă, un apel pentru organizarea unei expoziții de bele-arte, „voind a constata starea artelor frumoase în România în momentul terminării Palatului său”.

Salonul român de arte frumoase urma să reunească, prin selecții, lucrări de pictură, sculptură, și arhitectură „cu toate ramificațiunile sale”, pentru ca, astfel, Ateneul să-și poată continua „misiunea sa de a dezvolta și propaga gustul Belor-Arte în România, de a încuraja pe artiști, chemind asupra operelor lor atențiunea publică de a deștepta din ce în ce mai mult dorința de a-și procura operele de arte ale artiștilor noștri, de a crea, cu un cuvânt, un curent artistic în România pe lângă atâtea altele ce există în sinul său”.

Urmărind și vrind să constate, deci, „starea artelor frumoase în România”, cu scopul declarat de a crea acel „curent artistic”, Apelul Biroului Ateneului avea în vedere toate felurile, modurile, genurile și stilurile de lucrări care purtau, care conțineau unul sau mai multe elemente artistice, estetice. Pentru pictură, de pildă, se cereau: „pictură cu ulei pe pânză, pe lemn sau pe orice fel de ipsose, acuarele, miniaturi și desene de toate felurile; pictura pe smalt, pe porțelan, pe cartone, etc.”. Pentru sculptură se cereau: „sculptură de statui, busturi, medalioane, piatră sculptată în relief, pietre săpate”. În sfera arhitecturii se solicitau: „desenuri și modele de arhitectură, studii și fragmente de proiecte de edificii, restaurări de pe ruine și documente”. Că organizatorii salonului artelor frumoase voiau să știe și să inventarieze, cu acest prim-prilej, toate modurile de exprimare în arta plastică, toate talentele mai mult sau mai puțin profesionale, se confirmă și prin solicitarea obiectelor ce țin de aplicațiunea artelor, și anume: „gravuri și litografii în negru, aqua-forte, gravuri cu mai multe culori, litografii în negru cu creion și cu pensula, cromolitografii, picturi pe stofe, picturi de decoruri, ornamente; sculpturi ridicate din ciocan și pe table de metal, obiecte turnate; obiecte de plastică industrială decorativă prin procedee mecanice, reducțiuni etc.; monede și medalii, fotografii pe hârtie și pe sticlă, argintărie artistică, bronz de artă, turnătorie de artă diversă, fierărie de artă, metale prelucrate”.

Acest aproape interminabil

inventar este de natură să impresioneze pe oricare, nemai-vorbind de esteticieni, istorici și critici în ale artelor plastice, de însuși plasticieni.

De-a lungul bogatei și multilaterale sale activități, Ateneul Român a mai lansat felurite apeluri către diverse grupuri socio-profesionale, cercuri culturale. Cel lansat însă după nefastul bombardament din 24 august 1944 ni se pare de o expresivitate deosebită, având în vedere împrejurările istorice specifice.

Adresat „publicului românesc”, adică poporului român în integritatea sa, apelul se doare un strigăt de ajutor al unei ființe aflate între viață și moarte. Cererea Ateneului era justificată prin „îndoita sa datorie” față de acest public, „în primul rând, față de construcția însăși a Ateneului, podoabă arhitectonică a Capitalei și a Țării, monument reprezentativ realizând o armonioasă îmbinare a frumosului cu utilul. În al doilea rând, — se argumentează în continuare în Apel — ca o datorie față de publicul Capitalei, spre a reda acestuia folosința unei clădiri devenite prin excelență lăcaș clasic al celor mai alese manifestări ale culturii în general și al artelor frumoase în special, a acestui local care de șase decenii ține un loc de cinste în istoria culturii românești... Ateneul și-a asigurat existența și activitatea punând la dispoziția publicului cea mai frumoasă sală de concert și conferințe, bibliotecă, pinacotecă, sălile de expoziție, cursurile Universității sale, a realizat marea frescă națională și instalat orgii, unică în țară, susținut numai de interesul și simpatia publicului doritor de cultură și de satisfacțiile superioare ale artei”.

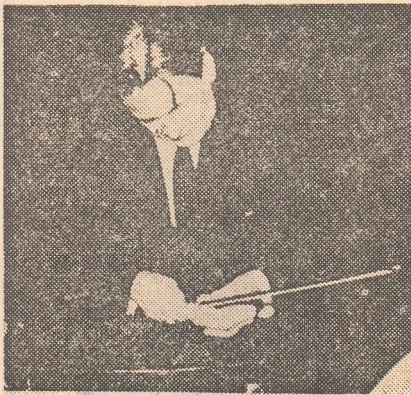
Intrucât cheltuielile necesare reconstruirii clădirii depășeau cu mult mijloacele materiale proprii, în condițiile în care și statul era „solicitat de atâtea mari nevoi”, Comitetul Ateneului „decide să facă apel la publicul românesc pentru ca pe calea unei subscripții naționale să realizeze fondurile necesitate de reconstrucție”.

Construit în bună parte tot cu ajutorul publicului, sub chemarea „un leu pentru Ateneu”, Apelul ține să amintească, în final, faptul, dorind cu toții „ca grandioasa construcție să renască prin aceeași dragoste a publicului, a cărui înaltare spirituală este însăși rațiunea existenței sale”.

Atunci, ca și apoi și mai recent, Ateneul Român a găsit la publicul român, la poporul român ajutorul material necesar durării în timp și peste timp a spiritului său creator.

MARIN RADU MOCANU

În nimbul de lumină al acestei cupole

Chipuri de aur din istoria culturii române și universale, prezente, de-a lungul timpului, pe scena Ateneului: George Enescu, Sir John Barbirolli, Iona Minulescu, Constantin Silvestri, Yehudi Menuhin, David Oistrach și George Georgescu (în fotografia de grup), Mihail Sadoveanu, Ionel Perlea, Nicolae Iorga, Sergiu Celibidache

Revenite, proustian, în memorie ecouri mai vechi și mai noi din raporturile mele de suflet cu „mărețul Templu”, m-au îndemnat stăruitor să mă alătur choralei omagiale a centenarului înăunțurii Palatului Ateneului Român. Și astfel, într-un ait sanctuar al spiritualității românești, Biblioteca Academiei, răsfoiesc cu devoțiune, din neasemuitul tezaur, tipărituri și documente, mărturii dinaintea întocmirii certificatului de naștere până la venerabila-i vîrstă.

În 1878, Constantin Esarcu, învățatul bărbat, doctor în medicină și licențiat în științe naturale la Paris, enciclopedist de valoare, apreciat reprezentant diplomatic la Roma și Atena de unde se întoarce cu mărturii istorice românești, dar și cu ambiția durării unui „templu cultural, stipulează în Programul întocmit că „edificiul e destinat exclusiv artei și științei, iar arhitectura va trebui să fie în raport cu această destinație”. Idealuri mari, posibilități mici, ultimelor adăugându-li-se nelipsitele opreliști birocratice. Căci, ce s-ar fi înălțat dacă, așa cum ne informează G. Crutzeșcu, în admirabilă istorie a „Podului Mogoșoaiei”, nu s-ar fi materializat proiectul lui Esarcu deosebit, „locul ales era socotit ca fiind foarte departe de centrul orașului și foarte greu de ajuns, mai cu seamă iarna: trebuia oare ales acest loc la marginea orașului?”.

Dar mărețele idealuri aveau să învingă! Cu greutate, credite și datorii, dar cu credință în scopul nobil al împlinirii unui dat, argumentat în „Apelul către amicii culturii naționale” adresat de organizatori în 1887, după prima tragere a loteriei celor 500 000 de bilete distribuite cu 1 leu fiecare. Transcriu cu emoție „să contribuim cu toții a pune România pe calea de a-și îndeplini menirea ce-i impune atât situațiunea sa geografică cât și trecutul său istoric, adică de a deveni, pe confinele occidentale și orientale, un centru din care să se răspîndească asupra poporului

român orientalele raze de lumină și civilizațiune”.

De aceeași valoare emoțională și cu cel puțin tot atâtea valențe semnificative este și „documentul particular”, scrisoarea adresată, în august 1887, oficialilor minunatului edificiu

Sanctuar al spiritualității

de către un bătrîn italian, care „de 50 de ani locuiește și muncește cu întreaga familie în România și dorește de a contribui la ridicarea Atheneului”. Contribuția constă în „a garanta în contra umidității catul de jos al edificiului” prin folosirea unui material „cunoscut pentru efectele sale nu numai în Italia, ci și în alte părți ale Europei. Sintem adică dispuși a executa această lucrare pe seama noastră proprie, plătiind noi înșine și materialul și pe lucrători”. Cu speranța că „se va ține cont de buna noastră voință și de iubirea pentru o

țară pe care cu drept cuvînt o privim ca pe o a doua patrie”, semnează Padre și fiii săi Achile, Cesare și Romulus. Nu am reușit să stabilesc cum a fost primit acest emoționant gest fratern, dar îmi place să cred că în catul de jos al Ateneului își vor fi desăvîrșit proprietățile benefice nu numai materialele încorporate, ci și generozitatea omului simplu.

Sînt parcă o furnicătură în virful degetelor spicînd darea de seamă a Comitetului Ateneului pe anii 1919—1921 în care se consemnează „avem marea satisfacție de a spune că sub cupola sălii noastre de conferințe s-a adunat cel dintîi Parlament al României întregite, la 29 decembrie 1919. Aici au răsunat glasurile trimişilor poporului din munții Maramureșului, din platoul Transilvaniei, din dulcea Bucovină... trîniși pe temelii primei legi a suveranității universale”.

Și imediat îmi vine în minte imaginea document a Ateneului lovit cu barbarie de bombe la 24 august 1944! Mă cutremur gîndindu-mă, analogic, la soarta clădirii Teatrului Național! Dar iată că și de această dată oamenii acestui pămînt au intervenit cu uimitoare energie în vindecarea rănilor, pentru ca, la 1 aprilie 1945, Ateneul român să fie reînălțat.

Revenind la începuturi, în cerc sentimente de aleasă prețuire pentru acei bărbați ai țării care au inițiat minunata construcție și au militat pentru devenirea ei, ca și față de anonimul contribuabil, fie și cu 1 leu. Iată, N. Kretzeșcu, V.A. Urechia, C. Esarcu și alții au dat tot ce au avut mai bun, material și spiritual, pentru crearea posibilităților de afirmare a valorilor pe care modernă instituție „și le-a propus să le cultive. Binele, Frumosul și Adevărul”, cu precădere, așa cum se consemnează în „Buletinul Atheneului Român” din 1909, „în scopul propășirii dragostei de neam și țară, luminării poporului și creșterii lui”.

MARIAN TEODORESCU

Datorată unuia dintre cei mai mari autori de frescă din țara noastră și considerată capodoperă în tehnica zugrăvelii de verde, monumentala lucrare ce împodobește sala de concert și conferințe a Ateneului Român poartă semnătura lui Costin Petrescu, artist plastic român socotit în întreaga Europă drept redescoperitorul și continuatorul tehnicii renascentiste de gen. Destinul frământat al acestei opere de artă, redată nouă printr-o migăloasă muncă de restaurare, stă mărturie pentru destinul nu mai puțin dramatic, dar și glorios al istoriei neamului nostru.

Băncile sint încă pustii. Porumbelii din fața Ateneului își îndeplinesc și ei prin alte locuri serviciul matinal al căutării hranei. Un fel de buimacă indecizie umflă mugurii în crengile din micul scuar. Treptele somptuoase și atât de binecunoscute bucuresteanului sint, la această oră, simplă arhitectură. Oricum te-ai apropia, nu se poate să nu zărești cifrele rotunjite care auresc în triunghiul de deasupra intrării: 1888.

„Povestea acestui loc este lungă și frumoasă”, ne spune Gheorghe Crutcescu în **Podul Mogosoaiei**. S-a numit cândva Grădina Episcopiei. A adăpostit mai întâi o bisericuță clădită pe cheltuiala lui Mihail Cantacuzino, în curtea căreia funcționa și o școală pentru 12 copii (!) — institutie... „bugetară”, de vreme ce avea în proprietate un minuscule atelier de luminări albe din ceară. Peste un veac, așezăminte erau în ruină. O institutie vie (foarte vie!) le ia locul pentru o vreme: „Cercul american” 27 de artiști, printre care 7 persani! Prin 1870, bucureștenii inaugurară aici, în apropierea palatului, o grădină, cu o fântână împodobită cu naia și o stincă artificială din care curgea apa... O societate ecvestră cumpără apoi terenul, spre a ridica un fel de maner, părăsind el înainte de a fi gata...

...Până când, în sfârșit, „un român de inimă”, cum îl numeste Crutcescu pe Constantin Esarcu, gîndeste să se facă în Grădina Episcopiei un „camin al artelor”, cu aula de concerte, săli de expoziție, bibliotecă și pinacotecă, drept sediu al activității Societății Ateneului, înființată în 1885, și, deopotrivă, al Societății Filarmonice, aceasta mai tîrziu cu trei ani. Pornind la drum cu averea lăsată moștenire de către Scarlat Rosetti și cu planurile arhitectului francez Albert Galleron, construcția își asază piatra de temelie la 26 octombrie 1886. Opt coloane ionice, identice cu cele ale templului Erechtein de pe Acropole, străjuiesc astăzi intrarea. În rotunda de la parter, patru scări spiralate, din marmură de Carrara, duc la etaj, către sala de conferințe și concerte. 775 de locuri în staluri și loji și o monumentală frescă, pictată și inaugurată abia la cincizeci de ani de la isprăvirea construcției. Este semnată de pictorul Costin Petrescu.

„Dati un leu pentru Ateneu!” Tombole, liste de subscripție, entuziasme, dar și mici vanități. Avereă testată de Scarlat Rosetti se dovedise de tot neîndeslătore. Construcția Ateneului

Român s-a încheiat deci prin contribuție publică.

Primul și cel mai devotat dintre „părinții” acestui remarcabil monument al arhitecturii bucureștene, Constantin Esarcu, naturalist și o somitate în domeniul, și-a legat nu numai numele, ci și întreaga viață de viața Ateneului și a activității lui. Președinte de onoare, el și-a dăruit întreaga avere noului așezămînt, pe care l-a și înzestrat cu un fond de cărți de mare valoare și cu o pinacotecă impresionantă, îmbogățită ulterior (și trecută, după cel de-al doilea război mondial, în cadrul Muzeului de artă al R.S.R.).

„Dati un leu pentru Ateneu!” Lozinka mai răsună încă în memoria contemporanilor cînd pe scena Ateneului, în 1898, la zece ani de la inaugurare, tînarul Enescu își dirija **Poema Română** și chiar si atunci cînd, nu multă vreme după aceea, el a dăruit, din încasările concertelor, 30 000 lei pentru achiziționarea unei orgi. Orga lui Enescu, a gîndului său în primul rînd (căci suma oferită nu a fost totuși suficientă fiind completată apoi prin subscripții) se aude și astăzi sub bolta perfectă

Cealaltă față a monedei. Același personaj masiv aduce stimele, doar că acum poartă redingotă neagră și cămasă albă fără cusur. Gesturile au o altă eleganță, nu numai priceperea de azi-dimineață. A trecut o zi, o seara concertului. Orchestra și-a luat în primire locurile. Negru și alb. Coafuri îngrijite. Chipurile tinere, remarcate azi dimineață, au acum o seriozitate care maturizează. Pe podium, scaunul s-a făcut nevăzut.

Îl întreb pe portarul Ateneului — figura lui un pic ursuză, în fapt pătrunsă de importanța misiunii sale de fiecare seară, de Cerber al tărîmului muzicii, a devenit de nedesprins de imaginea acestei instituții — îl întreb ce crede: sala e plină? „Nu chiar, dar mai mult de trei sferturi”. De unde știe? A învățat să numere din ochi șirul lung, nerăbdător al celor care-i întind biletele la control. O face de 28 de ani neîntrerupt, seară de seară. Știe la fel de bine ca un impresar cine ce succes o să aibă și are, probabil, păreriile lui despre cum ar trebui alcătuit repertoriul. E o persoană rezervată și politicoasă, reprimindu-și cu demnitate firea evident

linistea aici, în muzică. Sema-na cu Argezi...

„Ce faceți, Marin Cazacu, pînă la ora concertului?”

„Nimic deosebit. Am întîlnire cu un prieten din Iași. Apoi merg acasă, mîncînc și încerc să mă odihnesc. Nu întotdeauna îmi și reușește”. Da, nimic senzational. Viață pur și simplu. Seara, la concert, Marin Cazacu e totuși altul, coborît undeva în sine, lîngă o bucurie pe care, dacă sîntem sensibili, o împărtășim.

Întîrzie lumea la concert, nea Costică?

„Mai întîrzie. Mai ales iarna. Întîrzie, dar dacă vin înseamnă că au alergat să ajungă și trebuie să-i înțelegem. Lumea vine de la slujbă, de la treburi, la un ceas de liniste. Merită să nu-i oropsim, doar că nu le dăm voie în sală decît între piese”.

Filarmonica sustine 430 de manifestări artistice anuale. Mult mai multe decît decît zilele anului. Orchestra simfonică, cele două orchestre de cameră (una condusă de Mircea Cristescu, cealaltă, de Nicolae Iliescu), apoi cvartetul „Serioso” (numit

un minimum de repetiții necesare acestei activități: trei, patru, cinci. Trebuie să ne gîndim că, spre deosebire de teatre, de pildă, Filarmonica este o institutie de premiere. Tot ce se cîntă aici este o premieră: interpretativă, dirijorală sau de repertoriu”, ne spune Radu Gheciu, de asemenea consultant artistic. Și în acest domeniu preocuparea pentru muzica românească este permanentă. Ciclurile „Simfonia românească” și „Concertul instrumental românesc” își derulează deja de multă vreme programele, alături de „Integrala simfonilor de Beethoven”, „Concerte de Mozart, simfonii de Haydn și Schubert”, „Acele din urmă două cicluri au și un alt rost — acela de „școală” pentru cei mai tineri membri ai orchestrei noastre, pentru că avem foarte mulți tineri. Contactul cu marea literatură muzicală clasică rafinează interpretarea, forjează personalitatea stilistică a colectivului”.

Nu spunem noutăți dacă pomenim lista solistilor filarmonicii bucureștene: Ion Voicu, artist al poporului, Valentin Gheorghiu, artist emerit, Dan Grigore, artist emerit, Dan Atanasiu și Marin Cazacu și a dirijorilor Mihai Brediceanu, Ștefan Andreescu, Mircea Cristescu și Cristian Măndel; dacă amintim că, de-a lungul anilor, au cîntat și au dirijat pe scena Ateneului mari personalități ale muzicii universale, a căror listă ar ocupa un spațiu mult prea mare față de posibilitățile acestui reportaj. Trebuie să spunem însă că, deținătoare a unei mari admirabile tradiții, Filarmonica „G. Enescu” este o institutie vie, în plin elan artistic.

Între proiectele de viitor, Șerban Nichifor (însărcinat cu sectorul muzicii corale și al muzicii secolului XX) ne-a pomenit și ideea unui ciclu legat de muzica românească: „Stagiunea de muzică contemporană”. Lucrări din literatura română și universală vor fi prezentate, pe tematici distincte, sub formă de concerte lunare însoțite de conferințe, adesea în interdisciplinaritate: „Timpul în muzică”, „Heterofonia, izvoare și perspective”, „Muzica și poezia contemporană”, „Teoria multilor și muzica”, „Spre o nouă consonanță”, „Postmodernismul în muzică”, „Teatrul instrumental”, „Meloterapia” etc.

Idei generoase, pe măsura potențialului acestei arte românești atât de apreciate peste hotare. „E timpul să spunem mai apăsător ce avem de spus prin muzica românească”, e de părere Șerban Nichifor.

Rămîn multe lucruri nespuse. Faptul că Filarmonica patronază activitatea a trei formații de amatori: Orchestra medicilor, Orchestra inginerilor și corul Camerai infantilor. Faptul că turnee de prestigiu jalonează activitatea Filarmonicii. Faptul că...

Deocamdată e tîrziu. Concertul s-a terminat. Portarul Ion Constantin a închis — pentru a cita oară? — ușile monumentale și se pregătește de plecare. Va rămîne cineva de gardă ca în fiecare noapte. Iese prin ușa laterală, dinspre „Cina”. Nu poate fi vesel. A suferit o mare pierdere. E doar multumit că totul s-a încheiat cu bine și de astă dată. Nu privește înapoi. „Aici știe totul pe de rost, de douăzeci și opt de ani.

Treptele de la intrare sint iar simplă arhitectură. „Fericită imbinare a Romei cu Atena, cu fațada inspirată de Erechtein, aripile laterale de Templul Sibilei din Tivoli și coronamentul după monumentul lui Lisicrat, Ateneul a fost, este și va mai fi multă vreme unul din semnele iconografice ale Bucureștilor...”

TANIA RADU

O zi din o sută de ani

a acestei catedrale a muzicii.

Primul glas ce a răsunat în rotunda Ateneului, la 14 februarie 1888, a fost cel al lui Alexandru Odobescu, vorbind despre „Ateneul Român și clădirile antice cu dom circular”. Bucureștenii luau cu asalt noul edificiu. Intrarea la conferințe era gratuită și, deși încă neterminat (sala de la etaj avea să se inaugureze abia în anul următor) era nevoie adesea de apelul la forțele ordinii publice pentru a frîna imbulzeala.

La 5 martie 1889 se auzeau în Ateneu primele acorduri simfonice, sub bagheta celebrului Eduard Wachmann.

...La această oră — e dimineață — scările de marmură ale intrării sint încă simplă arhitectură. Discretă, aproape nevăzută pentru ochiul trecătorului grăbit, viața pătrunde înăuntru, dis-de-dimineață, odată cu pașii gardierobierilor, îngrijitoarelor, Semicercuiri lucioase se alătură pe marmura din uriașul vestibul. Se face curățenie. Siluete banale, în halate gri-albastrii, minulesc același binecunoscut T din lemn. O mică rumoare dinspre „Cina”: sosesc instrumentistii. Sîdesc, ca la comandă, aproape în același timp. Instrumentele în brate, ascunse de cutii solide, captonate, desigur, cu catifea stacojie. Sus, în sălile de repetiții sau direct pe scenă, flautii și cornii strălucitori, oboiul cu neorgolioasă înfățișare, viorile în nenumărate nuante castanii ies din crisalide. Pulovere, cizme, ici-colo - fulare innodate mai mult din cochetărie. Culori. Batistele dau obol sezonului umed, scaunele fac zgomet tîrîte pe podea către poziția cea mai comodă. Un personaj masiv și încrunțat, ascuns într-un halat gri-albastrii (din nou!), imparte știpe pe pupitrele golase. O face cu siguranță inconfundabilă a gesturilor de rutină. Știe ca pe apă care e locul flautului III și al violelor, al tubei și al cornului englezesc. Se retrage cu un fel de timiditate. Maestrul Mircea Cristescu — aproape de nerecunoscut în...deghizamentul hainelor de toată ziua — va dirija stînd pe scaun! Da, uneori dirijorii își îngăduie acest lux. Mai ales cînd repetiția durează două-trei ore.

colerică. Îl cheamă Ion Constantin. Mulți dintre cei care intră îl întreabă în această seară unde a fost. N-are timp să răspundă. Murmură evaziv „necazuri” sau „probleme” și ia biletul din mîna următorului.

„Nea Costică”, după cum îi spun cei mai mulți, are în sfîrșit un răgaz. Pînă la pauză. A lipsit pentru că și-a pierdut soția. Abia acum trăsăturile cad nițel, își permit să abandoneze sobrietatea funcției. Nu așteaptă compasiune. Știe foarte bine cit se cuvine să arăți celorlalți din ceea ce te frîmintă. E un om din alte vremuri!... „Am văzut aici cei mai mari artiști ai noștri. Vorbesc de muzică. Ce să vă spun? Numai lume bună, oameni de vază, și pe scenă și în sală... Tineri? Da, vin și tineri. Mulți. Vin mai ales cînd e vreun solist mare sau cînd cîntă vreun tînar de-o seamă cu el... Da, toată lumea e politicoasă. Nu e ca în alte părți, la cinema, de pildă, unde e o babilonie. Aici e institutie serioasă, nu bilci. Aici vine lumea la o des-tindere a sufletului, nu așa, la distracție... Cum să nu ascult! Ascult și eu, la repetiții, că seara am alte misiuni. Ascult tot. Păi nu trebuie să știu și eu ce se întîmplă dincolo de porțile astea?”

Se repetă Variațiunile pe o temă roco de Cealovski, cu Marin Cazacu la violoncel. Solistul are, ca de obicei, o mină senină și tonică. Pare foarte tînar, deși palmaresul său internațional acreditează o vîrstă a împlinirii. O intrare gresită la unul din compartimentele orchestrei. Se reia. În sală, aproape ascuns de penumbra stalurilor, un bătrîn care seamănă cu Argezi. Imediat după ultimele acorduri iese. Îl urmează. Poartă ochelari cu lentile groase și haine modeste, învechite. Mi-e greu să-l abordez. Totuși. „Eu, duduță, viu mereu dimineața la repetiții. Fiindcă seara nu prea vîd bine și acum ziua pot umbra și cu picioarele fără să mai cheltuiască bani pe mașini. Nu, duduță, n-am făcut muzică în viața mea. Am avut alte necazuri...” Lacrimi încep să-i alunece pe obraz. Coboară precipitat scara spiralată abrupt. Portarul Ion Constantin îmi spune că are învoirea conducerii să vină la repetiții. Omul își caută

asa după una din părțile unui cvartet beethovenian), triourile „Pro arte”, „Romantica”, „Baroc”, corul filarmonicii, abia însumează o sută șaptezeci de artiști. „Cantitativ, predomină muzica de cameră”, ne spune Petre Codreanu, consultantul artistic care se ocupă de acest sector repertorial. Cicluri foarte apreciate cum sint „Comori camerale”, „Integrale camerale” sau „Universul artei vocale”, selectează în fiecare an pagini de aur ale muzicii de cameră în interpretarea formațiilor filarmonicii precum și a altor formații invitate, din țară și de peste hotare. Se cîntă multă muzică de cameră românească, mult mai multă decît acum două decenii de pildă. S-au schimbat multe, în primul rînd în mentalitatea față de acest gen la noi și apoi în domeniul creației inesei. „Pănoramic XX” este, de pildă, un ciclu cameral care și propune să prezinte contextual muzica românească, reușite compozitorilor noștri alături de opere majore ale acestui secol în domeniul muzicii de cameră”, ne spune Petre Codreanu.

O mare importanță se acordă deschiderii tinerilor către acest gen muzical. Alături de seria recitalurilor instrumentale organizate la sala Studio, destinate în special interpretelor foarte tineri aflați la primele lor contacte cu podiumul de concert, organizăm ciclul „Tribuna tinerilor compozitori”, în care-si prezintă lucrări membri ai Cenaclului Uniunii Compozitorilor, precum și ciclul „Tinerii și marea literatură camerală”, conceput în ideea de a stimula clasele de muzică de cameră ale Liceului de artă și ale Conservatorului bucureștean. De altfel, conlucrarea noastră cu aceste institutii de învățămînt este foarte bună, foarte sustinută și, sîntem siguri, cu profit reciproc. De multă vreme, Filarmonica „G. Enescu” a dobîndit statutul unui adevărat atelier artistic” (Petre Codreanu).

„Publicul s-a obișnuit să considere concertul simfonic drept activitatea esențială a Filarmonicii. E drept, genul simfonic aduce un public foarte numeros. De ani și ani cele două concerte săptămînale sint insuficiente față de cererea melomanilor. Nu există însă practic posibilitatea de mai mult decît păstrăm

Vitrina artelor

Muzica

Final de bilanț

Compozitorii s-au aplecat la fel de atent — în anul trecut — asupra importantului gen al muzicii corale, care a cunoscut o înflorire în special în ceea ce privește scriitura pentru voci, mai diversă și cu un limbaj mai contemporan ca altă dată; iar pe de altă parte, un grup important de creatori — să zicem, nespecializați în compoziția corală, renumiți însă în muzica ușoară — ca Marius Teicu, Vasile Vasiliache, George Grigoriu, Aurel Giroveanu și alții au irumput aici prin melodia lor accesibilă și, mai ales, prin ritmicitatea vioaie ca totul deosebită; rămâne însă de văzut și de studiat dacă acest fenomen însoțit de unsoane și armonii tipice unui alt gen, dacă aceste concepții de creație, deci, vor aduce un câștig real sau, dimpotrivă, daune importante desfășurării tradiționale a ceea ce înseamnă și semnifică reala muzică gândită pentru cor; căci tradiție avem aici berechet, creațiile înaintașilor ca și ale compozitorilor zilelor noastre sînt mai mult decît grăitoare; iar muzica ușoară a existat și în 1920 și mai tîrziu, dar ea nu s-a amestecat cu cea corală, păstrîndu-și gloriile ei (care astăzi nu mai sînt chiar așa de numeroase) și neformind — în nici un caz — un gen hibrid; dar, vom trăi și vom mai vedea...

Înflorirea, așa cum arătam, a fost — poate — mai puțin spectaculoasă ca altă dată, dar, oricum, nivelul cantitativ și calitativ al creațiilor a fost — cel puțin — menținut. S-au scris cîtece patriotice, de muncă, de joc, etc., ca și multe poeme și cantate, iar compozitorii care s-au remarcat au fost — în general — nume binecunoscute, prestigioase. Amintind doar de lucrările lui Doru Popovici („Oda pentru Mircea cel Mare”, pe versuri de Ioan Meșoiu, constituită într-o cantată); Radu Paladi („Cel mai mare dor”, poem coral pe versurile lui Constantin Antoni și „Flăcările otelului”, cîntec pe versuri de Constantin Cișcan) și Vasile Vasiliache („În epoca de glorie, Ceaușescu”, cîntec pe versurile lui Eugen Dumitru), am dat doar trei exemple din multe alte opuri care se orîndesc în cadrul aceluia bine gândite, scrise cu har și deosebită știință: trei exemple, însă toate trei distin-

se cu Premiul Ununii Compozitorilor și Muzicologilor pe anul 1987. Să mai amintim, în final și realizările lui Sergiu Eremia, Irina Odăgescu, Marin Constantin, Mircea Neagu, Vasile Donose, Paul Urmuzescu și Dan Ștefănică, toți premiați pentru creațiile lor în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

Și celor mici, compozitorii, le-au dedicat cîtece și poeme muzicale. În afara concursului anual al Consiliului Național al Organizației Pionierilor și Școlimilor patriei, care a realizat în final obținerea unor creații deosebite datorate lui Dan Bălan, Ion Cristinoiu, Gheorghe Bazavan, Petre Brăncuși, Mircea Bădulescu, Aurel Giroveanu, Dan Stoian și ale altora, o sumedenie de alte opuri au relevat dragostea și interesul creatorilor noștri față de acest gen; de pildă, Anton Dogaru, muzician fin și complet, a fost distins cu Premiul Ununii Compozitorilor și Muzicologilor pentru cîntecul „Partidului iubit îi mulțumim”, textul poetic aparținîndu-i lui Nicușor Constantinescu.

Dacă vom nota și gândurile sub raport estetic, privirea asupra fenomenului muzical, experiența îndelungată a compozitorului Theodor Grigoriu, adunată în dialog despre muzică și poezie, cuprinse în excepționala sa carte „Muzica și nimbul poeziei”; dacă vom afla și faptul că în anul trecut a apărut cel de-al treilea volum al foarte interesantului studiu „Filothei Sin Agăi Ipei”, semnat de Sebastian Barbu Bucur; dacă vom adăuga și alte două strălucite lucrări didactice ale prof. univ. Constantin Ionescu, intitulat „Educația Muzicală” și prof. univ. Victor Giuleanu, care poartă titlul „Tratat de teorie — solfegiu pentru clasa a zecea”, toate cele inserate aici fiind distinse cu premiul Ununii Compozitorilor și Muzicologilor pentru anul 1987; iar dacă vom mai consemna și deosebitele lucrări ale prof. univ. George Manoliu și Constantin Catrina în domeniul istoriografiei muzicale, ale Eugeniei Cernea și Elenei Coatu în folcloristică, ale lui Iosif Sava în domeniul educației muzicale, cărora li s-au decernat diferite distincții în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”; vom putea să emitem o opinie favorabilă asupra dezvoltării, cu succes, a muzicologiei și esetisticii noastre. În anul precedent. Aici încheindu-se și ciclul nostru de prezentare a situației genurilor și creației muzicale românești, ca și a muzicologiei autohtone, stare afla-

te la finele anului 1987; iar după cum se poate observa, din această analiză lipsește — intenționat — genul muzicii ușoare; despre problematica lui specială, despre succesele ca și despre insuccesele creatorilor de gen, ne vom ocupa, însă, aparte.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Film

Feerie în break-dance

Nici tu covor fermecat, nici coadă de mătura. Pur și simplu o mașină. O mașină de muzeu, o drept, dar plină ochi cu o „bandă” de tineri năbădăoși, care-și zic formația „Zîmbet de soare”. O mașină model 1910 (aș! glumim), care zboară peste mări și țări, ba mai bine zis peste munți și cîmpii și ajunge la poalele unui castel și intră pur și simplu într-o poveste. Împăratul și împărăteasa au șapte fete. Pe ei îi cheamă Mircea Diaconu și Carmen Galin, sint oameni serioși, în viața de toate zilele profesori de liceu, iar pe fete — în fel și chip. Dar pe fata cea mare, căreia i-a venit vremea să-și caute un mire, o cheamă Zîmbet de soare sau Bianca Brad (sau Loredana Groza, cînd cîntă...). Mirele are casetofon, e îndrăgostit pînă-n albastrul ochilor, a coborît direct din mașina model 1910 și se numește Tudor Petruț (sau Adrian Daminescu, cînd cîntă...). După multe peripeții, răpiri (doica, desprinsă direct din Romeo și Julieta, dar semănînd ca două picături de apă cu Ileana Stana Ionescu, cade în mîinile zmeului — Petre Nicolae —, pe post de prințesă, în timp ce Zîmbet de soare colindă pădurea cu junele ales), după multe peripeții deci (între care și o scenă de saloon, sau, mai exact, de... han, cu mese răsturnate, directe de dreapta, indivizi capotați în galantari cu halbe și țoluri), junele este acceptat la mîna fiicei și la jumătatea de împărăție, războiul cu zmeul este aminat din cauză de leșin (zmeul, firește) și mulțimea sîrbătorește în ritm rock, de break-dance, de menuet în „haină nouă”, ceva în genul Manfred Mann. Într-un cuvînt, un film plin de imaginație, de vervă, de tinerețe.

Zîmbet de soare, noua peliculă semnată de Elisabeta Bostan, pe un scenariu de Vasilica Istrate este o reușită spectaculoasă.

Umorul, dezinvoltura cu care ideea glisează dintr-un registru într-altul, ritmul fără umbră de oboseală al acestui musical (imaginea, semnată de Ion Marinescu și montajul Cristinei Ionescu, dețin cel puțin jumătate din „acțiune”) sînt, la un loc, argumente pentru un succes de cea mai bună calitate. Muzica lui Marius Teicu este inspirată și în subtil acord cu scenariul, cu intențiile regizoarei și chiar cu versurile lui Eugen Rotaru. Zîmbet de soare este ceea ce se numește un film de echipă. „Nu ni se întîmplă des, dar ar fi minunat să ne îmbolnăvim de boala încrederei în semenii, să ne dăruim sufletul, așa cum au făcut-o muncitorii acestui film, începînd cu Elisabeta Bostan, actorii, munții, caii, soarele și florile”, scrie Mircea Diaconu în programul de sală.

TANIA RADU ■

Teatru

Parodia melodramei

G. Călinescu considera piesa Omul cu mîrtoaga de G. Ciprian „un mister și deocamdată unica scriere teatrală veritabil mistică”. Motivația fiind aceea că bietul arhivar Chirică e posedat de puteri miraculoase: credința lui e atît de mare încît „mîrtoaga” sa câștigă cursa, omul revelîndu-se soției pocăite drept un nou mesia, un taumaturg. O lectură modernă a piesei însă, precum aceea oferită de cea mai recentă montare a ei, pe scena Teatrului Municipal din Ploiești, de către Dumitru Dinulescu, autor, printre altele, a unui roman sci-fi, parodic și antimistic, ingerul contabil, e mult mai apropiată de spiritul nostru. Toate apropiările Omului cu mîrtoaga de Nora lui Ibsen, de teatru lui Pirandello sau Strindberg, de teatru mistic, sînt exagerări pro domo. Perspectiva istorică a transformat „mistica” piesei în parodia ei.

În fond, Omul cu mîrtoaga (1927) este o melodramă. Și e mai sigur că autorul a fost influențat nu atît de teatrul unor mari dramaturgi străini, cit mai ales de clișeele melodramelor cinematografice ale anilor '30. Iubirile fatale, tema „triunghiului”, mistica îmbogățirilor peste noapte, mistica norocului (o temă curentă a prozei noastre interbelice), dramoletele familiale, ghinionul, amantul fatal, diva confecționată peste noapte

etc. constituiau materia primă a cinematografului comercial. Toate acestea le găsim și în Omul cu mîrtoaga. Melodrama este o dramă făcută din momente tari, din stări sufletești limită, prezentate însă tot timpul și care se termină cu happy-end. Tema preferată este de regulă amorul. În Omul cu mîrtoaga avem de toate. Ba chiar și ceva nou: după ce soția îl părăsește pe erou și pe copiii lor, fugind în lume cu El, amantul fatal, zis Nichita, obiectul amorului se deplasează de la Ea (Ana) la „mîrtoaga”. „Momentele tari” însă ale acestei melodrame sînt tot timpul: familia e la început fericită, dar apare Nichita și apare și nefericirea. Chirică își investeste ultimii bani pe o „mîrtoagă”, suportă oprobriu public, este dat afară din casă de proprietar. Își compromite slujba de arhivar etc., ca deodată mîrtoaga să facă minuni, el să devină bogat, soția să-și părăsească amantul și să se întoarcă în sinul familiei din nou fericite, amantul să redevină liber, pentru o nouă aventură, eventual cu Fira, slujitoarea ce cunoaște o ascensiune „ca-n filme”, devenind și ea o divă.

Harul parodic al lui Dumitru Dinulescu nu putea să nu profite din astfel de subiect generos. În viziunea sa, Ana devine Greta Garbo, Nichita — Clark Gable, Fira — Marlene Dietrich, iar Chirică și prietenul său Varlam, fiindcă fac parte din lumea „oamenilor simpli”, a „oamenilor cu șepci”, devin Jean Gabin I și Jean Gabin II, imagini împrumutate din melodramele cinematografice franțuzești a la Marcel Carné. Ca parodia să fie totală însă, aceste două tipuri de melodrame sînt contrapunctate de o bandă sonoră înregistrată cu muzică populară românească, Fira simbolizînd omul din popor care răspunde necazurilor melodramatice ale eroilor cu voce bună și cîntec. De pildă, după ce Ana îl părăsește pe Chirică, deci într-un „moment tare”, specific melodramei, urmează... o sîrbă care se începe între Fira, Chirică și Varlam.

Acestor excelente intenții regizorale, nu le răspund însă decît într-o oarecare măsură scenografia, costumele și interpretarea unor roluri principale (Alexandru Pandele și Victor Bucurescu — în Chirică și Varlam), mai mult însă actrițele Marinela Pătru (Ana) și Carmen Ciorcilă (Fira), iar într-adevăr la nivelul propunerii regizorale doar interpretul lui Nichita, Laurențiu Lazar, un actor de intensă fervoare scenică.

GRID MODORCEA ■

(Urmare din pag. 9)

Cluj-Napoca. Pe viu însă, în fața publicului entuziasmat. Răsunetul, răsunetul Ardealului, cum i-ar zice Ion Visu, a fost de aceea mult mai puternic. Dar despre Dumitru Fărcaș, taragotul și „Mărtisorul” său vom mai avea prilejul să revenim în final.

Spectacolul de la sala Radio-televiziunii a fost deschis în mod omagial de Maria Butaciu, cu un colind mioritic, piesă folclorică pe care ea o cântă cel mai inspirat. Ne-a plăcut foarte mult și textul de susținere („Ăl mai mic e străinic”, „fluierașul meu cel drag”, să-l puneti la cap de steag”). Da, Maria Butaciu, aceasta ești cu adevărat dumneata cîntăreață atît de promițătoare ca talent pe care te descopeream încă în 1962, la Festivalul mondial al tineretului și studenților de la Helsinki.

Un gînd spre primăvară, tema întregului spectacol ne-a impus-o în scenă grupul folcloric de la Izverna, mai în formă ca oricînd, răsplătînd strădaniile inițiatoarei și animatoarei sale, Angelica Stoican, ea însăși în înălțime printr-o interpretare exemplară, atît de românească. Din grupul de la Izverna ne-a plăcut în mod deosebit pentru sinceritatea exprimării sale Niculina Muică, a dolescenta căreia aflăm că-i este muică chiar Angelica Stoican.

Două moldovence, una mai bună decît cealaltă, ne-au făcut demonstrația că atunci cînd cronicarul a scris „nasc și la Moldova oameni” le-a avut în

vedere și pe cîntărețe, ele numindu-se azi Laura Lavric și Mioara Velicu.

Dansul fetelor de la Căpîlna a descins după aceea somptuos și solemn, pe acest fond afirmîndu-se vocea de aur a Tirnavelor, cum a fost numită și cum e considerată pe drept cuvînt Veta Biriș. De neamul Birișilor este legată și lansarea în 1951 a „Dansului fetelor de la Căpîlna”, bijuterie coregrafică românească, despre care am

bătrînesc pe care l-a relansat „Radu mamii, Radule”) sau cele cu valoare filosofico-morală gnomică de genul „Trenule, vagon de blană” și „Cînd eram tînar codrean”. Cu Benone Sinulescu au început bis-urile, dovedindu-ne încă o dată, dacă mai era nevoie, că sensibilitatea cîntăreții de la Siriu e unul din răsăfății publicului.

Ardelenii au pus din nou stăpînire pe scenă cu dansul „Miereasca” din Zalău, cu strigă-

avut pe bravi înaintași chiar în sală printre noi, în persoana lui Alexandru Grozuță, Emil Gavriș, Ion Luican, Rodica Bujor (am numit-o ultima fiindcă ne-a apărut cea mai zburdalnică, gata oricînd să țîșnească pe scenă, să reverse vultele popularelor sale cîntece).

Ca o punte de aur între înaintași și cîntăreții de azi ne-a apărut Maria Ciobanu, nu o dată înălțîndu-se pe aripile de ciocirle ale trîlurilor ei.

luția lui Dumitru Fărcaș, a Vetei Biriș și Savei Negrean, înălțător moment patriotic care s-ar fi bucurat de succes și în Alba Unirii celei Mari și pe Cîmpia Libertății de la Blaj.

Și pentru că am amintit de Cîmpia Libertății, să ne permită cititorul să invocăm pentru succesul și emoția manifestării folclorice din sala Radioteleviziunii române, tot versurile unui ardelean, ale atît de delicatului dar cutremurătorului cînd e vorba de patrie Șt. O. Iosif: O, sfință zi de libertate! Popor voinic din vîi și lunci, Te-om vedea o dată oare Precum te-ai arătat atunci?

Povestea vremii ne învață Că orice rană are leac, Dar o-nîmplare-asa mărească Zbucnește-o dată la un veac.

P.S.

Mă simt dator, cu toată stima și pentru Televiziunea română și pentru distinsa ei slujitoare Marioara Murărescu, să precizez că în orice caz nu trebuie să așteptăm ca o sebară-asa mărească să izbucnească peste-un veac. Dacă ar fi numai Floricile din Bihor, Angela Buciu, Sofia Vicoveanca și încă ar fi destule motive să se repete cit mai repede. O sîrbătoare de la care n-ar trebui să lipsească, după părerea noastră și sper că și a organizatorilor, nici Ileana Constantinescu, nici Lucreția Ciobanu, nici Victoria Darvai dar, val, nici Ion Crustoreanu.

Nestematele unui tezaur

scris mai demult un sonet.

Reținem, spre luare-aminte, ca principiu al dragostei distihul antologic cîntat de Veta Biriș: „Numai tu, badiță, tu, / Un alt bade, nu și nu.”

Întreagă această repriză ardelenască ar putea avea ca memento pentru virtuozitatea dansului fetelor de la Căpîlna minunatele versuri despre pașii fetelor în acest dans: „Cînd mere gîndești că scrie, ca țărîza pe hirtie”.

I-a revenit lui Benone Sinulescu cîndea și marea onoare de a aduce în scenă inimitabilul cîntec muntenesc, oferindu-ne o selecție de înaltă artă a interpretării, începînd cu cîntecele sale de debut („La Lenuța sub cerdac” sau „Streina, mamii streină”) și încheind cu cele de la maturitate (cîntecul

turile sale satirice memorabile. Sava Negrean, doinitoarea și baladista de pe acum celebră, ne-a convins că într-adevăr „Eu-s micuță cît un ghem, / dar de lume nu mă tem”.

Spațialitatea, cosmicitatea atît de proprii cîntecului nostru popular au fost admirabil proiectate în spectacole de interperții din Bateni-Argeș. Cei din Boteni le revine meritul de a fi reînviați pe Eminescu, marea iubitor al cîntecului nostru popular cu versuri de neuitat ca acestea: „Cite stele sînt pe cer, / Pin-la ziuă toate pier”, sau „Lumină luminătoare și stele strălucitoare”.

Dacă în emisiunile de la „Tezaur folcloric” ni s-au prezentat adeseori înregistrări ale unor voci celebre ale cîntecului popular, de data aceasta i-am

Marioara Murărescu, spre a ne convinge că ștafeta cîntecului popular românesc a intrat pe glasuri bune, a invitat cîteva cîntărețe din sudul țării, mai întii, să reia unele melodii celebre. Cîntea și răspunderea aceasta le-a revenit Vasiliicăi Dinu, Aureliei Popescu Preda, Lucianei Văduva (Oltenia) și Elisabetei Turcu, Mioarei Pitulice, Mariei Stănescu, Elenei Stănescu. Aceiași gest l-au făcut ardelenii Nicolae Iancu Furdul, Maria Anghel și Muntean Drăgan. Alexandru Grozuță, Emil Gavriș, Ion Luican, Rodica Bujor și-au ascultat astfel continuatorii, chiar dacă nu toți s-au ridicat la înălțimea înaintașilor.

Finis coronat opus, că tot le place ardelenilor pe latinie, spectacolul s-a încheiat cu evo-

Vorbiți și scrieți

românește

Incompatibilitate semantică

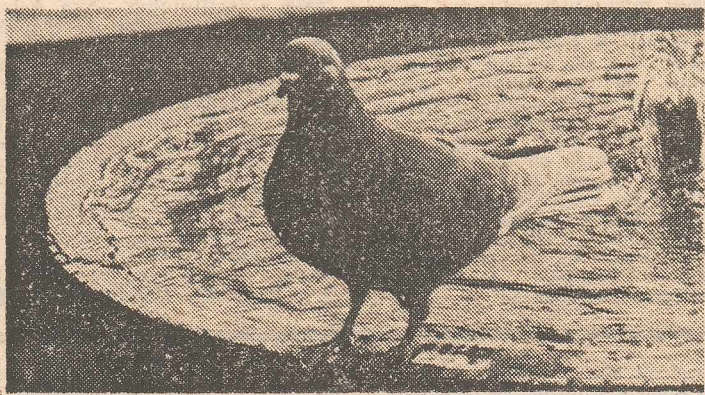
Necunoașterea sensului unor neologisme determină uneori plasarea lor în contexte nepotrivite. Din acest motiv se alterează calitatea exprimării și este prejudiciată înțelegerea informației cuprinse în enunț.

Contextul (secvența lingvistică în care cuvântul funcționează ca unitate semantică) impune selecția adecvată a cuvintelor folosite, astfel încât ele să transmită exact mesajul dorit. Confundarea sensurilor cuvintelor schimbă sensul comunicării sau produce efecte comice, după cum se întâmplă în propoziția următoare: „Insanitatea condițiilor de locuit este sursa unor grave maladii în rindul populației.” Substantivul *insanitate*, împrumutat din fr. *insanité*, lat. *insanitas* „nesănătate, boală” și înregistrat în *Dicționarul explicativ al limbii române* cu sensul de „nebuние”; faptă sau vorbă de neom” (după franceză), este greșit interpretat ca sinonim pentru *insalubritate* („caracterul

a ceea ce este insalubru, dăunător sănătății prin nerespectarea regulilor de igienă.”

Cuvântul *aleatoriu* (care înseamnă „întimplător, stăpân hazardului”) apare deseori folosit în contexte improprietăți, ambiguități, zădărnici, în ambiguitate, în sensul comunicării, ca în propoziția următoare: „În continuare, programul oaspeților a fost aleatoriu: vizionarea spectacolului sau turul orașului.” Alegerea modului de desfășurare a programului a fost rod al hazardului sau opțiune conștientă? Conjunția disjunctivă sau, care leagă termenii ce se exclud reciproc (valabilitatea unuia fiind condiționată de anulara celuilalt), conduce spre ideea de opțiune (alegere conștientă). O inadverență semantică se creează contextual și prin raportarea adjectivului *aleatoriu* la termenul *program* („plan de activitate în care sînt stabilite — în ordinea desfășurării lor — etapele propuse pentru o perioadă dată” sau „desfășurare a activității după un astfel de plan”). Confuzia se poate explica și prin necunoașterea exactă a sensurilor și nuanțelor elementului discutat, și prin asemănarea întîmplătoare dintre *aleatoriu* (care provine din lat. *aleatorius* „referitor la jocurile de noroc”) și *alegere*. Corect este să se spună „programul... a fost la liberă alegere.”

DANA BÂRDICI

Fotografie de EUGEN NEGREA

atelier literar

Octavian Butuza, Mar-
ramures. Zburati prea jos
si pe distante scurte,
desi pareti inzeestrat pen-
tru mai mult. La inalti-
mea aceasta obstacolele
sint numeroase si pluti-
rea e obligata multor
zigzaguri. Genul de poe-
zie pe care-l cultivati nu
va va duce prea departe.
In interior spatiul e neli-
mitat, dar si gravitatea e
mai puternica si aripile
bat cu greutate. Apreciem
Copilarie, Iluzie, Ars po-
etica.

Caucăr Andrei, Deva.
Adunind la un loc poe-
mele care v-au fost pu-
blicate la Poeta ne/secretă
(vezi Suplimentul literar
din 30 ianuarie a.c.) cu
cele pe care ni le-ati
trimis nouă, ne îngăduim
să observăm doar că aveți
o industrie serioasă, bine
pusă la punct, dar care
produce inegal și haotic.
Nesansa dumneavoastră
(sintem sigur că va fi
trecătoare) este că nu
v-ați fotografiat la timp
pe o locomotivă de la
inceput de secol, precum
alții, ajunși acum destul
de departe. Ca și în ca-
zul Oanei Kadar, în as-
fel de situații computerul
nostru își întrerupe cir-
cuitele de opinie.

Vasile I. Popa Titel,
Slatina. Oricite motive
ați avea, vă lăsați mult
prea ușor pradă tristeții.
Sprijiniți-vă pe colectiv
unde lucrați, pe prietenii
și bibliotecă. Poemele
trimise sint slabe, necon-
cludente.

Minel Bozan, Bucu-
rest. Ne obligați să ne
repetăm: proza nu intră
în atenția „Atelierului”
nostru. Chiar dacă una
dintre bucățile trimise își
imaginează spațiul fizic
al „Atelierului” (e mult
mai modest...), iar o alta
dovedește reale aptitudini
narrative, nu le putem
avea în vedere.

rest. Sinteti bine primit
in „Atelier”, dar se cu-
vine să fii mai generos
cu dumneavoastră însăși.
adăugind la ceea ce
ne-ati trimis lucruri noi.
Nicu Ion, Cluj-Napoca.
Serisoarea dumneavoastră
a sosit puțin după ani-
versarea eminesciană.
Oricum, poemul închinat
marelui nostru poet, nu
ar fi fost reținut, fiind
prea puțin realizat. Cel
de al doilea text, ne spu-
ne computerul, a fost
scris mult mai bine de
Maupassant. Aflați singur
despre ce este vorba.

Camelia Ciumăgeanu,
Timisoara. E frumos ata-
șamentul față de profe-
sionismul dumneavoastră,
pe care o considerați drept
mamă, în locul celei ce
v-a abandonat la numai
sapte zile de lumină.
Poemele nu sint publica-
bile. Învățați cu seriozi-
tate, citiți, ascultați mu-
zică și, mai ales, înaintați
în viață sigură că vă va
da totul.

Dinu Cristian, Bucu-
rest. Ne obligați să ne
repetăm: proza nu intră
în atenția „Atelierului”
nostru. Chiar dacă una
dintre bucățile trimise își
imaginează spațiul fizic
al „Atelierului” (e mult
mai modest...), iar o alta
dovedește reale aptitudini
narrative, nu le putem
avea în vedere.

Silviu D. Dumitru, Tir-
năveni. Uceniciți pe mai
departe în ceneclul din
care faceți parte. Prea
multe obiecte poetice cu
care vă populați textele

(Penelopa nopții, de e-
xemplu) dispersează sen-
surile și nu le mai puteți
aduna, în final, cu sansă
de idee și unitate. Ob-
servați singur că atunci
cînd acest lucru nu se
produce (La intrarea în
dimineață sau Hrană a
singurătății), poemele sint
mai rotunde, iar emoția
e prezentă și funcțio-
nează.

David Alexandru, Pia-
ța Neamț. Reveniți și
cu altfel de „respirații”
pentru a vă descoperi cu
adevărat. Ceea ce ne-ati
trimis ne determină să
bănuim că o puteți face.

Traian Andronescu, Bis-
trita. Sinteti inegal de la
un text la altul și înain-
tați cu multă nesigurantă
în elaborarea acestora.
Temele, considerăm noi,
sint bine alese, în sensul
că altele v-ar pune difi-
cultăți în plus. „Indisci-
plina” unor construcții
dovedește puținătatea
lecturilor poetice. Cititi,
mai cu seamă, poezii nos-
tri mari și exersați pe
mai departe în ceneclul
de care ne vorbiți.

I.N. Bucuresti. Nu sin-
teți, cu certitudine și fără
nici o condiție, cel „mai
mare poet român din
viață”. Un astfel de gest
se cuvine sancționat mor-
ral. Unele dintre poemele
„minore” sint chiar mi-
nore, altele, precum *Pir-
tie, Pină unde sau Gau-
tama Budda*, ne determi-
nă să vă mai invităm la
„Atelier”, desi nu de
incurajări aveți nevoie,
ci de cultură, trudă și

mai ales, modestie. Re-
producem, pentru a afla
și alții: „Cine crede că
norocul-i orb, / se în-
seală. / Norocul vede: /
altfel, / ar mai gresi cite-
odată drumul.”

Vlăscanu Gheorghe,
Dobroesti, Ilfov. „Inten-
ționez să-mi dezvălui tai-
nele în domeniul poeziei.
Nu e pentru prima dată
cînd încerc acest lucru.
De aceea, am considerat
necesar să-mi probez încă
o dată realismul înconfin-
dabil pe care-l posed în
acest domeniu. Cînd spun
aceasta, mă bazez pe fap-
tul înconfundabil al valo-
roaselor poezii pe care le
dețin și sper să nu infirm
această realitate”. O în-
firmati: după acest pa-
ragraf de scrisoare, com-
puterul s-a oprit singur.
Nu înainte de a-și motiva
atare atitudine: ifose de
mahala, nu colaborăm.

Nu mai trimiteți: Cio-
ranu Ion, Slobozia; Ve-
ronica M.; Sorin Cristian
Protopopescu. Gherla;
Bellatrix, Cluj-Napoca.

Nu vă pierdeți timpul:
Valentin Vaida, Bucu-
resti; Vasile Volbură,
București. Pricop Irina,
Vaslui; Maga Gazel,
București.

Zori

În fața templului,
făcînd loc elipei,
visul se înclină de trei ori
Omul își înșiră
gîndurile
pe arcul de cerc
al privirii zeului,
la ultima strigare
a dimineții.

Portret

Caii somnului
aleargă
în jurul făpturii mele;
tropotul lor
îmi desenează chipul.

ALEXANDRU BALUȚA

Radu Cârneli

(Urmare din pag. 9)

— Poate că vreți să fii mai
explicit.

— Oare nu constituie iubirea
în diferitele-i ipostaze (Durerea
în căutarea adevărului, Timpul
și trecerea, Moartea și spaima
în fața acesteia), teme ale
cărților amintite, nu sint
și ale timpului nostru și
mai ales ale timpului nos-
tru? Fiindcă spuneti-mi, ro-
gu-vă, nu astăzi, cînd mai mult
decît în alte veacuri știm (ori
presupunem că știm!) atîtea
despre Univers și eternitatea
acestuia, ne dăm și mai mult
seama de efemeritatea noas-
tră și a faptelor noastre? Și,
legat de aceasta, nu-i oare tim-
pul (abstracțiune supremă pe
care ne-am impus-o din necesi-
tăți legitime) cel ce ne bîntuie
cu nesfîrșitele-i armate de clipe
trecătoare? Și nu-i Moartea
punctul de virf al Vieții (sau
invers!) dincolo de care nu
știm ce se mai întîmplă? Și
atunci, nu-i iubirea (în ideea
de cucerire, chiar și trecătoare,
a binelui sufletească) calea de a
ne înfrumuseța viața, atît, pu-
țină, cîtă există?...
— V-ați aprins! Asta-i bine
pentru discuția noastră.

— Într-o asemenea discuție
cred că e necesar un ton sin-
cer, nu? Să revenim, însă.
Este adevărat, o serie de alte
cărți semnate de mine se con-
stituie în culegeri monomatemati-
ce, închinare iubirii în stările
de: sîrbătoare și fericită împli-
nire (Umbra femeii, Grădina în
formă de vis, Cîntarea cîntărilor),
de dureroasă căutare și
neîmplinire (Banchetul), de me-
ditație — iubirea ca instrument
al înțelegerii Vieții pînă în
punctul absolut al Morții (So-
nete, Pasărea de cenușă).

— Deci, pînă la urmă, vă
recunoașteți totuși un „vechi”...
— Dacă țineți numaidecît!...
Am simțit, însă, nevoia a-
cestei autodefiniri fiindcă eu
nu sint un trubadur (termen
onorant, dealtfel!) ci sint un
poet al acestui veac, tra-
tînd teme etern umane,
într-un stil numai al meu.
Faptul că mă folosesc dese-
ori de sonet sau de ron-
dosonet (invenția îmi aparține!)

ii face pe unii critici să mă
categorisească drept „vetust”,
„neo-romantic”, „neo-clasic”,
„așezîndu-mă în continuarea
poetilor din Evul Mediu. Renaș-
tere, ori a parnasienilor etc.
Faptul îmi și place. Ia urma
urmei, fiindcă acei poeți din
„secolul de aur” făceau din cu-
vînt bijuterie muzicală iar din
sentiment artă, legități dinot-
deauna ale marii creații, pe
care din păcate, astăzi, mulți
le-au uitat sau le ignoră, voit...
— Frumos! Dar să ne întoar-
cem din acei „secoli de aur” în
zilele noastre. În ce măsură
credeți că poezia mai poate de-
termina existența oamenilor?

— Existența oamenilor, nu!
Dar o anume existență a acce-
stora, da! Și nu poezia în sine,
în mod special, ci mă gîndesc
la puterea artei în general, a
tuturor artelor laolaltă. În una
din „cronicile optimistului”,
G. Călinescu susținea cu tărie
că numai arta este în stare să
facă dintr-un om obisnuit un
om superior. Poezia culturii,
acel polen nevăzută al miilor de
flori spirituale influențează,
fără doar și poate, direct și in-
direct, existența umană făcînd
mai suportabilă, mai frumoasă.
Iar în ce privește poezia, ca
gen, puterea cuvîntului este,
fără-ndoială, considerabilă.

— Deci, mai este un timp al
poeziei cel pe care îl trăim?

— Fără-ndoială, da! Încă
mai este un timp al poeziei în
care cred cu toată ființă.

— E de admirat pasiunea cu
care vorbiți despre poezie și
rolul ei în epoca noastră. Dar,
legat de aceasta cum îl vedeți
dumneavoastră pe omul acestui
secol? Îl deosebește ceva de
cel din secolele anterioare? A
pierdut ceva, a cîștigat ceva
față de cel de dinaintea sa?

— Exprimîndu-mă paradoxal,
aș îndrăzni să spun că omul
secolului XX a pierdut (sau
este pe cale de a pierde) „to-
tul”: credință, tradiție — și,
prin acesteia inocența și purita-
tea —, frica de necunoscut și,
nu în ultimul rînd, respectul și
dragostea față de Natură și tai-
nele sale. În schimb a cîștigat
(sau are șansele să cîștige)
„totul”: puterea științei — și
prin aceasta eliberarea de pre-
judecăți —, o nouă demnitate
datorată unei morale mai puțin
„morală”, și, nu în ultimul rînd,
încrederea în forțele-i creatoare

ca ființă unică. Firește că ade-
vărul în această mare problemă
(care este mai ales a sociologi-
ilor, psihologilor, filozofilor, dar
și a scriitorilor) se află undeva
la mijloc, între aceste două
extreme, avînd multiple chipuri
și nuanțe.

— Tocmai aș dori să mențio-
nați; mi se părea că sinteți
prea tranșant.

— Oarecum. Simpatia mea se
îndreaptă spre omul din se-
colele anterioare, însă ra-
țiunea preferă un om al
cărui chip interior să se
constituie ca o sinteză a celor
două situații, în care eticul,
esteticul și morală se se între-
pătrundă armonioase. Într-o
convorbire — în toamna anului
trecut, la Paris — cu marele
scriitor și umanist Léopold
Sédar Senghor, acest adevărat
spirit de secol sublinia că omul
viitorului nu poate fi decît o
rezultantă a sufletului ancestral
altot cu elementele cele mai
cristaline ale civilizației mo-
derne. Ideea la care subscriu
cu toată convingerea...

— Așadar, vă interesează per-
fecțiunea omului?...

— Da! În cel mai înalt grad.
Înțelegînd prin aceasta acel
homo ethicus, al unei morale și
culturii superioare, capabil să
comunece cu astrele și cu mis-
terele dintre acestea, dar și să
priceapă graiul florilor, culoa-
rea sunetelor, mireasma cuvîn-
telor. Amintindu-mi cu admi-
rație de Khalil Gibran, strălu-
cîtu și singularul poet libanez
(a cărui operă capitală, *Profe-
tul*, am tradus-o în limba noas-
tră cu cîțiva ani în urmă) notez
aici un vers cu privire la statură
(perfectă) a oamenilor:
„...da, voi sunteți eternitatea și
la fel, oglinda eternității!” Mi-
nunat spus! Nu-i așa?

— E-adevărat! Și, întrucît
credeți atît de mult în om și
virtuțile sale, v-aș ruga să-mi
spuneți care dintre faptele sale
v-au impresionat și vă impresi-
onează cel mai mult?

— Cele ale spiritului, se-nțe-
lege! Iar aici îl iau ca martor
pe Shakespeare care zice: „Un
creier în care mijeste o idee,
iată culmea! Îngîmădările de
piatră și cărămida fac zadarnice
sfortări. Ce edificiu egaleză o
gîndire? Keops este mai mic
decît Homer. Coliseumul este
mai prejos decît Juvenal. Nici
o construcție de var, de stîncă.

de fier și de ciment nu prețu-
iește cit inspirația”. Ce-aș mai
putea adăuga?

— Într-adevăr, la Shakespeare
nu se mai poate adăuga nimic.
Deși, dacă stau să mă gîndesc
bine, fără acele construcții de
var, de stîncă, de fier și de
ciment n-ar mai putea fi nici
inspirație, ele fiind tot în folo-
sul oamenilor. Vedeți cumva în
dezvoltarea tehnicii o primejdie
pentru valorile umaniste?

— Da, în măsura în care, la
noi și aiurea, se face foarte
mult pentru progresul științelor
și tehnicii și nu destul pentru
cel al artelor. Un echilibru în
această importantă problemă,
pentru prezent și viitor, se
impune cu necesitate. Omul de
mine trebuie să fie în aceeași
măsură călătorul spre astre și
în inima atomului, dar și cel
care să-i înțeleagă pe Pindar,
Dante, Baudelaire, Eminescu,
Pușkin, spre a numi doar cîțiva
dintre marii poeți ai lumii...

— În continuarea conversației
noastre — puse mai puțin sub
semnul seninătății decît mă aște-
ptam din partea unui poet,
totuși apolinic — să revenim la
poezie. Ea este, între altele, și un
instrument de cunoaștere. Spu-
neți-mi, vă rog, ce lucruri fun-
damentale ați aflat cu ajutorul
ei despre noi, despre existența
noastră?

— Astăzi cu greu mai poate
spune cineva că a găsit ceva
fundamental în artă, deși secolul
XX se caracterizează, mai
cu seamă prin descoperiri; sunt
mai degrabă reluări, noi com-
binații formale, adaptări ale
unor scheme, științe, speculații
interesante și chiar utile. A-
ceasta ca expresie, ca vîșmint
artistic. În ceea ce privește in-
teriorul, viața, sufletul artei, și
cred că la această idee v-ați
referit...

— De bună seamă.

— ...ei bine, dacă-i așa, aici
consider că încă mai este loc
de explorat, de aflat, deci se
mai poate discuta cu folos.

— Vă rog...

— M-aș referi mai întîi la
puterea unică, de taină, a cu-
vîntului, care așezat într-un
context ideal are cel mai ge-
neros impact cu simțirea re-
ceptorului de frumos. Aici in-
tervin talentul, inspirația în
descoperirea sublimului prin

logos. Mi-am dat seama în ul-
timii ani, deci după îndelungă
și trudnică vreme, că numai cel
hărăzit prin destin, chinuit pînă
la esențializare are dreptul să
între — și intră! — în camera
cu șapte lacăte a Logosului,
din care să dăruiască apoi celor
din jurul său picătura de mir
și înțelepciune.

— Așa este! Dar nu numai
atît, presupun!

— Desigur! Apoi, avînd
acces la cuvînt în condițiile nu-
mite, poetul are acces la cu-
noașterea de sine, sfleuindu-se
ca un diamant cu care va opera
apoi în conștiința omului doritor
de innoțare prin frumos.
Există, fără-ndoială, un acord
tacit, neștiut chiar, între ade-
văratul creator și cel care-l
așteaptă opera, acord care se
transformă apoi în necesitate
permanentă a comunicării. Aici
aș dori să adaug că există,
după opinia mea cititori și
cîțitori talentați: cei care pre-
feră în general romanul și ru-
dele acestuia sint cititori (buni
și foarte buni), dornici de a trăi
viața și prin literatură; cei
care îndrăznesc și rămîn la poe-
zie (sau la poezie în primul
rînd, ori la poezia prozei) con-
stituie cititorii talentați, uneori
chiar „inspirați”, asemenea poe-
ților. Acestia sint puțini, dar
sunt cei înmiresmați cu cerul
ideilor și al sunetelor acestuia.

— Sinteti cam excesiv.

— Nu sint! În sfîrșit ci-
teva cuvinte despre poezia iu-
birii, care, în credința mea este
cea mai potrivită pentru a ne
pătrunde de omul din noi. Și
dacă nu pentru că aș fi un freu-
dist ci pentru că nici un alt
sentiment, ca Iubirea (nu amo-
rul!) nu-i în stare să fecundeze
cu atîta intensitate, cu atîta
durere și înălțare, în sacrificiu
ființa umană. Fiindcă poetul în
cauză nu scrie doar poezie
de dragoste, ci, folosindu-se
de stările iubirii, meditează
asupra vieții, trecerii, morții și
eternizării prin artă. Deoarece
așa cum observă un distins
critic literar, și Costachi Co-
nachescu scria „sonet de amor”,
dar ce cale înaltă și grea de la
el la Voiculescu!

Cu mulți ani în urmă, după ce am cunoscut-o pe Ana Aslan, la câteva săptămâni, am fost la Roma. Pe Via Veneto, una din cele mai elegante artere ale Romei, la câteva hoteluri, cu vechi tradiții, la intrare era permanent afișat: „Am avut onoarea să locuiesc la noi doctorița română Ana Aslan, regina speranței noastre de viață lungă”.

După puține zile, am văzut-o pe unul din multele canale ale televiziunii italiene, în ciclul „13 femei celebre”, alese de producători dintre personalitățile feminine ale lumii contemporane.

Am intrat, cu aceste clipe trecute, în primitorul cabinet de lucru al acad. prof. dr. Ana Aslan, directorul general al Institutului național de gerontologie și geriatrie.

Cu distincția recunoscută, profesora restabilită după câteva neplăceri fizice, e volubilă, cum o știam. Mă întinplă cu: „Ce mai faceți?”, de parcă ieri ne-am despărțit. Mă întreabă dacă i se păstrează interviurile și prim-planurile realizate în ani succesivi, la Televiziune. Sint însoțită de doctorii Mircea Dumitru, și Lavinia Munteanu, apropiat colaborator al profesoarei și scenaristul documentarului „Virstele tinereții”. Ana Aslan nu a văzut încă acest film care i s-a dedicat cu ocazia împlinirii vârstei de 90 de ani.

— Este un film despre mine în absența mea...

Este emoționată să reîntâlnească pe ecran brațele care-și încheia studiile universitare cu o teză recompensată cu Magna cum Laude, începând lungul drum, neîntrerupt 66 de ani, în slujba sănătății omului. fiind membră fondatoare a Societății spitalelor din București din 1921. Nu pot s-o văd, în întunericul sălii, pe celebra profesoară, dar o simt îndușoasă, urmărindu-se, în mișcarea alertă a secvențelor, alături de un alt stilp al medicinei, Daniel Danielopolu, pe care l-a prețuit ca pe părinții săi deoarece „este cel ce m-a învățat arta medic-

nei, 25 de ani am lucrat alături de el”.

De la tinerețea strălucitoare a cardiologului Ana Aslan, imaginile prezintă maturitatea femeii care intră în alte zone ale medicinei în 1948, în geriatrie, gerontologie, descoperind acțiunea entrofică și regeneratoare a procainei, elaborând produsul „Gerovital H₂”, cu acțiunea curativă și profilactică în fenomenele îmbătrânirii precoce și în bolile apăsătoare ale bătrâneții. Profesoara Ana Aslan a demonstrat eficacitatea Gerovitalului în tratamentul reumatismului cronic, în stările depresive, în ateroscleroză, în boala Parkinson, în regenerarea și repigmentarea părului, în vitiligo și psoriazis, în alte boli cronice. Ana Aslan și colaboratorii săi au efectuat

răspunsurile detaliate, absolut toate citite și semnate de mine.

— Mi-ați arătat cuprinsul citorva dintre ele, sint pline de speranță în viață și de respect pentru dumneavoastră.

— Au un tonus extraordinar, sint scrise cu suflul tinereții și cei mai multi dintre corespondenții mei sint octo- și nonagenari. Priviți-l cu ochi speciali pe Paisek...

Este un bătrîn falnic ca un brad, cu barbă și înfățișare à la Tolstoi. Are o mină fericită și o înconjoară pe Ana Aslan cu nespuse delicatețe. A trăit pînă la 116 ani, îngrijit medical de profesoară.

— S-a prezentat în cabinetul meu la 106 ani. Speranța de viață la această vîrstă este de

nu în fotoliu sau cu mintea sclerozată, sint marile victorii ale unei femei, care și acum este la fel cum a văzut-o un inspirat: „Fragilă ca o balcrină, elegantă, inteligentă și severă ca Marie Curie”.

Defilează, pe ecran, chipuri și vîrste ale bătrîneții din toată lumea. Ana Aslan, cu neliplăsită-i suris, cu mina întinsă de bun venit pentru fiecare bolnav, pare o zînă din basmele copilăriei. Deși am întîlnit-o de atîtea ori, o privesc ca hipnotizată. Dacă mi-ar spune că a înfrînt moartea, că vom fi eterni, aș crede-o. Mă gîndesc că această forță o are înscrisă în celula sa, pentru că de tîrîră a putut să-și impună familiei dorința de a fi doctor, trecînd peste toate obiecțiile și

tei profesii, care are onoare să fie considerat egalul marelui înaintaș.

— Vor mai fi și alții, eu am deschis seria...

La 91 de ani Ana Aslan răspunde, ca și pînă acum la voluminoasa corespondență, conduce institutul, dă consultații. Peste toate acestea, acum se ocupă de pregătirea Congresului național de gerontologie și geriatrie, cu participare internațională, care se va ține la București între 9 și 11 iunie. În dezbatere: Simpozionul-terapie Aslan, Biometria îmbătrînirii, Îmbătrînirea cerebrală, Vîrstnicul activ.

Secretara profesoarei intră și aduce câteva scrisori urgente. Ana Aslan zîmbește unui gînd vechi, pe care-l explică: „Eram la Londra, în 1959, se auzise în lume despre H. Ploua și primeam neîncetat scrisori. Portarul mi le aducea, din ce în ce mai întunecat, dar cu desăvîrșita politețe englezescă. Neștiind că stăpînesc limba lui, l-am auzit spunînd unei cameriere: «O fi întîrînd oameni doctorița Aslan, dar pe mine m-au îmbătrînit sacii cu scrisorile ei».

Ultimele imagini ale acestui rar document. „Virstele tinereții”, virstele Anei Aslan, se încheie cu patetica declarație a medicului sub cupola Academiei: „Nu regret nimic, nici lupla pe care am dus-o, nu-mi mai aduc aminte de trecut, trăiesc în prezent și în viitor. Am încă puterea să mai visez”.

Lumina s-a aprins în mica sală a institutului, Ana Aslan aplaudă, mulțumind echipei de medici și cinești care s-au ostenit pentru ea. Le mulțumim și noi pentru că s-au ostenit pentru generația noastră și pentru viitorime. Dar îi mulțumim în primul rînd Anei Aslan pentru că ne-a oferit un asemenea subiect. Visăm cu toții să rămînem tot atît de tineri ca Ana Aslan la 91 de ani. E o îndrăzneală care depinde numai de noi. Gerovitalul se găsește în orice farmacie.

CARMEN DUMITRESCU

ANA ASLAN: „Trăiesc în prezent și în viitor”

un studiu fără egal asupra a 20.000 de muncitori între 45 și 60 de ani. Este cea mai completă și cuprinzătoare cercetare întreprinsă în profilaxia bătrîneții, de-a lungul a 32 de ani, fără termen de comparație în întreaga lume.

Încerc să-mi impart atenția între ecran și noi, cei citivi, adunați să vedem acest documentar. Acolo, pe celuloid, se petrec zile și nopți memorabile, aici trăim cu intensitate clipele și întîlnirea cu această remarcabilă personalitate. Ana Aslan ține să precizeze, gîndindu-se că textul comentariului fiind în engleză s-ar putea să-mi scape vreo nuanță, să fiu foarte atentă la această cameră, cu pereții acoperiți de rafturi, ordonate după principiul unei biblioteci.

— Aici este o comoară de simțire, 150.000 de scrisori numai din străinătate, clasate pe țări, persoane și bineînțeles

un an. Cu tratamentul meu a cîștigat zece ani activi, a fost vesel, se plimba... îngrijea grădina, avea prieteni, era ca oricare dintre noi.

Pacienții Anei Aslan sint din lumea largă. Pe unii i-a văzut la ei acasă, cei mai multi au venit ei în România. Discreția intră în arsenalul medicului și oricît insist nu-mi dezvăluie numele stelelor ecranului, ale politici care i-au fost pacienți. Nu se ferește să-mi vorbească de actrița Lilian Gish, pentru că aceasta a declarat tuturor că a beneficiat de tratamentul Anei Aslan. „Regina speranței”, a fost fotografiată alături de o altă prezentă, la fel de recunoscută mondial, Vivien Leigh, neuitată interpretă a filmului „Pe aripile vîntului”.

Bătrînețea împiedică să apară în formele ei degenerative, dureroase, cîștigarea unui timp pentru viața activă petrecută

toate obstacolele. Mai tirziu a și spus, astăzi repetă: „Toată viața am fost o luptătoare”. Pentru că tot o luptă tenace, cu ea și prejudecățile, a dus cînd a anunțat descoperirea H₂-ului. Profesoara, spune simplu: „Au fost 3 cauze favorizante: exista procaină, am nimerit imediat artera tîrîră, altfel foarte greu de găsit, am înțecat pacientul făcîndu-l să-și miște piciorul, am avut accepțiunea lui și am putut verifica că sint pe un drum bun”. Așa s-a născut Gerovitalul, și ce simplu pare!

— Fiti atentă, imi șoptește doctorul Mircea Dumitru...

Sint tot timpul atentă, cum altfel? pentru că „Virstele Tinereții” rezumă biografia unui medic de excepție. Este mai mult decît un omagiu ca, pe mormintul celebrului Hipocrat, grecii să graveze cu aur numele româncei Ana Aslan, singurul reprezentant al aces-

Mult adevăr se află în cuvintele din popor: „bine ca la sinul mamei”. Căci unde altundeva se simte micul vîlstar ca într-un colț de paradis decît la pieptul aceleia care i-a dăruit verbul „a fi” și care, acum, prin laptele matern îi picură puterea de a se înalta spre viață. Știți care este una dintre cele mai senzaționale descoperiri ale medicinei moderne? Reîntoarcerea la alimentația la sin. Pentru că, oricît de perfecționate, complete și rafinate ar fi produsele lactate artificiale, ele nu pot înlocui laptele viu al mamei. De altfel, unul din eșecurile civilizației moderne, pe lîngă poluare, este și acest regim alimentar artificial al sugarilor. Din cauza unor rău înțelese tendințe de independență a femeilor față de micul „tiran” în scutece, a unor prejudecăți estetice și principii de nutriție nu dintre cele mai adecvate, s-a înregistrat pe glob o accentuată descreștere a hrănirii la sin. Organizația Mondială a Sănătății, care a adoptat deviza: „Sănătate pentru toți în anul 2000”, a considerat că unul dintre cei mai importanți pași spre acest generos deziderat este revenirea la alimentația la pieptul mamei. Sănătatea se clădește din prima zi de viață! Apreciind organizarea și eficiența rețelei pediatrie de la noi din țară, O.M.S. a contractat cu Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului o amplă lucrare de cercetare pe această temă. Poate că ar fi bine să începem cu sfîrșitul și să cităm dintr-o scrisoare de concluzii a renumitului for medical mondial: „Activitatea desfășurată a depășit mult ceea ce ne-am gîndit că este posibil. Studiul, strategia și acțiunea dumneavoastră sint un model de cercetare operațională”.

O puternică echipă multidisciplinară compusă din pediatri, psihologi, sociologi, a pornit să întreprindă cercetări și observații de finețe asupra a peste 2.500 de femei și pruncilor lor din județul Argeș. Împreună cu personalul medico-sanitar local s-a lucrat cu multă răbdare asupra celei mai pretențioase materii prime din cite există, sufletul și psihicul oamenilor, mai ales că era vorba de mamele trecute de curînd prin încercarea nu ușoară a nașterii și de acele ființe plîpînde și delicate răsărite la viață de puține zile.

„Trebuie acționat asupra mentalității femeilor, care, din grijă exagerată pentru copil seteam nejustificat că nu au destul lapte, că el nu este sufi-

cient de consistent. Această stare de anxietate conducea la o păgubitoare înțărare precoce, ne spune doctor Georgeta Palicari, secretara științifică a institutului. Continuarea alăptatului pînă spre un an echilibrează biologic atît mama cit și copilul. Este primul și cel mai important pas spre un regim alimentar corect, spre o sănătate pentru întreaga viață. Cercetările pe plan mondial și cele ale noastre au arătat că înlocuitorii de lapte nu pot egala nici ca valoare biologică, nici nutritivă și

ținînd în perimetrul maternității și apoi acasă la mamă și copil. În momentele mai delicate ale îngrijirii sugarului, medicul sau sora au fost un membru al tinerei familii și cu sfatul și cu fapta.

„Am făcut cercetări privind cauzele care duceau la înfărcarea timpurie, adaugă doctor Constanța Iacob, coordonatoarea acestui amplu program. Observațiile au condus la concluzia că sugarul trebuie adus la sin în primele 6 ore de la naștere, nu după 24.

că n-au suficient lapte, că el e ca apa, nehrănitor, că bebelușul e nemulțumit. Le-am convins că alarma e falsă și că sugarul creștea de fapt în greutate, după cum o staționare pentru moment face parte din oscilațiile normale.

O muncă neobosită de ani în care cu microscopul s-a pătruns în teritoriile inedite ale științei și cu sfatul blind și competent în teritoriile de suflat ale mamelor și copiilor. Rezultatul? Creșterea cu 25 la sută a numărului copiilor de 5-6 luni ali-

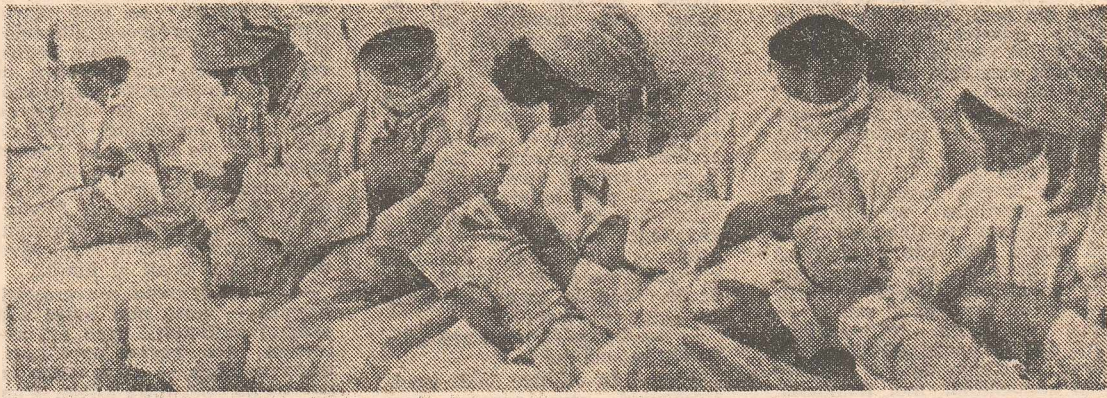
neutralizați chiar la copilul mic printr-un regim de viață rațional practicat de timpuriu. Din nou O.M.S.-ul a creditat cu încredere pediatria noastră colaborînd cu specialiștii în frunte cu profesor doctor Mircea Geormăneanu de la Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului într-o cercetare de mare anvergură pe această temă. Principal acuzat: obezitatea. „Copilul gras și frumos” este nu numai ceva desuet, dar și ceva periculos.

„Premizele excesului ponderal se constituie chiar din perioada prenatală, ne spune doctor Michaela Nanu. Supraalimentația gravidei generează un copil cu greutate mare la naștere care pleacă din start cu un surplus de kilograme. Dacă alimentația în primul an se face în exces, în special de făinoase, are loc o creștere a numărului de celule de grăsime care mai apoi prin mîrire de volum duce la obezitate. Peste 70 la sută din copiii obezi au făcut primul pas pe acest drum periculos de cînd erau sugari. În această luptă a lumii moderne cu kilogramele, alăptatul are un rol esențial. Cercetările noastre și cele mondiale, au scos în evidență faptul că laptele mamei își schimbă compoziția în timpul suptului și creează la final senzația de sațietate.”

S-a împămîntenit ideea că trebuie să lupți împotriva colesterolului de la 40 de ani. Studiile făcute au arătat că hipercolesterolemia apare din primele luni de viață ca urmare a unor greșeli alimentare, a abuzurilor de grăsimi și glucide. În jur de 20 la sută din copiii grași au valori crescute ale colesterolului, dar care prin raționalizarea hranei pot fi aduse în limite normale. Din păcate, de aici ecuația e simplă: obezitate + colesterol = hipertensiune. Jumătate din copiii hipertensivi devin adulți afectați de această boală. Dacă la aceste leziuni „mute” din copilărie se adaugă moștenirea din familie a obiceiurilor de sedentarism și fumat, lată toate premisele viitoare boli coronariene a maturului. Cercetarea care a analizat peste 2.000 de copii din județele Bihor, Cluj, Timișoara, București, a dus la depistarea precoce a celor cu predispoziții în instalarea hipertensiunii, aterosclerozei și obezității. Tarea noastră este printru puținele din lume care au un program de combatere și prevenire a acestor factori de risc la copil.

FLORIN CONDURĂTEANU

Nici o „Humana” nu-i ca mama!

Fotografie de ELENA GHERA

nici imunologică laptele mamei. Deși tehnologiile sofisticate asigură acestora componentele atît calitativ cit și ca proporție, nu se pot reconstitui anticorpii, imunoglobulinele, factorii de creștere, catalizatorii biologici, endorfinele ce apără și feresc pe sugar de îmbolnăviri. Aceste elemente date de corpul mamei prin suveranul brevel al naturii nu se pot construi artificial. Este un adevăr vechi pe care mulți îl uitaseră. În plus alăptatul permite legătura afectivă capabilă să stimuleze dezvoltarea și asigură acele punți de suflat care fac pe copil să-și lubească mama și pe aceasta să-și cunoască și să-și amplifice dragostea pentru el. S-a demonstrat că simțînd acel tic-tac al inimii mamei, sugarul este mai liniștit, asimilează și metabolizează mai bine hrana. Alăptatul deșteaptă cel mai înălțător sentiment matern”.

O uriașă muncă de la inimă la inimă, însă cu datele științei pe masă s-a desfășurat începînd cu perioada de graviditate, con-

Accest contact precoce stimulează lactația și țese legătura afectivă ce creează premisele unei alăptări de durată. Apoi, suptul la ore fixe, după un program impus de noi, nu este cel mai indicat. Copilul plînge de foame între mese, următoarea alăptare îl găsește obosit, nu sugere suficient, se zburcă iar, și se intră într-un cerc vicios. Trebuie să fie pus la piept cînd cere căci el își reglează singur orarul. După venirea de la maternitate, lăuza suferă un stres al acomodării și îi scade secreția lactată. Nu trebuie să intre în panică căci impasul trece și lactația revine. După cum, în a șasea săptămînă, cînd s-a observat că apare temporar un decalaj între secreția de lapte și cererea micuțului, nu trebuie recurs la biberon. Soluția este suptul repetat, ori de cite ori copilul solicită, astfel stimulîndu-se producerea laptelui. Și în condițiile reluării activității se pot păstra 2-3 alăptări pe zi. Mai labile psihic în această perioadă, mamele se impacientau

mentați la sin, prelungirea perioadei de hrană la piept pînă spre vîrsta de un an, ieșirea din maternitate a 99 la sută din sugari alăptați de mame.

„Ceea ce facem noi este modest și anonim, se pierde în viața de zi cu zi a oamenilor, ne spune doctor Georgeta Palicari. N-are răsunet pentru onoruri științifice internaționale. Odată, o tîrîră ne-a chemat să-i dăm o mină de ajutor și am găsit-o lîngă pruncul plîngînd, speriat, și cu biberonul pregătît să-i schimbe ireversibil hrana. La plecare, am privit micuțul sugînd cu poftă la sinul mamei, acum liniștit. Aceasta este pentru noi marea premiu. Am contribuit ca încă un start în viață să fie sub lumina sănătății”.

Altă concluzie de alarmă a științei la care o contribuție importantă a adus și școala românească de medicină: factorii de risc ce favorizează apariția bolilor cardiovasculare își încep acțiunea corozivă chiar din prima copilărie. Ei trebuiesc

Citeodată, ne întrebăm aproape fără motiv, și cu o emoție care aduce a frison, cum ar fi arătat, într-o realitate fotografică, viața cotidiană a epocilor vechi din istoria românilor și mintea face eforturi de a întru-chipa, într-o sinteză deloc ușoară, scene posibile, ipoteze. Totuși, închipuirea nu ajunge decât la intuiții scurte cit o lumină de fulger și sufletul rămâne departe de aceste spații pe care nici memoria colectivă nu le cuprinde, sălășluind în noi ca pinzele freactice necunoscute și fără nume. În-tărirea acestor presimțiri ale gândului și documentarea lor prin materia obiectivă trebuincioasă, restituind o lume a obiectelor care ajută spiritul să reconstituie trecutul prin dovezi, e făcută de obicei prin muzee și cind, arareori, inge-niozitatea organizării acestuia ne pune înaintea episoade ale unui cotidian defunct, senzația de straniețe e puternică și impresionează mai mult decit imaginea obținută prin sfîrșiri de intelect și care este doar ipoteză. Astfel de reconstituiri transportă epocile într-o sinteză care însemnează un fel de loc geometric al permanențelor, dincolo de convenția scenografică pe care o bănuim. Sintem, astfel, „moderni” și în același timp „vechi”, judecatori și mar-tori, spectatori și participanți.

Puține sînt locurile unde aceste simțăminte profunde să fie posibile și unul dintre ele se află în Muzeul de istorie al Sucevei: este ceea ce se cheamă „Sfatul domnesc”. Spre a reuși acest act admirabil de restaurare, muzeograful de aici au avut de biruit piedici numeroase căci este vorba, în esență, de o reconstituire completă, de unde nici un amănunt nu este absent: arhitectura interioarelor, respectîndu-se proporțiile și formele care de-finesc o epocă și își pun pe-cea asupra ei; mobilierul, re-flectînd aceeași unitate de stil; veșmintele, traducînd în textilă un spirit inefabil al vremurilor și punînd, ca ornament, se-mnele unui veac și numai ale lui; armele; încălțămîntea; heraldica. Și, în sfîrșit, oame-nii, în a căror gestică se depun aceleași semne tipice care de-pășesc convenția unui protocol. Pînă și tăietura părului, lungi-mea lui și ceea ce denumim, cu un termen modern, „coafură” ajută la definirea exactă a unei clipe istorice. Ei bine, toate acestea (și încă multe altele pe deasupra) au fost rezolvate aici, la Suceava, de o formație de muzeografi care au izbutit să reînvie un episod al epocii ște-faniene, denumit, cu o formulă generică, „Sfatul domnesc”. Încăperea aleasă pentru acest experiment se află într-un colț de clădire, legînd șirul de odăi care evocă evoluția lumii româ-nești din aceste locuri din epoca pietrei și pînă la europeanul Ștefan cel Mare. De aici incolo, prin alte șiruri de încăperi, pășim în epoca modernă și, de-

odată, simțim o bătaie de aripă sufletească fără temeri; sune-tul definitoriu, monumental, al istoriei naționale se coagulase deja, sub ochii noștri uimiți.

În acest concentrat de istorie română clasică, imaginea epo-cii este surprinsă fidel, ca și cum un fotograf ar fi ajuns prin hazard în palatul lui Ștefan cel Mare și ar fi păstrat pe o placă sensibilă un frag-

gheliarul” de la Humor: un bărbat mai degrabă scund, bă-lan, cu privire pătrunzătoare, arătînd hotărîre, voință, într-un cuvînt „geniu”. Apoi, doamna țării, Maria Voichița, și fiul lor, Bogdan al II-lea, așa cum ne-am obișnuit să interpretăm „apusul soarelui” - Moldovei după dramaturgia lui Delavran-cea. „Sfatul” e complet cu prezența boierilor cu valoare

poporul reprezentat prin cate-gorii și, fiindcă scena reconsti-tuie o înaltare a răzeșilor-eroi la rangul de „viteji”, totalita-tea gesturilor trebuie să aibă un hieratism de protocol bizan-tin. Vodă și-a luat ca martori pe cei care reprezintă „țara”, adică pe doi orășeni, pe doi oș-teni și pe cronicar, adus aci spre a da samă către viitor de toate cele care se făcuseră după

exemplu, s-au luat după fresce și din tablourile votive, de pe ilustrațiile din manuscrisele miniaturate: este înfățișat aci un popor care se îmbracă bizantin și occidental (dacă purtătorul hainei e voievod ori boier) și tradițional, adică țărănește, cînd avem de-a face cu un om al pămîntului, cu un țaran. Un țaran care minuieste plugul și coasa dar și arcul cu săgeți și sabia, adică un răzeș, fiind plu-gar înveșmîntat în cămeșoale albe, largi și cu țări, și desculț (așa cum îl vedem pe acest țar-an fundamental într-o frescă de la Voroneț) și răzeș, adică om liber, cu o cămașă inriurată, de sărbătoare, acoperită de un surtuc — dacă se înfățișează înaintea lui Vodă. Cînd țărani devin oșteni, luîndu-și ca profesiune calea armelor, veșmintele aparțin unei lumi militare fără fastul cavaleresc și medieval, însă au sobrietate căci aparțin unei ci-vilizații de cavaleri, unui popor de călăreți. Este o imagine a unei lumi trăind european, adică bizantin, occidental și, în același timp, românește, o ima-gine a unei Europe unde sînt reprezentate toate straturile is-torice posibile la noi.

European este, de asemenea, cadrul, comunicat, mai înainte de toate, prin arhitectură: o arhitectură unde bolțile se des-chid în ogive gotice, după solu-ții care aparțin vremii aceleia de sinteză a formelor și feres-trele parcă filtrează o lumină imaginată prin vitralii. Dar tronul și masa unde cronicarul s-a așezat (îmbrăcîndu-se, pre-cum Machiavelli, în straie somptuoase, spre a convorbi cu veșnicia) sînt de stejar, căci în Moldova trăim într-o Europă a lemnului și unde stejarul este esența lemnoasă fundamentală și care ar fi putut să urce pe stemă. Și toate se oglindesc în marile oglinzi mate ale pavim-entului smălțuit, în ceramică verde, închipuînd, la intervale știute numai de către decora-tori, covoare florale; o floră de forme stilizate, unde se pre-simte crinul imperial. În epoca lui Alexandru cel Bun, care, în-tiul, așezase curtea domneas-că la Suceava, podelele palatu-lui domnesc trebuie să fi arătat la fel căci Europa confortului voievodal pătrunsese dincolo de Carpați încă din vremea lui; o vreme de istorie românească deodată matură.

Linistea „Sfatului domnesc” din Muzeul de istorie al Suce-vei este absolută, e o liniște de veac veșnic, de lume care nu și-a ieșit din marea ei multimi-lenară. Dar, în această muțenie a formelor care vorbesc fără vorbe sufletului copleșit parcă auzim, de cine știe unde, pe acela care, de la Putna, ve-ghează țările locuite de români: „Moldova biruit-a iară. Turcul hain și-a prăpădit trufia și împrăștiat oasele în țară străi-nă”. Memoria a biruit vremu-rile vitrege și pe năvălitorii haini.

ARTUR SILVESTRI

Și muzeistica este o știință!

La curtea lui Ștefan Vodă

Fotografii de ELENA GHERA

ment esențial dintr-o societate. „Sfatul” reprezintă cincispre-zece personaje, între care izbu-tim să recunoaștem, fără greu-tate, pe cîțiva dintre cei care au făcut din numele lor o emblemă. Ca într-un poliptic al pictorului portughez Nuno Gon-calvez, aducînd la un loc toate stările sociale și pe toți cei care definesc un popor, acest episod de teatru istoric reduce cotidianul la esențial. În mijloc Ștefan cel Mare, așa cum îl cunoaștem din portretul făcut de Grigore Ureche și după cum ne este înfățișat de „Tetraevan-

de exponent, adică a vornicului Boldur, a hatmanului Luca Ar-bore al Sucevei, a spătarului Clănău (cărui a se atribui, în veacul trecut, copia unei croni-ci apocrife, „a lui Huru”), a logofătului Tăutu, ambasador la înalta Poartă și înfiul bău-tor român de cafea, a vistier-nicului Isac. Inițierea în istoria românilor și cunoașterea croni-cilor vechi face această ima-gine și mai vie, ea căpătînd la comparația cu documentul valoarea unei colecții de portre-te fundamentale. Apoi, după aceștia, stau „anonimii”, adică

legea lăsată de la moși. Răzeșii Ingenunche, domnul, ca o divi-nitate a unei țări libere și opu-lente și ca un bazileu, îi unge simbolic cu un gest de înaltare pe treaptă eroică; este acel Ștefan pe care ni l-a comunicat Mihail Sadoveanu, în „Frații Jderi”. Totul seamănă aci cu o cantată profană ale căror seme-niz muzicale s-au tradus într-o știință a proporțiilor gestului, într-o armonie de unități sociale conjugate într-un spațiu esen-țial.

Reconstituirea este minuțioasă. Costumele, ca să dau un

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

„Făclia minții omenești”

Aniversăm anul acesta un se-col de la inaugurarea Ateneului Român, una dintre cele mai re-prezentative construcții ale Ca-pitalei, lăcas de cultură și artă de mare prestigiu. Prea puțin s-a scris, credem, cu acest prilej despre însemnătatea sa ca centru de iradiere a științei în rîndurile păturilor celor mai largi ale poporului.

În ziarul „Timpul” din 27 fe-bruarie 1880, Mihai Eminescu se referă la o conferință de psi-hologie ținută de Titu Maiores-cu la Ateneu, cu tema „Explicarea viselor, observînd că as-pectele ridicate de subiectul tratat „au fost dezvoltate și expli-cate de autor cu o elocuțiune, bogăție și măiestrie cunoscută de toți.”

La Eminescu e deci vorba de anul 1880, deși clădirea Ateneu-lui a fost inaugurată abia opt ani mai tîrziu, în 1888. Într-ade-văr, „ateneismul” este la noi mai vechi decit Ateneul însuși. Acest lucru ne obligă la evoca-rea unor momente de istorie cultural-științifică: Încă din articolul nostru intitulat *Socie-tăți științifice* din 24 octombrie 1986, publicat la prezenta ru-brică, aminteam, printre primele

asociații științifice românești, *Societatea Ateneul Român*, des-tinată promovării științei, artei și culturii, creată în 1860, inițial la Iași, la îndemnul lui Mihail Kogălniceanu, cu sprijinul lui V.A. Urechia: a editat acolo și o revistă, care a avut însă, ca și societatea ieșeană, o existen-ță efemeră.

Societatea a luat o importanță dezvoltare atunci cînd, sub ace-lași nume, si-a stabilit sediul la București, unde între timp ve-nise și V.A. Urechia și unde acesta începe a colabora cu acela care avea să devină suflet-ul ei, medicul, naturalistul și omul de stat Constantin Esarcu (1836—1898). Începutul este fă-cut în casa lui Costache Ghica de lângă Grădina Cismigiu, prin conferință de popularizare Na-tura și regnurile, ținută de C. Esarcu în fața unui auditoriu foarte variat, interesat în imbo-gățirea cunoștințelor sale; eve-nimentul a avut loc la 28 ianua-rie 1865. Ulterior, la 31 octom-brie 1865, *Societatea Ateneul Român* este fondată oficial în Capitala țării, tot cu sprijinul lui Mihail Kogălniceanu. Din 1866 apare și „revista mensuală” a societății, din nou sub titlul

„Ateneul român”, de factură en-ciclopedică, unde se publică și programul conferințelor ce se ținneau, iar după expuneri — rezumatul lor. O seamă de dis-tinși intelectuali se asociază cel-lor doi animatori inițiali ai so-cietății, printre ei medicul Ni-colae Kretzulescu, agronomul și economistul Petre S. Aurelian, cărturarul și scriitorul Ion He-liade-Rădulescu și alții.

Dacă astăzi cunoaștem Ate-neul Român mai ales ca templu al muzicii, societatea care i-a purtat numele s-a afirmat la în-ceput în special prin ciclurile de conferințe organizate, adresîndu-se, cum spunea C. Esarcu, atît celor instruiți, cit și către „masele mai puțin privilegiate ale poporului”. Cel dintîi ciclu de conferințe era chiar intitulat „Cursuri gratuite”. De unde însă denumirea de „Ateneu”? De la zeita Atena, căci în tem-plul ei își prezentau în Grecia antică învățații ca și artiștii, operele, spre a fi apreciate, iar în Apusul modern „ateneele” erau asociații de oameni de știință și artiști, care promovau cunoașterea și creația artistică.

De-a lungul deceniilor, la tri-buna Ateneului s-au perindat cei mai de seamă oameni de știință și literați ai țării noastre, uneori un ciclu întreg de expu-neri fiind încredințat unui sin-gur vorbitor. Alături de confe-rințe de nivel academic, s-au ținut altele destinate maselor celor mai largi. A fost organi-

zată aci și „Universitatea liberă a Ateneului Român”, care a dăinuit pînă în 1948 (o pre-cursoră a „Universității cultu-ral-științifice” de astăzi). Mai mult, au fost fondate și filiale ale Ateneului în provincie. S-a încetățenit termenul de „ate-neist” pentru slujitorii culturali ai venerabilei instituții.

Printre conferențarii de la Ateneul Român, s-au perindat nenumărați savanți și scriitori de mare prestigiu, ca Titu Maiorescu, Victor Babes, Carol Davila, I.L. Caragiale, Mihail Kogălniceanu, Const. Esarcu, V.A. Urechia, Vasile Alecsandri, Nicolae Iorga, Gheorghe Mari-nescu, Ioan Cantacuzino, David Emmanuel, Gheorghe Titeica, P.S. Aurelian, Iacob Felix, Const. I. Istrati, Ana Conte-Kernbach, Maria Cuțarida-Cră-tunescu, Ion Simionescu, Gala Galaction, N. Kretzulescu, Cezar Petrescu, Constantin Rădulescu-Motru, Bogdan Petriceicu Has-deu, Grigore Tocilescu, Ludovic Mrazec, Dimitrie Gerota, P.P. Negulescu și mulți, mulți alții.

Fideli statutelor societății, „ateneiștii” urmăreau în primul rînd răspîndirea culturii în po-por, prin conferințe, expoziții, concerte, cărți, reviste. La jubi-leul din 1890, poetul Alexandru Vlahuță le-a închinat un poem — *Oda vechilor ateneiști*: „Acei ce, v-ați legat viața / De-un vis frumos și fericit / Pentru a că-rui intrupare / Cu-atîta dragos-te-ați muncit / Și care-ați pus

întîia piatră / Acestui strălucit palat / În care pururea va arde / Făclia minții omenești.”

„Strălucitul palat” la care se referea Alexandru Vlahuță era clădirea Ateneului Român. „Pla-nurile clădirii se datoresc tîna-rului arhitect francez Albert Galleron, sprijinit în munca sa de românii Ion Mincu, Alexan-dru Orăscu, Grigore Cerchez, I. Socolescu ș.a. Înălțarea con-strucției a durat între 1886 și 1888, edificiul (încă neterminat complet) fiind inaugurat în fe-bruarie 1888 printr-o conferință erudită rostită de Alexandru Odobescu despre monumentală clădire, în raport cu alte clădiri, antice, avînd un dom circular.

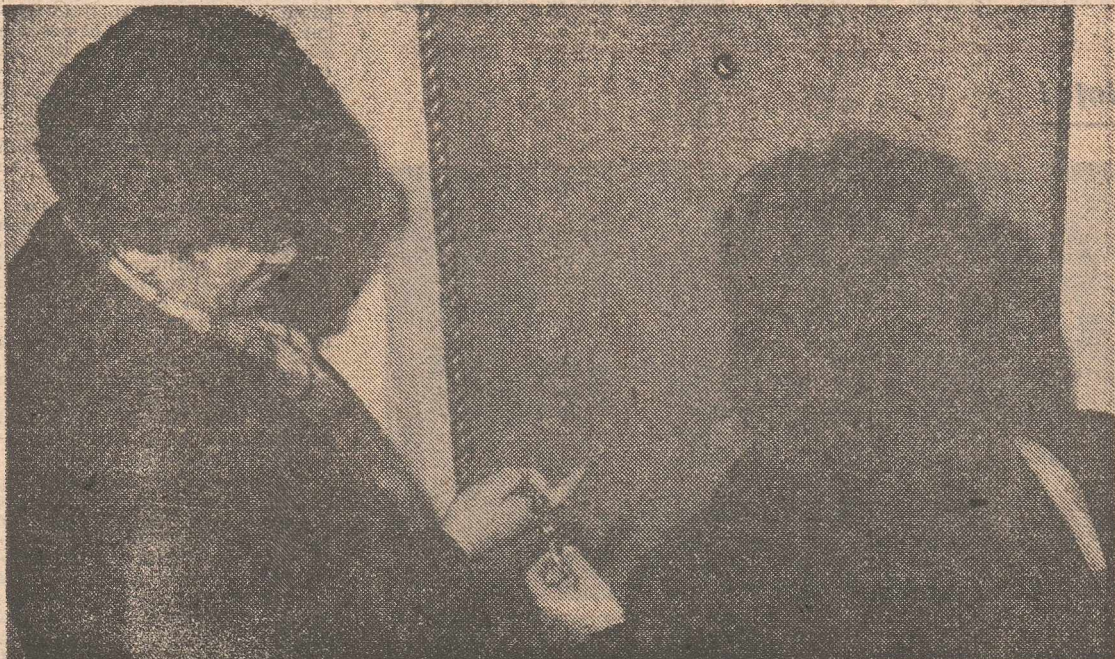
A fost aci un puternic centru de manifestare a spiritualității românești și alături de muzica lui Enescu, alături de expozițiile celor mai de seamă pictori ro-mâni, savanți și inventori de renume mondial de pe plaiurile noastre și-au expus teoriile și descoperirile, ca într-un adevă-rat sanctuar al științei, scriitorii, ca I.L. Caragiale, au citit din opera lor.

În fața Ateneului Român stră-luiește acum statuia lui Emi-nescu. Să ne amintim deci de cuvintele lui, pe care le putem citi în ziarul „Timpul” din 31 mai 1880: „...după produsele sale științifice și literare se cin-tărește valoarea unui popor pe pămînt”.

I. M. ȘTEFAN

Poftiți cheile, casa vă așteaptă!

O bucurie firească pe care o trăiesc mii de familii și unele metehne care uneori o știrbesc

Fuga de anonim

Inginerul Ioan Totolu, directorul Antreprizei 4 Făgăraș a T.A.G.C.M. Brașov este șef de șantier din prima zi a anului 1986. În urmă cu 22 de ani, ne spune dînsul, altfel se construia în municipiul Făgăraș, ca de altfel în toată țara. Alte materiale, alt ritm, altă productivitate, dar ceea ce nu s-a schimbat și cu timpul s-a transformat la noi în tradiție a fost predarea la cheie a apartamentelor. Toate locuințele din acești ani, între 500 și 850 apartamente pe an, au fost construite de noi. Cetățenii ne cunosc, pe cei mai mulți dintre ei îl cunoaștem și noi. Am vrut să ne onorăm meseria așa cum se cuvine, să putem merge cu fruntea sus prin oraș.

Constructorii făgărășeni nu numai că nu se complac într-un anonim comod, dar se străduiesc să-l înlăture, așa cum vom vedea, cu totul.

Cum decurge aici predarea unui apartament la cheie?

Cu câteva zile înainte de recepția definitivă, antrepriza face o precepție, în timpul căreia se verifică fiecare instalație în parte, cum se închid ușile și ferestrele, concordanța între proiect și situația de pe teren, curățenia apartamentului.

Urmează recepția. Comisia este formată din primul vicepreședinte al consiliului popular, din reprezentantul E.G.C.L. și din constructori. Se trece pe la fiecare apartament. Echipa constructorilor este formată din directorul antreprizei, șeful de brigadă și șefii echipelor de zidari, timplari, instalatori. În fața ușii, în mină cu o yală, pe care o va preda E.G.C.L. în schimbul celei pe care i-a avansat-o aceasta, stă viitorul locatar. Apartamentul este repartizat înainte de a fi gata. Remedierile care nu se pot face pe loc, se rezolvă în termen de două zile. Rare sînt cazurile cînd acest termen nu este suficient.

După trecerea celor 18 luni de garanție, blocul ajuns la scadență i se face recepția definitivă, fără intervenția locatarilor.

Un șef de echipă care a executat o eventuală lucrare de mai slabă calitate are toate motivele să rosească în fața oamenilor din comisie și mai ales a locatarului și are grijă să nu se pună într-o astfel de situație. Credem că prezența la recepție a muncitorilor care au executat lucrările este unul din cele mai stimulatoare argumente pentru o muncă de calitate. Totul se petrece direct și operativ.

În ceea ce ne privește, am văzut apartamentele blocurilor 1 din strada Titu Petșea, șef punct de lucru subinginerul Gheorghe Pali și a blocului 6, tronson C-20, șef punct de lu-

cru, maistrul Radu Dul. Pentru ca locatarii să se poată muta nu aveau de făcut decît să ștergă cu o cîrpă udă linoleumul și să-și spele geamurile prăfuite. La plecarea comisiei, locatarul primește cheia yalei, pusă cum am mai spus din timp de E.G.C.L.

Ce se mai face bine în Făgăraș? Apartamentele sînt repartizate din timp. Locatarul care intenționează să-și facă singur îmbunătățiri funcționale și estetice: falanță suplimentară, zugrăveli și vopsitorii speciale, anunță în scris constructorul de intențiile pe care le are și acesta nu mai execută lucrări inutile, care se scad din situația de lucrări. Cunoșcînd apartamentul care i-a fost repartizat, locatarul poate să-l urmărească pe parcurs și, eventual, să dea o mină de ajutor.

În cadrul poligonului de prefabricate al antreprizei se execută pereți interiori din beton, pentru a suplini aprovizionarea uneori neritimică cu pereți din BCA. Se cîștigă timp, lucrările nu stagnează, prefabricatele nu se mai deteriorează la transport. La poligon lucrează muncitori și tehnicieni din cei mai bine pregătiți. Tot din oameni cu experiență a fost alcătuit și un nucleu operativ care se ocupă în mod deosebit de remedieri.

Maistrul Radu Dul, unul din cei mai vechi și mai buni constructori ai antreprizei, șeful de brigadă, subinginerul Gheorghe Neagu, șefii de echipă Ion Schöfend și Florea Barbu, dulgherul Dinu Stan, ca să numim dar cîțiva din constructorii făgărășeni, sînt cunoscuți și apreciați nu numai de colegii lor, ci și de toți cei cărora le-au construit case.

Să mai spunem că oricît de bine ar fi organizată recepția unui bloc, a unor apartamente, eficiența acestei operațiuni finale depinde în primul rînd de conștiințiozitatea cu care se lucrează pe tot parcursul lucrării, în toate fazele ei, de controlul și autocontrolul muncitorilor, de înălțimea la care își fixează stacheta calității fiecare colectiv de muncă. La Făgăraș, după constatările noastre, ea e la înălțime corespunzătoare.

Buturuga mică

O știm cu toții, în București se construiește mult și într-un ritm alert. Are de suferit calitatea de pe urma acestui lucru? este întrebarea pe care ne-o punem. Pentru a răspunde concret și corect la ea, ne-am deplasat la blocurile VII M din cartierul Electronicii și 231 din Șoseaua Mihai Bravu, blocuri în ultima fază de execuție. Ne însoțesc reprezentanții D.G.D.A.L., beneficiarul de investiție, inginerul Ștefan Filip, șeful Serviciului programare, urmărire, recepție, arhitecta Illeana Iliescu și inginerul Simona Stan, recepționeri. Raidul nostru a avut loc în ziua de 24 februarie.

Blocul VII M

Se dorește ca în trei zile blocul să fie recepționat, iar locatarii să se poată muta. Inginerul Gheorghe Tăranu, șef de obiectiv, și șeful de brigadă, inginerul Ion Mateescu sînt și ei la fața locului. Din punct de vedere al rezistenței și funcționalității, responsabilitatea constructorilor se manifestă în toate etapele lucrării. Conform legii, o spunem pentru cei care n-o știu, lucrările de rezistență, lucrările ascunse se recepționează cu procese verbale de constatare în toate fazele de execuție. Terasa a fost inundată. Nu s-au constatat infiltrații. Blocul este racordat la căldură (s-a lucrat la interiorul în timpul iernii și era necesar), la apă, la gaz și la lumină. Cu două zile mai devreme s-au verificat toate instalațiile sanitare, prizele, circuitele electrice și de antenă. Verificăm și noi ce ne stă în pricepere. Robinetele închid, căzile și chiuvetele sînt curate și neciobite. Closetele și chiuvetele nu sînt infundate cu moloz. Ușile și ferestrele se închid. Geamurile și linoleumul nu sînt chiar curate. Ici colo sînt pătate de vopsea. Se vor îndepărta cu decanol, sîntem asigurați. Pereții sînt drepti și corespunzător finisați. Ne sar în ochi caloriferele, vopsite din fabrică într-un verde crud. Linoleul ar fi putut fi protejat mai atent. Dar să nu fim cusurșii. Execuția este îngrijită. Sistemizarea pe verticală, cum se numește aranjarea terenului din jurul blocului, a început. În urmă cu două săptămîni s-au plantat și pomi în fața blocului. Pămîntul și molozul sînt adunate în grămezi ce urmează să fie duse fiecare la locurile lor. Lucrările la fațadă vor începe zilele acestea, imediat ce timpul o va permite.

Blocul 231. Repartițiile au fost făcute în noiembrie. Locatarii sînt teoretic mutați, adică au recepționat interiorurile. Practic, cei mai mulți dintre ei locuiesc în bloc din luna ianuarie. Blocul are căldură și apă. Lumina este furnizată de șantier. Gaze la bucătărie nu sînt. Încă nu s-a făcut racordarea la rețea. Se speră că ea va fi gata la sfîrșitul lunii martie. Înțelegem că de rezolvarea rapidă a acestei probleme se ocupă toată lumea.

În seara dinaintea vizitei noastre, la etajul 4 s-a spart o țevă de plastic. A plesnit, fără să dea vreun semn prevestitor și s-a produs o inundare. Pe o parte a blocului, de la etajul cu pricina în jos, apa a udat pereții proaspăt văruiți. Se vor usca dar vor rămîne pătați. Va fi necesară o nouă zugrăveală. Inginerul Petre Ioniță, adjunct șef de brigadă, va executa cu muncitorii din brigadă aceste lucrări suplimentare și neprevăzute, deși nu sînt din vina constructorului. Instalațiile au fost executate de I.A.I.B. (Întreprinderea antrepriză instalații București). Intrăm în câteva apartamente,

12, 14 și 15. Finisașele sînt cu îngrijire executate. În 12 și 15, locatarii execută îmbunătățiri: stucatură, gresie, faianță, parchet. Fiecare după posibilități, după plăcerea lui. E un semn bun, zicem noi, oamenii se pregătesc să locuiască aici o viață. Păcat de țeava aceea, păcat de munca oamenilor. Înțelegem că aceste inundații se produc destul de frecvent în prima perioadă, imediat după mutare. Se fac probe, însă numai pe etaje. Cînd se mută toată lumea presiunea crește și punctele slabe cedează. Ni se spune că nu se poate la probe simula situația în care toți locatarii s-au mutat și folosesc instalațiile din plin și nu înțelegem de ce.

Îl întîlnim cu treburi prin bloc pe Dinu Petrovan, de curînd ales administrator al blocului. Nu e prima inundație care are loc aici. Apartamentele sînt bine executate, oamenii sînt mulțumiți. Nici un reproș constructorului. Problema este a instalațiilor și mai exact spus a acelor țevi de plastic. O fisură, ca să nu mai vorbim de o spărtură, necesită lipirea cu adeziv, închiderea apei timp de 24 de ore pînă se usucă adezivul, etc.

Deci, pînă la urmă este vorba de un amănunt care poate fi ușor reglementat. Nu cumva, într-o construcție traică, bine executată, țeava de plastic — cea care aduce apa rece în apartamente — este prea la limită dimensionată? Nu va constitui ea în permanență un punct nevralgic care va aduce pagube locatarilor? Să nu uităm că această țevă este ascunsă și mascată, din motive estetice, și că o avarie a ei se depistează numai după ce pereții se udă și apa mustește în apartament sau apartamente. N-ar fi mai economic să îngrozăm peretele acelei țevi cu atît cît trebuie încît să nu se mai apargă?

OPREA GEORGESCU ■

Să trecem peste amănunte?

Maistrul Păcălici există cu adevărat. Îl mai cheamă Gheorghe și e maistrul în cadrul Antreprizei de Construcții nr. 1 din Capitală. Nu știm ce pregătește în clipa de față, știm însă ce impresie de neuitat a lăsat în urma sa la ultimul bloc la construcția căruia a participat în calitate de șef de lot — 417 C din Drumul Taberei 46—48.

Alb, etalind pe cele zece etaje un agreabil joc de balcoane, blocul bucură privirea. „Apartamentele sînt frumoase și, în general bine executate; curățenia a fost acceptabilă, în apartamente nu am găsit moloz. Mici reparații la clante, sau ferestre și uși, parcă anume montate ca aerul și, eventual, un șoricel curios să treacă nestîngheriți pe sub ele, și-a făcut fiecare. E adevărat, mai greu a fost cu instalațiile sanitare, dar ne-am descurcat și cu ele pînă la urmă”. După cum se vede, Asociația de locatari, prin președintele ei, tînarul tehnician Gheorghe Ionel, nu e dintre cele mai pretențioase. Nimeni nu susține că blocul ar fi fost dat în folosință cu niște probleme extrem de grave. Există însă câteva „mărunișuri” care i-au sîciit pe locatari din primul moment, mărunișuri fără de care noul bloc ar fi fost într-adevăr o casă frumoasă și primitoare.

În procesul verbal încheiat la 30 septembrie 1987 între ACM 7 și ICRAI Giulești, cel care preia blocul — și căruia, deci, locatarii i se vor plînge de toate belelele ce se vor abate asupra lor în noua locuință — se specifică, printre alte completări și reparații ce se cereau efectuate, și acestea: „echipare cu obiecte sanitare și armături fine” și „finalizarea lucrărilor de construcție și instalații la subsol și stabilirea soluției de compartimentare cu boxe”, fixîndu-se drept termen de execuție a respectivelor lucrări 10 octombrie 1987.

În 24 februarie 1988, deci la patru luni și jumătate de la expirarea termenului, în bloc se mai găseau destule apartamente față etajeră la baie, etajeră pe care, deși după lege, cetățeanul ar fi trebuit să o găsească montată în baie la preluarea apartamentului, i s-a

oferit posibilitatea să-și facă singur primul cadou în casă nouă, cumpărînd-o de la oame-nii de pe șantier. Suporturile pentru prosoape au fost găsite gata montate în fiecare baie. După primele folosiri, însă, s-au prăbușit. Explicația ne-o dă tot președintele asociației, împreună cu care și vizităm citeva apartamente: fiecare suport este astfel construit încît pentru a fi fixat în perete este nevoie de două holțsuruburi. Numai că, economii din fire, muncitorii care le-au montat au folosit un singur holțsurub. În vîrstă de 84 de ani, Sofia Enea, de la apartamentul 44, a avut surpriza de a rămîne cu oglinda de la baie în mină în momentul în care încerca să o ștergă. A avut noroc. Alții, mai puțin norocoși, s-au trezit cu ea în cap. Cauza, tot un holțsurub, sau, mai exact, două. În cele patru colțuri ale oglinzilor din bloc, patru apărătoare de plastic apără... două holțsuruburi. Totul pare perfect dacă nu știi acest mic amănunt și atingi oglinda, sau, doamne ferește, încerci să o ștergi. Așa că, dacă la început, cei care primiseră apartamente cu patru camere erau ușor invidiați, acum sînt ei cei care invidiază; la patru camere sînt două băi, deci și numărul „surprizelor” e dublu. Părasim băile, pentru părțile comune. Aici, alte mărunișuri lipsă — oberlichiturile de la geamuri și citeva uși de la ghe-nele de gunoi. Revenind în apartamente, aflăm că locatarii de la 74 au avut parte de o surpriză suplimentară; în dormitor linoleumul nu era lipit de pardoseală nici măcar pe un centimetru pătrat din suprafața sa. Familia Simionescu, de la 46 și-a descoperit holul și parte din dormitor acoperite cu bucățele mici de linoleum lipite între ele. S-au adresat, însă, cu încredere, maistrului Păcălici, care, contracost, le-a înlocuit cu o bucată întreagă din același linoleum. Tot contra cost, și tot de la maestrul Păcălici, puteau obține, cei care solicitau cheile, prezentînd adeverința obținută de la ICRAI în urma achitării taxei de deschi-dere a apartamentului, etajere pentru hîrtia igienică, fîșuguri și globuri pentru lumină toale, de-altfel, prevăzute în dotarea apartamentelor și incluse în costul construcției. Așa că pe unii i-a pus să-i plătească tot lui și yala de la ușă, și aceasta o dotare obligatorie.

Dar marea păcăleală le-a fost rezervată locatarilor la subsol, unde, îmi spuneau, cu puțină preocupare din partea asociației (și aici am remarcat tonul autocritic) s-ar fi putut amenaja o excelentă ciupercărie. Dacă asociația n-a fost deloc receptivă și a scăpat această mare șansă, s-au găsit, ca întotdeauna, alții care să profite. Acești alții au fost citeva mii de tîntari care s-au înmulțit nestîngheriți aici, așa că în decembrie, locatarii blocului 417C se mîndreau de a fi printre puținii cu tîntari în casă în plină iarnă. Pentru că, la urma urmei, dacă vara nu e nici o scofală o piscină de tîntar, cîți își pot permite așa ceva iarnă?

Oamenii mai glumesc. Necazul trece totdeauna mai ușor cînd nu-l ieși în serios. Constructorul ar fi cazul să-l ia în sfîrșit în serios, mai ales că e vorba, iară, de niște „mărunișuri” pentru el: schimbarea unei vane fisurate, acoperirea cu capace a gurilor de vizitare pe canalul de scurgere. Și încă ceva; zidul între cele două scări la nivelul subsolului nu e executat în întregime, ca și cel ce desparte blocul 417C de blocul vecin, C10. Deși prevăzute în plan, boxe nu vor mai fi construite, în acest sens existînd la constructor o dispoziție de șantier a proiectantului care renunță la executarea compartimentărilor prevăzute în proiect, dispoziție pe care, pînă în momentul convorbirii noastre (25 februarie), arhitectul Ghinea Ionescu și tehnicianul Ion Panait, șeful Secției de gospodărire locativă în raza căreia se află blocul, reprezentanții ai ICRAI Giulești în comisia de recepție a construcției, nu au reușit să o vadă.

Nu l-am căutat pe maestrul Păcălici — care, printre alte datorii, mai are de ridicat și două camioane de cărămizi și moloz din subsol — pentru că mie nu-mi plac păcăleliile. Iar locatarii din 417 C m-au rugat să-l anunț pe această cale că și ei au început să se sature de ele.

ROXANA PAICU
MANOLESCU ■

La mijloc de codru des:

Lumina sănătății pătrunde mai ușor

În apropierea Capitalei și chiar în mijlocul unei păduri de brazi și foioase se înalță Spitalul de la Balotești, așezământ medical destinat cu ani în urmă combaterii bolilor pulmonare. Cum însă, în țara noastră, tuberculoza a devenit o maladie cu eazuistică extrem de redusă, situația a impus reprofilarea spitalului și transformarea lui într-o unitate pluridisciplinară la dispoziția Sectorului agricol Ilfov. Dar un spital amplasat în inima codrului continuă să rămână un unicat, bolnavii internați aici fiind singurii care beneficiază de asemenea condiții naturale de cură și tratament, excepție făcând, desigur, doar cei găzduiți în sanatorii și prevenitorii. Iată deci tot atâtea motive pentru ca Direcția sanitară a Municipiului București să înființeze în cadrul spitalului de la Balotești o secție de recuperare în polineuropatii, compartiment din nou fără egal dacă e să-l comparăm cu serviciile de profil identice din spitalele Capitalei sau din alte așezări urbane de cimpie. Domnia naturii permite aici extinderea procedurilor într-un mediu ambiental binecuvântat de puritatea aerului, de arborii bătrâni ce împreună așezarea cu un zid de liniște. Vom arăta de îndată ce mult înseamnă aceasta pentru

echilibrul moral al unor handicapați prin maladii severe.

În general vorbind, secția de neurologie-recuperare folosește tratamentul curativ și recuperator practicat și în alte unități spitalicești, obiectivele urmărind fiind în principal următoarele: combaterea mecanismelor fiziopatologice care au produs îmbolnăvirea, dispariția tulburărilor de sensibilitate, restabilirea forței musculare în segmentele afectate ale corpului, normalizarea mersului și aprehensiunii. În acest sens sunt folosite tratamentele medicamentose, fizioterapie, masajul, kinetoterapia. Acestor intervenții sunt supuși bolnavii cu hemiplegii, paralizii, paralizii de nerv-motor periferic, reumatismul degenerativ cronic, poliartrite.

Noutatea o constituie faptul că gimnastica de recuperare nu este cantonată doar în sălile de profil, ci ea se extinde și în mijlocul naturii, unde bolnavii, sub supravegherea celor doi profesori de cultură fizică medicală, a celor zece asistente, a surorilor și sanitarilor, execută mișcări în aer liber. Omul își regăsește astfel mediul originar, în care s-a produs și geneza lui primordială și în care revine pentru a-și reînălța bateriile slăbite de sedentarism și claustrare citadină. Bolnavul paralizat — ne

spune medicul neurolog Dan Dumitru — este o persoană extrem de sensibilizată, el poate fi oricând victima unor sindroame depresive periculoase chiar după ameliorarea bolii sale. Scoaterea lui din ghiarele disperării reclamă mult tact și tot ceea ce poate să-i optimizeze starea de spirit. Un bolnav care părăsește patul are un alt orizont psihic, mai ales dacă i se dă posibilitatea să aibă și o ocupație. Acesta e și motivul pentru care, în paralel cu tratamentul medical, medicii de la Balotești au introdus în practica de fiecare zi terapia ocupațională.

Este vorba în esență de dirijarea bolnavului spre ocupații folositoare sau spre jocuri distractive, astfel încât sederea lui în spital să se apropie de o viață normală, prin fructificarea potențialului funcțional restant. Se poate vorbi în acest sens chiar de o recalificare profesională. Astfel, după preferințe și posibilități, bolnavii învață să execute împletituri, să croșeteze și să tricoteze, ei pot deprinde de asemenea croitoria, dactilografia. Din jocurile terapeutice fac parte biliardul, tenisul de masă, meloterapia și dansul.

Dar spre regretul celor care lucrează aici, serviciul de recuperare în polineuropatii — a fi-

nut să ne informeze directoarea spitalului, tovarăsa dr. Elvira Ionescu — este încă puțin cunoscut marelui public. Numeroși bolnavi care ar putea beneficia de condițiile de tratament specifice acestei unități, continuă să aglomereze așezămintele medicale din centrele urbane. „Sperăm — a mai zis — să adauge interlucul noastră, că articolul din Flacăra va fi de bun augur în această privință”.

Vizita la Spitalul din Balotești ne-a prilejuit și o reînălțare cu doctorul Geo Săvulescu, cunoscut cititorilor noștri în calitate de autor al unui tratament împotriva reumatismului, destinat mai ales pentru combaterea unor forme severe, între care și spondilita anchilopoetică (boala lui Behterev). Preparatul injectabil pe care-l administrează, brevetat și aprobat de Ministerul Sănătății, constituie o prioritate mondială. La ora actuală, doctorul Săvulescu beneficiază de o experiență de cinci ani și de o cazuistică semnificativă. Vom scrie pe larg despre invenția medicului Geo Săvulescu de îndată ce ea va face obiectul unei comunicări.

Iată deci că, prin Spitalul din Balotești și specialiștii care lucrează aici, se reconfirmă odată mai mult faptul că cercetarea de specialitate este posibilă nu numai în laboratoare sofisticate sau în clinici universitare, ci pretutindeni unde setea de cunoaștere și adevăr se hrănește din pasiune și dăruire, din dragoste de oameni.

LIVIU TIMBUS ■

Incorectitudine la pătrat

Joi, 3 martie a.c., orele 18,30 la Bucur-Obor, vizavi de autoservirea de la subsol, două vinzătoare încă tinere, Aida Mihailovici și Viorica Negulescu, abia pridideau cu desfacerea fânii de mălai Extra, preambalată în pachete de câte un kilogram. Sus, pe un afiș, sta scris prețul: 4,25 lei kg. Alături, marfă din belșug pentru toată lumea. Dovadă, cei mai mulți cumpărători luau 4, 5, 8, 10 pachete, dar existau și destui care-și umpleau sacul.

Mă așez liniștit la rînd, ca tot omul. Treaba merge destul de repede și fetele se grăbesc. Întreb un tânăr de lângă mine: „Știi, totuși, cumva cam cite pachete s-or da?”. „Eu — îmi explică el binevoitor — mai luai de aici; vinzătoarele dau și ele după cum pică”. „Adică?”. „Dacă-ți plata rotundă, dacă le lași 5 lei per kilogram (le rămîne și lor 0,75 lei pe kil), se înfiripă un fel de înțelegere tacită; ele îți dau și 6, și 10, și 20. Practic, cit le ceri. Lași discret... argumentul, dumnealor îl împart automat la 5, că se pricepe la aritmetică, iar dumneata, clientul, poți lua liniștit, uite precum ia tocmai acum insul cel brun, chiar și un sac cu 20—30 de pachete. Asta-i tot secretul”.

Am crezut la început că tinărul e pus pe glumă. De aceea, apropiindu-mă de teighea, m-am decis să cumpăr numai 4 pachete. Pregătesc deci banii potriviți, exact 17 lei (3 monezi de 5 și două de un leu) și îi înmînez vinzătoarei pe al cărei ecuson scria Negulescu Viorica:

— Vă rog dați-mi și mie 4.
— Dumneavoastră, numai 3 vă dau!

— Dar de ce? ripostez mirat.
— D-aia, c-așa vreau!
— Păi, uitați că femeii dina-

intea mea i-ați vindut 10?! Tovarășului celuilalt, negricișul, care priviți-l cum se căznește pe scări în sus cu sacul, i-ați dat nu mai puțin de 20 de pachete?!

— Ehei, ei au stat la rînd de mai multe ori! mi-o retează scurt vinzătoarea, privindu-mă cu dispreț pe sub căciula ei de vulpe polară.

— Bine, atunci vă rog dați-mi restul: 4 lei și 25 de bani!

— Cum, nu l-ați primit? Eu... eu vi l-am dat, i-am pus sigur pe masă! Haide, tovuile, lasă-te de chestia asta! Altul, altul la rînd!

Am rămas perplex. Vinzătoarea mă fentase abil, pe față. O caut pe responsabilă sau șefa de magazin, Vilceanu sau Vlăsceanu, așa mi s-a spus că o cheamă. Îi aduc la cunoștință necazul și o invit la fața locului. Iată că, de undeva (anunțat, probabil), apare imediat un bărbat între două vîrste, grăsuț, cu subă gri și cu un ghiul de aur, mare, pe deget. S-a prezentat ser, cu aroganță: șeful complexului! Nici dumnealui, nici șefa de magazin sau de raion n-aveau ecusioanele și nici uniformă de serviciu nu purtau. Au refuzat să-și decline numele. Credeți că s-au grăbit să constate mai îndepărtate dubla nedreptate ce mi se făcuse?! Aș! Nici nu s-au sinchisit să asculte măcar opiniile cumpărătorilor de față. S-au prefăcut doar că privesc în dreapta, în stînga, neluînd deloc seamă la cei ce încă se mai opinteau cu sacii și sacosele dolișoare de faină, apoi, de parcă ar fi dat în orbul găinilor, responsabilă de magazin clipi de mai multe ori din ochi și catadicsi:

— Fetele-s corecte, domnule; nu dau mai mult!

— Ce, dv. nu cunoașteți regula?! mă luă la rost, pe un ton vehement, cel care mi se prezentase omul nr. 1 pe complex. Eu am, decis să se dea numai două pachete, iar dumneata, toave, ai cumpărat, iată,

3! Chiar vrei s-o faci acum pe corectul?!

Ce era să mai spun?! Sau, mai bine zis, cui să-i mai spun?

De emoție, de ciudă, cit pe-acți să-mi cadă pachetele din brațe. O spun cu mină pe inimă, cu toată răspunderea o spun, că vinzătoarele de faină s-au dus în seara aceea bucu-roase acasă cu un surplus de cel puțin 7—8 sute de lei de fiecare. Abia acum înțeleg eu bine de ce mă priveau ele, fetele, cu atît dispreț.

MIHAI STĂNESCU ■

P.S. Am adus cazul la cunoștința tovarășului Spiridon Fuior director al I.C.S. „Bucur-Obor”, care ne-a asigurat că va cerceta urgent și cu toată răspunderea cele semnalate și va lua toate măsurile pentru ca asemenea manifestări de indisciplină să nu se mai repete, să nu mai umbrească activitatea acestui mare și prestigios colectiv.

Pe traseul „66”

Faptul că linia de troleibuz 66 a fost modificată prelungindu-se pînă în str. Vasile Părvan, a bucurat mi și mi de călători. Noul traseu te scutește de multe „legături” cu alte mijloace de transport în comun. Te duce pînă în centrul... centrului, te lasă lângă două stații de metrou dintre cele mai frumoase și funcționale: „Izvor” și „Eroilor”. E foarte bine și merită, și în acest caz, să aducem mulțumiri edililor orașului nostru.

Traseul liniei de troleibuz 66 este destul de lung. Parcurgîndu-l de la un capăt la altul ai posibilitatea să vezi lucruri foarte frumoase și interesante; unele pline de istorie,

alte constituindu-se în splendide mărturie de necontestat ale epocii noastre.

Iată, însă, că același traseu 66 oferă și surprize. În momentul cînd părăsește B-dul Republicii, luînd-o spre stînga pentru a ajunge în Calea Moșilor, parcurge o stradă care are două denumiri. În timp ce plăcuțele plantate pe partea dreaptă îți indică „Str. Dimitrie Onciul (prof. n. 1856 — m. 1923)”, cele de pe partea stîngă indică: „Str. D. Onciul”.

Desigur că denumirea corectă este Dimitrie Onciul dar, te întrebi, de ce această inconsecvență? Și ar mai fi ceva. Dimitrie Onciul nu a fost simplu profesor, ci a fost profesor universitar și academician. Se înțelege că nu se gîndește și nu vrea nimeni ca pe plăcuța ce indică numele străzii respective să se scrie toate titlurile pe care le-a avut Dimitrie Onciul, eventual și faptul că el a întemeiat o școală critică de istoriografie românească și că a fost unul din marii noștri specialiști în istoria evului mediu românesc. Dar măcar să i se scrie corect numele!

V. DUMITRU ■

Iarăși, casete BASF

Intr-adevăr, inițiativa Unității nr. 75 a Cooperativei „Radio-progres” din Capitală de a recondiționa casetele uzate prin înlocuirea benzii cu alta nouă, tip BASF, se bucură de un real succes de public. Tinerii tehnicieni Șerban Enescu și Alexandru Meșă abia prididesc cu onorarea la timp și ireproșabilă a comenzilor. Totul e în regulă, numai că numărul corect de telefon al unității (aflată pe B-dul 1 Mai nr. 93) este 65 60 80. (O. STIRE)

SERVICE PROST SERVIT

La service ai două șanse: să fii servit sau deservit. Unitatea de pe strada Bega din Capitală, aparținînd chiar de întreprinderea de Prestări Servicii, nu face excepție: pe unii îi servește, pe alții îi deserveste. Mustăța Ion, vechi client al casei, de altfel, se zbate de vreo lună pentru niște nimicuri la Dacia sa 1300 (nr. 9-B-3138); a avut nevoie de o ușă — nu s-a găsit; două giște și citeva „foi” au scos la iveală și ușa; dar a fost înlocuită cu alta, recondiționată. Au urmat o gălăgie și alte citeva „foi”. A reapărut ușa, de la o caroserie nouă, a lui Gheorghe Mitrică. Acesta face de permanentă la service de prin noiembrie. E un simplu muncitor la telefoane, are trei copii și a zis și el să facă o treabă — să schimbe caroseria mașinii. Atît i-a trebuit: piese de motor înlocuite, cheile de contact dispărute, uleiul „evaporat”, cauciucuri folosite pe alte mașini, ușa cu pricina dispărută și reapărută etc. „Din noiembrie tot timpul liber îl petrec aici. Face cu schimbul băiatul cel mare, e în clasa a IX-a, pentru că le-am spus să nu mai lucreze în lipsa mea. Cu el am pus și motorul pe mașină, altfel cine știe cit mai dura”. Electricianul Puiu i-a perceput o taxă de urgență, dar s-a mutat la altă mașină: vopsitorul Ninel i-a prezentat „lista de cheituieli” pentru vopsitorie, iar ramele pentru fauriri n-au putut fi găsite numai cu 500 g de cafea. Omul e palid și disperat, cu banii ăștia luam altă mașină, am plătit tot din 3 noiembrie, v-aș povesti și altele, dar după ce mă vîd ieșit pe poartă.

În data de 2 februarie, cînd s-a întrerupt circulația, au sosit la service 5 mașini, alte 39 fiind atunci în lucru. Din cele 5, doar una este plecată, deși între 2 și 26 februarie (data acestei documentări) s-au primit aici 203 mașini, din care jumătate au și plecat.

Punctul nevralgic al activității acestui service este tocmai nerespectarea unui grafic al executării lucrărilor, gîtuirea care produce nemulțumiri producîndu-se între tînichierie și vopsitorie. Există o singură cămaruță pînă pregătirea vopsitului. Alături se află o hală modernă, cu un cuptor elegant dat în funcțiune toamna trecută. Investiția a costat vreun milion și jumătate, dar n-are șanse să se amortizeze prea repede, întrucît nu funcționează. Clientul trebuie să vină cu motorina lui (60 l pentru o coacere) — lucru ce dă șansă vopsitorilor să facă ei rost. În fața cuptorului, în hală, se poate lucra simultan la trei mașini, dar mecano-energeticul interzice treaba asta pentru că s-a găsit praf de chit în filtrele cuptorului. În situația asta, doar un vopsitor poate să lucreze efectiv, ceilalți — vorba unuia dintre ei, Simion Ion — ard gazul. Vasile Prunău, constator, recunoaște că lucrurile așa stau. Iar ca să captezi bunăvoința vopsitorului nu-i chiar așa ușor.

Greșeala este că service-ul se încapătinează să primească lucrări multe și complicate, deși nu are condiții să le rezolve. „Momeala” pentru clienți este că aici s-ar găsi piese care nu se găsesc în altă parte — șeful unității, Victor Anghelina fiind recunoscut pentru abilitatea cu care știe să se aprovizioneze. Dar o magazie bine garnisită cu piese nu poate asigura de la sine o bună servire. Curtea unității arată jalnic, turburile de oxigen sînt rezemate de poartă, fără a fi respectate normele de rigoare, iar de organizarea muncii, din cite ne-am dat seama, nici nu se poate vorbi din moment ce clienții sînt trimiși direct la muncitori să vadă cînd și cum li se poate schimba, de pildă, o bucsă de basculă la mașină. Neexistînd o evidență a încărcării oamenilor și punctelor de lucru, e foarte ușor să-și facă apariția favoritismul și brambureala.

O jumătate de zi petrecută în curtea service-ului din strada Bega poate fi lămuritoare asupra confuziei ce se mai face între servirea și deservirea populației. Dar poate s-o găsi cineva să le facă un mic serviciu. După merite.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■
VICTOR RĂDULESCU ■

„Spectacol” la spectacol

Prin bunăvoința redacției „Flacăra” încredințez tiparului opiniile mele de spectator la filmul „Extemporal la dirigentie”, pe care le-am intitulat

UN FILM FAVORIT — RATAT LA „FAVORIT”

Luni 8 februarie ne-am dus cu o rază de bucurie în suflet să vedem noua premieră românească „Extemporal la dirigentie”, filmul lui Nicolae Corjoes care, fie doar pentru reînălțarea cu Ion Caramitru și Tamara Buciuceanu-Botez, anunța 90 de minute de reală delectare spirituală. Puteam să

alegem cinematograful „Scala” dar, în mod firesc, am preferat sala „Favorit” avînd domiciliul în cartierul „Drumul Taberei”.

La ora 19, cînd în sală ar fi trebuit să se stingă luminile, gospodarii „Favoritului”, în criză de timp, dădeau din colț în colț, cu ușile închise, abia răzbind să facă față puhoiului de oameni, în majoritate alcătuit din tineri, adolescenți atrași ca de un magnet de o peliculă care li se potrivea ca o mînușă. La deschiderea ușilor, fix la ora 19, cînd ar fi trebuit să înceapă proiecția — un adevărat asalt al celor călcați pe nervi de așteptare... Îmbulzeală, picioare strivite, nasturi rupți, cuvinte colțuroase, sală neaerisită, grabă firească dar obtuză a celor care își căutau cu înfrigurare locurile de teamă că vor rămîne în picioare.

Da, mai ales teama că vor

rămîne în picioare, deoarece responsabilii cu etica și civismul de la „Favorit”, profitînd de numărul mare al spectato-rilor veniți la un film care-i interesa, au transformat un act de cultură în contrariul său, vinzînd peste orice măsură bilete fără locuri. (În paranteză fie spus, fără pic de respect față de spectatori au fost vindute și locuri ca acela cu nr. 33 de pe rîndul 15: un scaun desfundat, fără spătar, care nu putea fi utilizat).

Doar 10 minute au fost la dispoziția oamenilor pentru intrare și ocuparea locurilor, în maniera „Cine este mai tare...”. La ora 19 și 10 minute cînd s-au stins luminile sala era tixită, de la uși pînă la ecran!! (Fără exagerare: un grup de copilandri s-a instalat pe scenă, la trei metri de pinza albă; din cînd în cînd, mai ales către finalul filmului, ne-au „delectat” cu

proiecția propriilor umbre, concurîndu-i pe actori). A început vacarmul: „Stați jos!”, „Eliberați intervalul!”, „Treci pe laterală!”, „Și multe altele pe care hirtia nu le suportă! În împrejurările date printre tinerii onesti și civilizați în majoritatea lor, la adăpostul întinericului și stimulății de dezordine creată de însuși personalul cinematografului, cîțiva indivizi certați cu etica și disciplina își făceau mendrele, întredînd atmosfera de maldan. Ei nu doreau ordine, ei doreau numai și numai să se „distreze” în felul lor. Plasa-toarele, „pe baricade”, depășite de situație, nu mai pridideau să liniștească sala. Începutul filmului (cel puțin 15 minute) a fost complet ratat. Au urmat „ecourile” pînă hăt spre sfîrșitul proiecției.

EUGEN VLADIMIR ■
București

● Intrunită pentru a dezbate decizia autorităților americane de a închide misiunea observatorului permanent al Organizației pentru Eliberarea Palestinei la Națiunile Unite, Adunarea Generală a O.N.U. a chemat Administrația S.U.A. să renunțe la această măsură. ● La Geneva se desfășoară negocieri indirecte afgano-pakistaneze, prin intermediul reprezentantului personal al secretarului general al O.N.U., vizând reglementarea problemei create în legătură cu Afganistanul. Într-o cuvântare rostită la Kabul, președintele afgan Najibullah s-a pronunțat pentru reconcilierea națională și în favoarea unor progrese care să asigure păstrarea tradițiilor naționale, să garanteze un Afganistan nealinat, liber și independent. ● Primul-ministru al Turciei, Turgut Özal, a apreciat, într-o declarație, că întâlnirea și convorbirile avute cu omo-

logul său grec, Andreas Papandreu, la Bruxelles, au fost „pline de succes” și și-a exprimat satisfacția cu privire la rezultatele obținute. O nouă etapă va fi marcată în relațiile greco-turce prin reunirea unui grup de diplomați și experți militari din cele două țări pentru a examina problema privind manevrele militare naționale și zborurile în spațiul aerian al Mării Egee. ● „Declarația de la Bruxelles” adoptată de participanții la reuniunea la nivel înalt a N.A.T.O., relevă că obiectivele ce vor fi urmărite în perioada următoare, în negocierile de dezarmare, sînt reducerea cu 50 la sută a armamentelor nucleare strategice ale U.R.S.S. și S.U.A., eliminarea totală a armelor chimice, adoptarea unor măsuri de dezarmare convențională și reducerea substanțială și verificată a armelor nucleare cu rază scurtă de acțiune cu baza

Desen de SILVIU OANCEA

la sol. Totodată, este reafirmată cunoscuta politică de înarmare a N.A.T.O., arătându-se că se va urmări menținerea unor forțe bazate pe „îmbinarea corespunzătoare” a armamentelor nucleare și convenționale. Primul-ministru al Greciei, Andreas Papandreu, nu a fost de acord cu această teză din declarație. ● Pădurile tropicale, care în prezent ocupă o suprafață de 2,9 miliarde de kilometri pătrați (20 la sută din suprafața uscatului) cunosc un proces de distrugere rapidă. Potrivit unui studiu al Programului O.N.U. pentru mediul înconjurător (U.N.E.P.), anual dispar 7,5 milioane de hectare de pădure tropicală și, dacă acest ritm va continua, până în anul 2000 vor dispărea circa 225 de milioane de hectare de păduri.

ION VIRGIL

Comentariul săptămânii

Pace în Balcani

Un eveniment politic de o deosebită importanță, o premieră în relațiile balcanice din perioada postbelică, a reținut atenția opiniei publice, a cercurilor politice și a presei de pretutindeni: prima reuniune a miniștrilor de externe ai țărilor balcanice. Timp de trei zile, la centrul „Sava” din Belgrad, șefii diplomațiilor din cele șase state din Peninsula Balcanică — Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia — au dezbătut probleme de cea mai mare însemnătate privind relațiile pe diverse planuri, modalități de promovare a bunei vecinătăți și a păcii în această regiune atât de încercată de istorie.

Țara noastră a participat la această reuniune, așa cum se arată în Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu acestui for, „animată de dorința sinceră de a face totul pentru a contribui la desfășurarea constructivă a acestei întâlniri, la căutarea de noi căi și mijloace de extindere a conlucrării dintre țările balcanice, prin largirea colaborării economice, tehnico-științifice și culturale, în domeniul mediului înconjurător și în alte domenii de interes reciproc și cu încrederea că, prin eforturile unite ale tuturor participanților, se vor obține rezultate pozitive, care să ducă la dezvoltarea relațiilor dintre țările balcanice, să deschidă noi perspective luptei pentru instaurarea în această regiune — atât de frământată în trecut, a unui climat trainic de încredere și securitate, de colaborare și pace”.

Acest eveniment apreciat în recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. ca avînd o însemnătate deosebită a demonstrat că este posibil — și trebuie — să se acționeze, în continuare, pentru realizarea unor relații noi între toate țările din Balcani, care să contribuie la întărirea încrederii și securității, la consolidarea păcii și colaborării în această parte a lumii.

După cum se știe, țara noastră, care întreține bune raporturi de colaborare și prietenie cu toate statele balcanice, acționează cu consecvență de multă vreme pentru îmbunătățirea climatului politic general din Balcani, pentru promovarea colaborării dintre statele din regiune. O deosebită însemnătate în acest sens ar avea-o și realizarea propunerii României și Greciei privind organizarea la București a unei întâlniri la nivel înalt a șefilor de state și guverne din țările balcanice. Este o propunere de o deosebită actualitate, care ar avea o importanță vitală pentru stabilirea unui program complex de extindere a colaborării economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii, ca o parte a dezvoltării cooperării în Europa și în întreaga lume.

Prin participarea factorilor care dispun de putere de decizie și de capacitatea de adoptare a unor măsuri de amploare și perspectivă, o asemenea întâlnire ar constitui cadrul cel mai corespunzător de natură să aibă un rol hotărîtor în dezvoltarea relațiilor de prietenie, colaborare multilaterală și înțelegeri între țările și popoarele din regiune, ar impulsiona puternic acțiunile de transformare a Balcanilor într-o zonă a păcii și cooperării, s-ar inscrie ca un important eveniment pozitiv în viața continentului nostru, în lupta pentru destindere, dezarmare, securitate și largă colaborare internațională. O astfel de întâlnire ar potența, desigur, cu noi valențe rezultatele reuniunii de la Belgrad, ar însemna un pas important în direcția realizării dezideratului vital al popoarelor din regiune: Balcanii să devină un sinonim al păcii și colaborării prietenești.

15 august 1922. Pentru prima dată FBI manifestă interes față de persoana celebrului Charlie Chaplin cînd un agent pe nume Hopkins întocmește un raport despre recepția oferită de acesta în onoarea lui William Z. Foster, exponent de seamă al laboriștilor. La eveniment au participat „bolșevici de salon” și „radicali” Hollywood-ului, William de Mille și Rob Wagner. Conform raportului, în timpul seratei, Charlot s-a pronunțat împotriva cenzurii presbiteriene. A fost de ajuns pentru a se deschide un dosar Chaplin, pentru ca acesta să fie urmărit pas cu pas, să i se analizeze gesturile și frazele și să fie considerate a avea „afinități comuniste”. Raporturi succesive care umflă dosarul relatează despre vizita unui conducător comunist din sindicatul textilelor care i-a solicitat lui Charlot fonduri pentru muncitorii în grevă, despre donația de 1000 de dolari pe care acesta ar fi făcut-o partidului comunist american. La toate aceste informații privite cu toată seriozitatea de funcționarii FBI s-a adăugat și vocea caustică a cunoscutului ziarist Hedda Hopper care afirma că Chaplin a donat partidului comunist 25 000 de dolari și doar 100 Crucii Roșii. I se controlează conturile bancare dar nu apare nici un indiciu că marele comic ar fi ajutat cu vreun sfînt o cauză cu care n-avea nimic comun.

Bulgărele de zăpadă al dela-

țiunii se umflă de la un raport la altul și, în 1947, îl găsim pe Hoover, în persoană, care cere de urgență o copie a unui articol elogios apărut în Pravda. Se pare că nu avea nici o importanță pentru directorul FBI faptul că articolul — o cronică plină de elogi apărută cu ocazia proiectării primului film al lui Charlot în U.R.S.S. — apăruse în 1923! Teama de comunism îl făcea pe responsabilii Biroului Federal de Investigații să acorde credit oricărui denunț. Iar

FBI centra Charlot

dacă acesta se referea la o banală apreciere a geniului acestui mare actor făcută de cineva cu bănuite afinități de stînga, concluzia era că, bineînțeles, Chaplin e comunist. Începe perioada vinătorii de vrăjitoare înăgurată de senatorul Mc. Carthy și, din nou, anchetele asupra simpatizilor subversive ale lui Chaplin iau amploare. Prietenia sa cu Hanns Eisler, al cărui frate era comunist declarat, atrage noi suspiciuni. După telegrama trimisă de Charlot lui Picasso în care cere sprijin pentru Eisler, FBI deschide o anchetă pentru a stabili dacă „Chaplin este sau nu spion sovietic” (?). În 1948 Chaplin este trecut pe lista persoanelor foarte suspecte. Se reanalizează articolele din ziare, se descoperă noi fapte incrimi-

„În cea de-a opta zi am observat, noaptea, stînd la focul de tabără, doi ochi strălucitori de animal, care se uitau la noi de la o înălțime de circa doi metri deasupra solului. Cînd Serghei a aprins lanterna a observat o ființă masivă care dispărea în desulșul taigalei. După un timp, «posesorul» strălucitorilor ochi a revenit și, la distanță, a început să se invite în jurul taberei, fără, a încerca să se apropie. Nu știam ce să facem, să tragem cu arma nu se punea problema și, atunci, mi-a venit ideea să fluier. Ființa răspunse și ea printr-un fluierat. Am scos două fluierături și ea a răspuns cu același număr. Nu putea fi vorba de ecou, deoarece pauzele erau lungi. Cu aceste cuvinte își începea de curînd ziarul sovietic „Komsomolskaia Pravda” o relatare despre „omul zăpezilor”, supra-numit Yeti. O expediție avînd ca obiectiv precis găsirea acestei ființe, despre care se vorbește și în Siberia de Vest, a dat peste această vietate cu ochi scilpitori. Șeful expediției Nikolai Adveiev cel care descria în aceste cuvinte noaptea întîlnirii cu „ființa”,

a precizat că urmele ei au fost descoperite a doua zi pe lumină și fotografiate. După părerea cercetătorilor, aceste urme nu seamănă cu ale nici unei ființe cunoscute. Adepții existenței lui Yeti aduc în sprijinul teoriei lor numeroasele stiri despre întîlniri cu „omul zăpezilor” în

Fluieratul lui Yeti!

Siberia, și chiar în America de Nord și — Australia. Experții consideră că ar putea fi vorba de hominieni, care s-au îndepărtat de strămoșul comun al omului și maimuței, dar nu au reușit să devină oameni în înlesul de azi al cuvîntului, evoluția lor oprindu-se pe o anumită treaptă, iar ei devenind un fel de fosile vii.

Scepticii reamintesc de numărătoarele falsuri dezvoltate în legătură cu Yeti. Astfel, chiar și faimosul alpinist Edmund Hilary, care a escaladat primul muntele Everest, și care în 1960 a pornit într-o expediție

nante printre care și presupusa apartenență a acestuia la o organizație numită The Russian Eagle Super Club. În 1955 Chaplin se stabilește în Europa dar FBI nu încetează supravegherea pentru ca nu cumva acesta „să se întoarcă neobservat”. Ca și cum Charlot ar fi putut trece anonim pe bulevardele americane! În 1955 Charles Chaplin junior joacă într-un film vest-german cu titlul „Yankee Business” care-l convinge pe șefii FBI că opiniile subversive se pot transmite pe cale ereditară. În 1957 același organism, analizînd reacțiile presei la premiera cu „Un rege la New York” trage concluzia că Departamentul de Stat „poate fi pus în dificultate pentru că orice poziție critică asupra statului este în beneficiul comuniștilor și discreditează guvernul S.U.A.”.

Cînd, în 1962, lui Chaplin i-a fost conferit titlul de laureat de onoare al Universității Oxford, „New York Times” aprecia mafiios într-un editorial că „micuțul vagabond de ieri nu poate pune în pericol republica americană”. Nici după acest episod și nici după întoarcerea lui Chaplin în S.U.A. dosarul n-a fost definitiv clamat. Concluzia e simplă, scrie săptămînalul italian „L'Espresso”, încă o dată contribuția FBI-ului la cercetări s-a rezumat la a acorda credit unor denunțuri ale unor bolnavi mintali.

IOAN ROȘCA

În fond, nu trebuie să ne surprindă cîluși de puțin tresărirea de orgoliu a constructorilor de memorii. Sătui să își tot vadă numele pe locul doi în topul merituosilor întru prosperitatea computerelor, responsabili în cauză au început contraofensiva pentru a dobîndi poziția pe podium la care, pretînd ei, au dreptul. Orgolioși, realizatorii de memorii — magnetice — merg pînă acolo încît contestă denumirea de răsfăț „Silicon Valley”, cu nimic mai justificată, zic ei, decît, „Valea oxizilor de fier” de exemplu. Cu alte cuvinte, cînd vorbim de progresul computerelor ar trebui să se vadă că marile cîștiguri vin dinspre vinzările de sisteme magnetice de stocare a datelor și nu în principal din comercializarea semiconducătorilor. Deci nu „Valea silicului” ci „Valea oxizilor”. Mă rog...

Duelul suport magnetic — tranzistor se desfășoară la adăpostul gîndurilor de supremație. Cu un preț mai mic, suportii

magnetici asigură o capacitate de înmagazinare mult mai mare. Argumentele sînt convingătoare. Discurile dure cuprind pînă la 400 pagini dactilografiate pe centimetru pătrat. Cîteva sisteme multimedie ating un grad de depozitare de șase mii de ori mai mare. Timpul de acces la

date ajunge la 15 miimi de secundă. Viteza de transfer merge pînă la trei milioane de caractere pe secundă. Posibilitatea de refolosire introduce, în plus, un avantaj deloc neglijabil.

Ca și cum n-ar fi de ajuns o asemenea carte de vizită, discul magnetic caută cu disperare spre platouri și mai înalte. Este de așteptat ca în cinci ani de acum încolo capacitatea de înmagazinare a informațiilor să

sporească de cinci ori. Protezele se numesc în primul rînd materialele magnetice noi, dar și concepția capetelor de citit și scris, obținerea de semnale magnetice puternice atît pe suport (la înregistrat) cit și la lectură.

Evaluîndu-se evoluțiile con-

Ținerea de minte

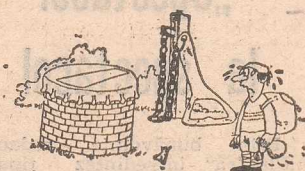
vingătoare din ultima vreme, nu sînt așteptate tehnici noi de stocare, schimbări spectaculoase în următorii ani în ceea ce privește sistemele magnetice. Le vinează, competitiv, celelalte existente. Discul optic, mai ieftin, apt de depozitări mai dense decît cele în sistem magnetic. Numai că, deocamdată, el are timpul de citit, înregistrare și acces de date mult mai lung. Și, pe deasupra, discul optic nu poate fi

refolosit. Discul magneto-optic vine și el tare cu pretenții, avînd avantajul de a putea fi șters și reînregistrat. Capul magneto-optic include mecanisme de focalizare și urmărire a pistei a căror greutate ajunge la 150 grame. Adică mai mult decît în cazul capului magnetic, ceea ce îl face mai lent decît acesta din urmă. Timpul de acces în cazul discului optic se cifrează la 0,1 secunde, aproape dublu față de situația discului magnetic. Fiecare, deci, cu ale lui.

Sînt multe calitățile care clipeșc din dreptul discurilor magneto-optice. Dincolo de posibilitatea reutilizării, rămîne vizibilă densitatea stocării informațiilor — de ordinul a zece milioane de caractere pe centimetru pătrat — coeficientul de deteriorare extrem de scăzut la întîlnirea cu dispozitivul de lectură. Motive care fac din el un personaj de mare căutare.

NEAGU UDROIU

Lumea se amuză

După N.B.I. — R.D.G.

Binevenită și interesantă cartea lui Ion Stoica „Să nu stingem stelele”, apărută în 1987 la Editura Politică. Autorul fiind unul din cei mai activi și mai avizați comentatori de politică externă pe care îi avem astăzi, se înțelege foarte bine din titlul cărții că e vorba de o pledoarie împotriva militarizării spațiului cosmic, un avertisment asupra pericolului pe care l-ar reprezenta și pentru Pământ, și pentru Univers declanșarea unui „război al stelelor”. Însă Ion Stoica nu vrea, în chip deliberat, să rămână la nivelul inventarului de doleanțe, la nivelul, adică, al afirmațiilor, de proveniență proprie ori avind ca sursă lozincile zilei; el este hotărât să demonstreze, făcând apel la cunoștințe, idei și opinii din diferite secțiuni ale activității umane și aducând de fiecare dată mărturie celor mai avizați specialiști. Astfel, după ce face o incursiune în istoria reprezentărilor despre Univers și despre posibilitatea călătoriei pe alte planete, Ion Stoica abordează dificila, dar mereu captivantă chestiune a existenței sau inexistenței vieții în altă parte decât pe Terra. Și cu toate că autorul se vrea obiectiv, dându-se cu modestie la o parte și lăsându-i pe oameni de știință să-și spună cuvântul, atât pe cei care răspund negativ („scepticii”), cât și pe cei care opinează că sînt multe alte corpuri cerești locuite („optimiștii”), noi îl ghicim în tabăra acestora din urmă (unde însă nu se află cel ce scrie aceste rânduri). În capitolul dens este închinat realizărilor în cucerirea Cosmosului, de la începutul „erei spațiale” și pînă în prezent, iar altul perspectivei pînă la realizarea omului în spațiul extraterestru într-un viitor mai apropiat (pînă la sfîrșitul secolului nostru ori la începutul celui următor) sau mai îndepărtat (în „următorii 10.000 de ani”). Un loc important îl deține firește, capitolele ce se ocupă de partea politică și mili-

tară a problemei: tehnica de virf în domeniul armamentelor, cheltuielile cu înarmarea, ce este inițiativa de Apărare Strategică, despre laser, „săgeata spre mileniul trei” care riscă să devină „raza morții”, „subtilul joc de interese”, fisurile planului cu privire la „scutul spațial” ș.a.m.d., toate acestea sprijinite pe opiniile cele mai

Unica șansă a Universului

competente, care scot în evidență absurditatea și pericolul ideii pătrunderii armelor în Cosmos.

Dar oare numai de Cosmos e vorba? Într-adevăr, în lucrarea de care ne ocupăm, lucrare bine structurată, cu mare priză la cititori și de o ținută publicistică impecabilă, prin care Ion Stoica realizează o adevărată cosmogonie a zilelor noastre, se vorbește de convingerea care există în lume că armele nu

vor fi amplasate în Cosmos, că aceste arme nu vor ajunge să stingă stelele. Însă din fiecare pagină a cărții răzbate preocuparea pentru soarta Pământului și a pămîntenilor. Cînd vorbește de viitor, autorul se ocupă și de ideile privind stabilirea locuitorilor de pe Terra fie pe alte planete, fie în „orașe satelizate” sau în „insule spațiale” — perspective deosebit de ispititoare și deloc fanteziste. Se simte însă că scriind toate acestea, Ion Stoica este încredințat că nicăieri nu-i mai bine și mai frumos ca pe planeta albastră, de unde și necesitatea imperativă de a înfăptui pacea și dezarmarea în primul rînd aici, la noi. Iar pacea în Univers va depinde de felul cum o vom face pe Terra. Iată de ce și subcapitolul care, după părerea noastră, sintetizează mesajul cărții — și care, de n-ar fi fost unele suprapunerii, ar fi putut da titlul întregii lucrări — se cheamă „Pacea stelelor prin pace pe Terra”. „Pentru noi, românii — se poate citi în „Să nu stingem stelele” —, pacea este însăși rațiunea de a fi. Iată de ce am fost, sintem și vom fi mereu în primele rînduri ale luptei pentru dezarmare în Europa, în lume, în spațiul cosmic. A crea pentru pace — iată, deviza pe care poporul român o opune acțiunilor de înarmare pe Terra și în Cosmos. Ceea ce implică participare activă în marele front al celor ce militează și acționează pentru ca de pe Terra, din spațiul cosmic să fie eliminat pentru totdeauna pericolul războiului”. Dar, în ceea ce privește spațiile siderale, poate că nu numai pacea ci însăși viața depinde de pacea pe Pământ, de menținerea aici a vieții, în ipoteza că globul nostru este totuși singura „planetă vie”. De aceea, conchide Ion Stoica, salvarea vieții și civilizației pe Pământ poate fi unica șansă a Universului de a fi și el viu.

ION D. GOIA ■

Universul muzicii

AGNETHA revine. Cea care a fost idol al generației '70, blonda scandinavă cu ochi albaștri și picioare lungi. Agnetha Fältskog, nu și-a pierdut nici frumusețea, nici vocea, nici carajul. După zece ani de la desființarea grupului ABBA, ea revine în clasamente cu două noi produse din vinyl: „The last time” (single) și „I stand alone” (LP). Are 37 de ani și doi frumoși copii: Linda (14 ani) și Christian (10 ani). ● MADONNA, foto, revine și ea pe primele pagini ale revistelor... de scandal. Noul ei cîntec, „The look of love” (= înfățișarea dragostei), pare a avea un anumit tîlc, ținînd cont de faptul că noul ei însoțitor „de turneu” are, într-adevăr, o înfățișare ieșită din comun: un pachet de mușchi, cîntărind 95 kg și înalt de 1,83 m. ● Această ultimă cucerire a convins pe toată lumea, inclusiv pe regizorii de la Hollywood. Madonna a primit rolul principal într-un film despre Rita Hayworth, cea care a fost, pe vremuri, „bomba roșcată”, simbolul frumuseții americane. Rolul i se potrivește de minune. Madonna, și ea o... bombă, în felul ei. ● SANDRA a intrat de curînd în topuri cu cîntecul „Stop for a minute”. (Oprește-te un minut). De curînd, ea a intrat și în evidența stărilor civile, la 7 ianuarie 1988. ● Evenimentul primăverii muzicale bucureștene: vineri 11,

simbătă 12 și duminică 13 martie, la Palatul sporturilor și culturii va avea loc concursul de creație de muzică ușoară românească MELODII '87. Prilej unic

Din lumea celor care... cîntă

de a urmări pe viu toată „crema” muzicii ușoare de anul trecut și, desigur, promisiunile pentru anul 1988. Transformată într-un uriaș magnet, „Polivalenta” va atrage timp de trei zile tot ce are mai bun muzica de la noi. Dintre vedetele care

vor evolua să-l amintim pe: Angela Similea, Dan Spătaru, Mihai Constantinescu, Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Ștefan Hrușcă și Vasile Seicaru, grupul Holograf. Invitați de onoare vor fi: grupul bulgar Riton, Barbare Sikorska din Polonia, Mathias Tost din R.D.G., Iren Sari din Ungaria, Stanislav Hlozek din Cehoslovacia. ● Come back promițător pentru Feargall Sharkey, cu noul disc „More Love”. Producător este Keith Richard de la Rolling Stones. ● Vă informăm pe această cale că ROLLING STONES nu au nici un gînd de a se despărți. Un nou turneu și un nou album sînt în perspectivă. ● În al 18-lea an de activitate grupul Uriah Heep a debutat cu un lung turneu în U.R.S.S., începînd cu Moscova și terminînd cu Siberia. Se vor întoarce în luna mai cînd vor lansa pe piață un nou album. ● Noutăți de ultimă oră din clasamentele internaționale ale discurilor single: ELTON JOHN — Candle in the wind, FOREIGNER — Say you will, TERENCE TRENT D'ARBY — Sign your name, TIFANY — Could've been, BANGLES — Hazy shade of winter, AC/DC — Heatseeker, INXS — Need you tonight, SINITA — G.T.O., GUILLERMO MARCHENA — My love is a tango.

MIRCEA ZANE ■

Universul științific

Iradieră singelui

După părerea specialiștilor, înaintea unor intervenții operatorii complicate, în unele cazuri, pentru mărirea rezistenței organismului la infecții, în U.R.S.S., se aplică o metodă nouă: iradierea singelui. Singele prelevat de la bolnav este tratat timp de 3 minute cu raze ultraviolete, după care este reintrodus în circuit. Pentru noua metodă a fost realizată o instalație specială, de către Institutul de optică din Moscova. Influența favorabilă a helioterapiei asupra organismului este cunoscută de multă vreme, primele experiențe efectuîndu-se încă de acum cîteva decenii cînd iradierea singelui bolnavilor se realiza cu ajutorul razelor solare. Prin colaborarea specialiștilor din diverse dome-

Breviar

nii: medici, biofizicieni, citologi și opticieni s-a creat noua tehnologie, de „călire” a singelui fapt ce deschide acestei metode mari perspective.

Anestezic cu laser

Institutul de medicină din Sichuan (R.P. Chineză), în colaborare cu secția de stomatologie a policlinicii nr. 1, a reușit să aplice o nouă metodă de anestezie folosind laserul la extragerea dinților, situație în care nu mai este nevoie nici de acupunctură, nici de injecții.

Prin emiterea unui fascicul roșu de heliu și neon pe punctul stabil, după 1-5 minute se obține un efect deosebit de anestezie, deoarece el nu produce efecte negative asupra organismului, intoxicații, reacții alergice, hemoragii. În plus anestezia cu laser îmbunătățește circulația singelui, hrănind zona afectată, stimulează acțiunea unor enzime, ameliorează permeabilitatea celulelor, grăbește procesul de vindecare al rănilor, prevenind infecțiile. Metoda este bună și sigură în special pentru copii, bătrîni, hipertensivi, pentru cei ce suferă de hipertiroidism, diabet, hepatită cronică, neurastenie. Pînă în prezent ea a fost aplicată la peste 5.000 de extracții și mici intervenții chirurgicale stomatologice.

AUREL DIANU ■

Cronica șoselei Singura plimbare

Prudența își are rostul ei în prevenirea producerii unor evenimente care pot lăsa nu numai răni dureroase în inimile celor dragi dar pot curma nefiresc firul unor destine aflate la început de drum...

Andrei, proaspăt absolvent al Politehnicii, specializat în Transporturi Auto, primise cadou de la părinți un Olteit alb tip Club. Era un șofer „cu vechime”, avea carnet de conducere de la optsprezece ani. Visul lui era să poarte în buzunar cheile de contact ale mașinii proprii. Andrei fusese un student bun, pasionat de tot ceea ce făcea, cunoscînd amănunțit o mulțime de „trucuri auto”.

Vara se derula cu repeziciune și el nu reușise să facă prea mulți kilometri cu Olteitul. Într-o vineri seară hotărî să plece pe Valea Prahovei, împreună cu cîțiva prieteni. Hotărîrea de ultim moment îi luă prin surprindere pe cei doi prieteni care aveau un alt program pentru sfîrșitul de săptămînă. Andrei, supărat de refuzul celor doi, plecă de unul singur.

Seara cobora cu răcoarea ei binefăcătoare, șoseaua nu era foarte aglomerată iar Andrei era deja pe punctul de a-și recăpăta buna dispoziție. Soarele însosea linia orizontului transformînd totul într-un peisaj de basm. Banda de asfalt strălucea ca o fișie de metal prețios. Olteitul trecea nepăsător pe lângă bornele kilometrice... Întinericul începu să învaluiască întreaga natură, pregătînd-o pentru viața nocturnă. Greierii își acordau arcușul, florile își închideau corolele, licuricii alergau cu felinarele aprinse prin iarba umedă de roua nopții. Andrei intră pe serpentine luînd virajele ca la cursele de automobile. La curbele mai periculoase se auzea strigătul ascuțit al frinelor, mașina răspunzînd cu promptitudine la comenzile indeminaticului ei șofer. Discuția neplăcută din București rămăsese un abur ușor care urma să se volatilizeze din memoria lui Andrei. Complet destins Andrei se apropia vertiginos de Poiana Brașov. Deși zăpada nu era decît o amintire a îndepărtatei ierni, hotelurile erau supraaglomerate de turiștii iubitori ai muntelui... Dar Andrei care fusese tot timpul un descurcăt, îl cunoștea bine pe recepționarul unuia din frumoasele hoteluri (care îi rezervase o cameră cu vederea spre pădure). Parcă mașina în fața hotelului, luă bagajele, verifică încă o dată dacă închisese porțile și intra în clădire. Atmosferă de vacanță anunța în cele din urmă un sfîrșit de săptămînă agreabil. Ziua de simbătă trecu foarte repede datorită unei întâlniri neașteptate cu cîțiva foști colegi de facultate.

Duminică dimineața îl trezi din somn soneria telefonului. Mătușa din Brașov aflase de sosirea lui și era supărată de impolitetea nepotului favorit căruia urmărea de mult timp să i-o prezinte pe Ioana (fiica celei mai bune prietene). Exasperat de insistențele de la telefon hotărî să o cunoască pe Ioana, studentă la A.S.E. în anul trei. Dimineața poleită de razele soarelui împrumuta obiectelor din jur un farmec deosebit. Întîlnirea fiind stabilită, Andrei s-a îmbrăcat repede, a pre-

dat camera la recepție și s-a îndreptat spre parcare. Înainte de plecare a verificat dacă totul este în ordine, a introdus cheile în contact și a demarat spre Brașov. Deși dimineața se anunțase ca o nouă sîmbădăare a soarelui, cerul se întunecă brusc anunțînd ploaia. Andrei opri în fața casei unde locuia mătușa Adina și apăsă pe sonerie, îi deschise chiar aceasta. Printre îmbrățișări și reproșuri intră în sufragerie. „În curînd vine și Ioana. Te rog s-o duci și pe ea pînă în București; e o fată foarte bună și drăguță.”

Plictisit se așeză în fotoliu așteptînd-o pe „fata cea bună și drăguță” care îi stricase toată duminica. La scurt timp sosi și Ioana. Era drăguță dar nu părea să fie studentă în anul trei ci dimpotrivă o elevă care-și uitase uniforma acasă. Blondă, tunsă foarte scurt cu ochii albaștri și o privire de copil care stă să plîngă, Ioana părea fragilă ca un fluture. Îngrijorată de furtuna care se anunța mătușa îi rugă să plece.

„...Să mergi încet Andrei, totuși, poate nu o să vă prindă ploaia pe drum.”

Andrei o invită pe Ioana să urce, montă ștergătoarele de parbriz și porni motorul.

„Ai mai călătorit pînă acum cu Olteitul?”

„Nu, dar am auzit că Daciile sînt mai bune! spuse Ioana mai mult ca să-i vadă reacția. Însă Andrei nu era obișnuit ca o fată „care făcuse tot posibilul să-l cunoască” să fie capabilă de un răspuns atât de caustic. Ioana supralicitează și pierduse toate „cărțile bune” cu care plecase. Andrei se închise în „colivia cu gratii de aur” cum remarcase, cu cîțiva ani în urmă, o prietenă de-a lui. Ioana regretă comentariul inutil și tăcu și ea. Ploaia începu să cadă, stropii uriași se loveau de parbriz și se prelingeau pe capotă, vîntul se întee. În ciuda furtunii care se dezlănțuiea cu o violență neobișnuită, enervat, Andrei continua să apese cu putere pe accelerație. Ioana privea din cînd în cînd dansul acului vitezometrului, însă toată îndrăzneala ei se pierduse în fața mării indifferente pe care o arborase Andrei. Acum regreta că se lăsase antrenată în această aventură, de insistențele prietenei mamei sale. Andrei îi spuse într-un tîrziu: „Ioana, nu ești decît un copil, parcă nici nu ai fi studentă sau poate chiar nu ești!”

Comentariul aduse o umbră cenușie în ochii de culoarea azurului. Deși erau conștienți că joacă amîndoi un rol care nu este al lor, încordarea dintre ei continua să sporească. Amîndoi ar fi vrut să spună alte lucruri însă în aer plutea un avertisment straniu care-i transformase pe amîndoi în două personaje nefirești. Șoseaua era acoperită de bălți, din sens opus venea un Tir cu farurile aprinse. Trecu pe lângă Olteit aruncînd pe parbrizul acestuia un val de apă. Pentru o fracțiune de secundă Andrei nu mai văzu nimic, pierdu controlul volanului, intră în derapaj, mașina fiind proiectată într-un brad imens. Cei doi nu rezistară șocului și muriră instantaneu.

Olteitul se transformase într-un semn de întrebare în alb...

VICTOR BEDA ■

Universul sportiv

D-ale fotbalului

Antrenorul de la Werder Bremen, Otto Rehhagel, l-a sfătuit pe elevul său, Rudi Völler, ca îndată ce va ajunge la Roma să-și caute un ortoped bun și un fizioterapeut la fel. Dar ajuns la A.S. Roma, Völler nu a ținut cont de sfaturile primite. Poate că s-a bazat pe concluziile medicilor italieni care, după 48 de ore de investigații, l-au declarat complet apt de joc. Cu toate acestea echipa din cetatea eternă nu a beneficiat de serviciile lui, în sezonul trecut, decît 509 minute, timp în care cel în cauză a înscris doar 2 goluri. (Cam puțin raportat la efortul financiar depus de club!)

Cazul „Völler” le-a dat prilejul ziaristilor din Italia să-și reamintească alte transferuri „reusite” făcute din Bundesliga. Între acestea ar fi și cel al lui K.H. Rummenigge, adus cu surle și trîmbițe de la München la Milano. Kalle, considerat de presa sportivă „marele bolnav”, a jucat în ultimul său sezon la Milano 14 meciuri după care, operat la tendonul lui Ahile, a rămas fără contract luînd dru-

mul Elveției. Hansi Müller a bătut drumul pînă în Italia pentru a-și îngrijii genunchiul accidentat în campionatul vest-german.

Toți trei fotbalisii vest-germani au suferit accidente grave despre care publicația de specialitate, „Kicker”, a scris pe larg, dar concuștorii de club italieni n-au ținut seama. Mai mult, ei au oferit sume tentante pentru realizarea transferării din R.F.G. în Italia. Cei drept că și cluburile vest-germane, în perioada tratativelor, au reînnoit contractul jucătorilor vizati (italienii fiind astfel obligați și la răscompensarea contractului!).

Fără a fi învățat nimic din pînălile trecutului lată că Inter l-a achiziționat pe Lothar Matthäus de la Bayern München care, ați ghicit, a fost grav accidentat în Bundesliga, iar în perioada tratativelor cu clubul milanese și-a prelungit contractul cu cel bavarez pînă în anul 1990! D-ale fotbalului...

DAN DANUȚ DORU ■

Încrezători în Steaua noastră

Săptămîna viitoare Steaua va lua cu asalt ultima redută din calea semifinalelor; „va lua cu asalt” e un fel de a spune — pentru că este de așteptat, mai degrabă, ca echipa noastră să fie asaltată de fălălugul scoțian. Credem că va rezista cu brio. Și nu numai atât — credem că

va ști să ocolească „bodiecurile” pentru a „puncta” pe contraatac.

Revenim, mai jos, asupra partidei din tur pentru că speranțele noastre în calificare pornesc, în primul rînd, de-acolo, odată cu al doilea gol (în fotografie) marcat de Iovan.

Steaua a învins pentru că a jucat fotbal; scoțienii — un fel de rugby cu balonul rotund. Glasgow Rangers „a scrișnit” timp de 90 de minute așa cum îi sună și numele — cu prea multe consoane dure. Nici un corner, nici un șut pe poartă, nici o fază de gol: prea multe zerouri pentru o echipă ce-a rămas să reprezinte fotbalul britanic în Cupa campionilor. Steaua a valsat, credincioasă mai vechii sale concepții, de-a-și impune jocul și nu de a-și adapta la partitura tactică a adversarei. Glasgow era în cunoștință de cauză — vreo opt consilieri, în frunte cu Souness, urmărind recentul joc de la Milan al echipei noastre. Dar n-au putut găsi o replică pe măsură, și-atunci au trecut la rugby. Mai întâi „au împuscat” echipa noastră în aripa dreaptă: Lăcătuș a făcut ruptură, iar Hagi (care intra spre centru tot de pe partea dreaptă) a fost „terminat” cu o lovitură la gleznă a lui Nisbet, de-atunci încolo (era minutul 38) jucînd mai mult pe loc, pentru pase și „întimidarea” adversarilor care-l marcau. Alți trei jucători steliști au mers de la balul victoriei direct la spitalul militar: Rotariu, Stoica și Piturcă. Văzîndu-se depășiți la fotbal, scoțienii au excelat în plăcaje și bodiecuri. Atît de palidă a fost evoluția lor încît e de crezut că n-ar fi dorit (de ce oare?) să arate ce fotbal știu.

„Match”-ul s-a disputat, însă, nu numai pe teren. A fost vizibil de la primele contacte cu gruparea scoțiană că ei vor veni aici aureolați de titluri și blazoane, cu superioritatea unor „ambasadori” ai inventatorilor fotbalului și cu aerul seniorial al unei firme cu tradiție. (Păcat, remarcă cineva, că au uitat acasă tocmăi lucrul esențial: fair-play-ul, termen născut tot pe acele meleaguri). Învingi la fotbal, jucătorii scoțieni și cei din anturajul care i-a însoțit au trebuit să-și scoată, pînă la urmă, jobenul în fața primirii ireproșabile care li s-a făcut, a ospitalității firești cu care au fost primiți. Nu întîmplător se spune că sportul poate fi un excelent mijloc de apropiere între oameni — și „colectiv de organizare” al acestui meci,

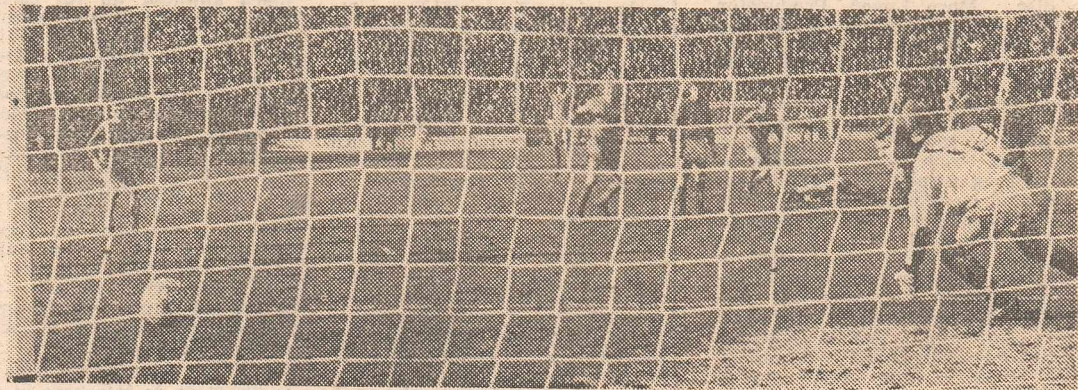
activiștii clubului Steaua ca și ai Biroului de Turism pentru Tineret au reușit să transforme acest eveniment pur sportiv într-un prilej de cunoaștere reală a spiritului poporului nostru. A fost o altă victorie, în plan moral, de data aceasta, reputată în fața unor prejudecăți fără acoperire.

Returul de miercuri se anunță extrem de greu. Glasgow Rangers, a văzut toată lumea, a scăpat ușor primind aici numai două goluri; la un 4-0 (perfect posibil după ocaziile pierdute de ai noștri) altele erau auspiciile revanșei. Cu numai 2-0, Steaua nu trebuie să se considere calificată, deși în campaniile sale europene numai o dată a pierdut cu 0-3, la Anderlecht, „ediția a doua”, cînd au lipsit din echipă patru titulari. Scoțienii vor conta, desigur, pe tumultul de pe stadionul „Ibrox Park” și vor mai conta, poate, pe efectul șicanelor cu care și-au surprins adversarii de pînă acum. (Se spune că terenul lor ar avea geometrie variabilă — unele sînt dimensiunile la antrenamentul dinaintea jocului și altele la joc; că și nocturna ar avea potențiometre reglabile în funcție de unde și la cine se află mingea ș.a.m.d.). Echipa militară a văzut și ea multe în viața ei, astfel încît se așteaptă la orice. Deși acest „orice” n-ar trebui să facă parte din reputația unei echipe, repetăm, pe cit de dură în teren pe atît de orgolioasă și înnoibilă în afara lui. În orice caz, la Glasgow

Acum, în preajma jocului retur, nu ni se pare inutil să precizăm că, din păcate, în arbitrajele internaționale nu există o lege a compensației (o astfel de lege există, de fapt, arareori în sport). De aceea vom lua jocul retur „de la capăt”, cu elvețianul Bruno Galler în centru. Acesta (ca și Agnolin, de altfel) a mai arbitrat Steaua o singură dată: acum doi ani, 1-0 cu Anderlecht, la București. Dar, ca în atîtea rînduri, Steaua va trebui să găsească în sine însăși resursele necesare calificării, nimic nepicîndu-i, pînă acum, din cer. Va trebui să aibă resurse pentru un scor convenabil și pentru încă ceva pe deasupra: pentru acea marjă (ne)prevăzută care ține de „măsurile” ce le va lua echipa gazdă și care trebuie luate în calcul. Asta pentru că, s-a văzut de-atîtea ori, superioritatea din teren nu mai este, din păcate, în toate cazurile suficientă pentru victorie.

Cu alte cuvinte — sînt chiar cuvintele de sinteză din numărul trecut — calificarea este posibilă cu o singură condiție: în Scoția să fim și mai buni! Este ceea ce-i dorim Stelei din toată inima.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Fotografie de VICTOR RADULESCU

Brian Glanville:

„Aveți o mare echipă”

— Ce-ați transmis pentru Gazele dello sport?

— Că am văzut un meci aspru, pe un teren incredibil salvat după ploaia de azi noapte, meci care mi-a întărit părerea că Steaua este o mare echipă. Sincer să vă spun, am mai văzut-o doar în meciul de la Sevilla, unde a jucat inhibată, marcată de trac. Atunci am crezut că a cîștigat și cu puțin noroc. Acum sînt convins că Steaua este o echipă de mare calibru.

— Avînd în vedere faptul că această partidă a fost și primul meci al unei echipe scoțiene de fotbal transmis în direct de televiziunea britanică, deci cititorii lui Sunday Times știu fazele, pe ce vă întemeiați comentariile?

— Pe trăsăturile principale ale jocului echipei Steaua și pe erorile celor de la Rangers.

— Care ar fi acestea?

— Steaua este o echipă care abordează jocul în mare viteză. Unele scaderi de la începutul reprizei a doua pot fi puse pe

seama începutului de sezon. Steaua are cîteva individualități de clasă europeană. După părerea mea, Hagi e unul dintre cei mai „brillanți” jucători ai lumii. Hagi dă jocului fanatie, rapiditate și eficiență. Nu poți să pariezi pe ce va face. Apoi Belodedici care joacă elegant, inteligent, parcă dansază. Mai este Lăcătuș. Îmi pare rău că a părăsit terenul! Pe urmă toți ceilalți din linia de fund. La Bumbescu se opresc toate atacurile. Compliments.

— Cu ce a greșit Rangers?

— În avionul spre București, Souness îmi spunea că Steaua este o mare echipă. Din moment ce gîndea așa, nu l-am înțeles de ce a riscat. Să intri pe teren cu doi bătrîni și cu un jucător care a suferit o intervenție la menisc doar cu opt zile înainte mi se pare o sinucidere curată. Putea să iasă o catastrofă de scor. De altfel, în primele 30 de minute cel de la Rangers au fost ridicuși. Aici la București am văzut Glasgow Rangers pentru prima

oară și m-a decepționat.

— I-am auzit pe unii ziaristi spunînd că o echipă cu pretenții mai modeste cum este Omonia Nicosia a avut mai multe acțiuni de atac în meciul de la București.

— Rangers a folosit o tactică greșită „și Souness se poate bucura că a plecat pentru retur doar cu două goluri la activ. După părerea mea ele vor fi hotărîtoare și Steaua se poate duce la Glasgow cu mari speranțe. Nu știu în ce mod, dar așa fi în stare să pariez că se califică.

— Nu mă rabdă sufletul să nu scap o întrebare despre arbitraj.

— Greșit! Agnolin a practicat un arbitraj de pedepsire într-un joc care nu o împunea decît în anumite situații. În plus, a dat și două decizii eronate, în momente importante ale meciului. A fluierat o lovitură liberă la un fault inexistent, a fragmentat jocul și unele hotărîri ale sale au fost ciudate. Din fericire, nu a viciat rezultatul.

CORNEL NISTORESCU

Cine ne cheamă la stadion?

Cetățenii Oradei cunosc și recunosc un bărbat scund dar bine constituit și care, în zile de lucru, cînd merge la treburile, — sau în zi de sărbătoare cînd se plimbă tacticos cu miștile la spate, — arborează același calm, aceeași blîndețe, aceeași tăcere meditativă. Bărbatul acesta arhiconoscute are prenumele liric: Bujor și numele tipic moșesc: Mera. El este mai marele sportivilor bihoreni, adică președintele Consiliului județean de educație fizică și sport, ceea ce, într-un oraș cu vechi tradiții sportive, ca Oradea, capătă o aură și o pondere deosebită. Deși, fie vorba între noi, tradiția aceasta străveche ține mai mult de fotbal, capitol la care Oradea a făcut vîlvă. În rest, cam atît. Bujor Mera m-a făcut să scotolesc mai atent prin aducerile aminte. Căci Bujor Mera mi-e consăten și, deși cu mult mai tînr, prieten bun și adevărat. Dar, vedeți dumneavoastră, nu ne cunoaștem bine niciodată, uneori chiar cînd locuim sub același acoperiș. Astfel, cu gîndul să scriu acest articol sportiv și luîndu-l mai cu de-amănuntul, am aflat rădăcinile vitale din care derivă puterea, gravitatea, seriozitatea cum și ținuta cam taciturnă a prietenului meu. Cu nimic mai vorbăreț era tatăl său, Mera Eugen, moșul venit din satul Honțisor, de lângă Gurahonț, să se însoare pe vatra mea de baștină. Cu un frate mecanic de locomotivă, mort pe front, cu altul pilot — mort și el în cel de-al doilea război mondial și o soră moartă și ea, tatăl lui Bujor, încărînd prematur, trecea la fel de calm, de taciturn și de glînditor pe ulițele Vascăului, răs-punzîndu-ne însă întotdeauna, cu un suris melancolic, la salut. Tinea miinile la spate ca Bujor. Și ca fratele lui Bujor, inginerul minier Iancu Eugen Mera, inventator cu brevete în buzunar și mai aplecat spre stîrpea mea boemă de romanțe și spriț.

Încă din anii școlari, Bujor a bătut la porțile multor meserii. A reușit la examenul de admitere la liceul teoretic din Beiuș, dar a intrat la Școala de ucenici a Uzinei metalurgice „Înfrățirea” din Oradea. Absolvînd-o, a încercat cerul cu degetul, ca unchiul său pilot căzut în război, și s-a înscris la Școala de piloți din Giarmata-Vii, de lângă Timișoara. Absolvînd-o, s-a înscris la o școală de ofițeri. „Dar — oftează Bujor — mi-am zis că au murit destui din familia mea, în război. Căci mai am și morți de pe linie maternă. Așa că am renunțat la cariera militară și am intrat muncitor la „Exploatarea minieră” din orașul Doctor Petru Groza.”

Prin acest labirint de destin de tînr în căutarea propriei sale vocații. I-am întîlnit, la Oradea, ca activist al Comitetului județean UTM. Venise din bazinul minier Cvarțit unde fusese secretar UTM pe întreg bazinul. Își începuse acolo și, continuase la Oradea, vocația sportivă. A jucat în echipa „Metalul”, pe post de mijlocas, alături de Bodo („pe care îl întrecem la fugă, aproape de două ori” — zice Bujor) și poate că ar fi ajuns un sportiv reputat, dar l-a dus ispita cerului spre școala de pilotaj, așa că a lăsat fotbalul pe seama lui Bodo.

Reîntors la Oradea, ca activist UTM, de sindicat, într-un fel sau altul, direct sau indirect, el s-a ocupat de sport, pînă ce a ajuns să răspundă de mișcarea sportivă din întreg județul. Cel ce putea ajunge un bun sportiv de performanță, a ajuns un excelent organizator al sportului. De fapt al sporturilor: sub lumina ochilor săi și sub sudoarea frunții lui sporturile bihorene oficializate s-au înmulțit de la trei la douăsprezece, palmaresul medaliilor naționale și internaționale a sporit încet dar sigur, muncit și bine marcat, — baza materială a sporturilor diversificate a crescut și crește. În 1985 la Felix — Oradea s-a desfășurat „Crosul balcanic” în cea de a XXX-a ediție, iar pentru 1991 Consiliul județean de educație fizică și sport Bihor propune ca tot la Oradea — Felix să se desfășoare

„Campionatul mondial de cros”, în prima candidatură pe care o face România pentru acest sport.

Mi se dă exemplu un sport cu totul nou pentru bihoreni: judo, cu foarte mare priză la tîneret. Deși a pătruns la Oradea de numai 7 ani încoace, majoritatea titlurilor naționale ale acestui sport — la copii, tîneret și seniori — aparțin Oradiei. Peste 700 de sportivi practică, în Bihor, acest sport — în trei asociații sportive, cu două echipe în A și cu patru componenți în lotul olimpic. Antrenorul Velici Florian este bihorean, format pe plan local iar Ioan Hămăjanu antrenează copiii la Casa Pionierilor, ca o rezervă și reprimenire continuă a loturilor.

Tot așa la tir, sport de asemenea tînr pentru bihoreni dar care, după trei ani de la înființare, a atins nivelul de performanță. Azi, două echipe feminine se pregătesc pentru jocurile olimpice și mondiale.

Și așa mai departe. Bujor mi-a panoramat toate sporturile practicate de orădeni. În cartea pe care o pregătesc, le voi panorama și eu cu încetîntor. Zice Bujor: „Lucrez cu peste 700 de activiști obștești care sprijină cele 480 de asociații sportive bihorene cu peste 18.000 de sportivi legitimați dintre care 2.000 de performanță. Drept care Bihorul s-a numărat mereu printre primele șapte locuri pe țară. Și Bujor îmi citează numele unui mare sufletist, Petre Cristea, directorul întreprinderii „Metalica” din Oradea care a pus mult suflet pentru ridicarea nivelului acestui sport în orașul de pe Crișul Repede. Inima nu mă lasă însă să nu pomenesc de polo pe apă, capitol de rezistență și de continuă strălucire în Oradea, — antrenor fiind prietenul meu bun și drag Ion Alexandrescu, zis „Papa”, leit Mera Bujor la modestie și hărnicie. Președintele clubului fiind Horia Cosma, inginer minier, director de întreprindere metalurgică și om de cultură de o cuprindere, un rafinament, o rasare cum rareori, foarte rareori mi-a fost dat să cunosc.

În biroul modest ca stăpînul, Bujor Mera își încrețește fruntea, scotocește prin memorie, și-mi istorisește. Acest om de o morală ca a dascălilor de la țară, pe vremuri, cînd în condiții amare îl învățau pe copiii țărănilor carte, se joacă în mină cu un pix, trage linii pe o hîrtie și-și spune succesele de parcă n-ar fi ale lui, și-și spune necazurile de parcă toate ar fi ale lui, numai ale lui. „Dacă nu aveam înțelegere la organele locale de partid și de stat, nu am fi putut face nimic. Avem o bază materială bună, am fost mereu ajutați. Dacă acest sprijin ne-ar ajuta să acoperim bazinul olimpic și să ne construim o sală de judo, așa fi cel mai fericit om din Bihor. Îți dai seama că noi avem comoara de aer a apelor termale de la Felix și din Oradea. Mai toate loturile naționale se pregătesc aici. Sportivi din U.R.S.S., Grecia, Polonia, Ungaria vin cu loturile olimpice aici la noi și se pregătesc împreună cu noi.”

— Cu cîți oameni lucrezi, aici, la Consiliu?

— Cu șapte oameni. Restul sînt activiști obștești. Fără ei nu m-aș putea descurca prin păienjenitul tuturor activităților sportive. Căci ei nu sînt simpli „microbiști” care fac din pasiune o muncă diletantă, ci sînt organizatori, sînt articulatorii hotărîtoare în întregul mecanism al mișcării sportive orădene.

Iar în centrul acestui mecanism, este Bujor Mera chiar dacă, vreme de cîteva ceasuri de discuție, n-a suflat despre el însuși nici o vorbă. Fiind un modest funciar — că de falsă modestie, de jocul de-a modestia sînt sătul pînă-n gît. Pentru Bujor Mera, recompensa este doar duminica, după meci, cînd îl lasă răcoarea să se plimbe cu prietenii pe „Corso”, cu miinile la spate, ca taică-său Eugen, încet, cu pas măsurat și cu opriri repetate, în discuții sportive.

AL. ANDRIȘOIU

Aur european pentru Doina Melinte

La Campionatele europene de atletism în sală desfășurate la sfârșitul săptămânii trecute sportiva româncă **DOINA MELINTE** a obținut o splendidă victorie în proba de 1500 m, cucerind astfel pentru a treia oară în cariera sa (după 1982 și 1983) medalia de aur la această competiție. Campioană olimpică în 1984 la 800 m, campioană mondială de sală tot la 1500 m, de numeroase ori laureată a marilor concursuri internaționale de atletism, Doina Melinte a confirmat prin recenta sa performanță că este una din cele mai bune atlete ale lumii.

Palmaresul sportivilor români la aceste campionate europene a fost întregit cu medalia de argint obținută de **Mitica Constantin** (în aceeași probă de 1500 m) și cu cele de bronz cucerite de **Mihaela Pogăceanu** (60 mg) și **Sorin Matei** (înălțime). Tutozilor acestor bravi reprezentanți ai sportului românesc — cele mai sincere felicitări! (O. S.)

Toată lumea face sport

● Dicționar. Windsurfing. Disciplina olimpică, din 1984, windsurfingul a fost tradus la noi prin denumirea „obiectului” cu care este practică, planșa cu velă. Descompunind cuvântul, am putea traduce astfel: „plutire pe valuri cu ajutorul vântului”, de unde vă puteți da seama că invenția a pornit de la spectaculosul sport australian surfing (de la surf = val deflurant, brizant sau, cum i se mai spune, berbec, format în zonele de lângă țărm, cind fundul apei se ridică brusc), adăugându-se vela. Crearea aparțin inginerului informatician american Hoyle Schweitzer, care, ajutat de iahntmanul Jim Drake, a experimentat prima planșă cu velă în largul celebrei plaje californiene Malibu, iar „nașul” acestui sport a fost editorul Burt Salsbury, din Washington, cel ce a contribuit decisiv la popularizarea windsurfingului. Și a făcut-o temeinic, în prezent numărul practicantilor ridicându-se la aproape un milion, cei mai mulți (curios...) în Europa. ● Mai mulți cititori ne întreabă de ce orase precum Sofia și Lausanne, despre care am scris și noi la această rubrică, vor candida la organizarea J.O. de iarnă din 1994, și nu din 1996. Răspunsul este, pur și simplu, reluarea unei stri apărute de mai multă vreme: Comitetul Internațional Olimpic a decis o alterare a Olimpiadelor de iarnă și de vară, principalul argument (ca în cele mai multe cazuri, în ultimul timp) fiind sporirea interesului televiziunii față de intrererea Olimpiadei albe. Deci, s-a hotărât ca ediția a 17-a a J.O. de iarnă să se desfășoare în 1994, după care se va respecta obișnuitul ciclu de patru ani. ● Referindu-ne la șansele candidaturilor pentru 1994 (în 1992 Olimpiada albă va avea loc în Franța, la Albertville), ne putem permite un pronostic: pentru precedenta atribuire, Sofia a fost la mai multe tururi de scrutin, în frunte, ceea ce demonstrează că dosarul prezentat a intrunit multe sufragii, așa încât sînt șanse mari ca J.O. din 1994 să se desfășoare în vecini. ● Antrenorul selecționat de fotbal a R.F. Germaniei, Franz Beckenbauer, este categoric: Bern Schuster va putea juca la EURO '88 numai dacă revine în Bundesliga. S-a și zvonit, chiar, de un transfer al blondului mijlocas — de 8 ani în Spania — la Bayer Leverkusen, dar, mai nou, el a putut fi văzut la Real Madrid. ● La 39 de ani, Rosie Casals, a devenit cea mai vîrstnică jucătoare de tenis învingătoare într-un turneu din circuitul Virginia Slims (denumirea desemnează sponsorul Marelui Premiu feminin, o firmă de țigări). În dublu cu Martina Navratilova, Rosie (odinioară câștigătoare la dublu mixt, cu Ilie Năstase, la Wimbledon) și-a adjudecat proba de dublu din cadrul concursului de la Oakland. O victorie venită după 9 (nouă ani) de la precedentul succes, din 1980, tot în dublu atunci cu Wendy Turnbull la „internaționalele” S.U.A.

LUCIAN OPREA

FLORIN HALAGIAN AVEA NEVOIE DE PUNCIE

Cum ați ajuns în tribune, tovarășe Halagian? ● Pe fondul unor greșeli repetate ale tușierului, indeosebi prin semnalaarea unor ofsaiduri imaginare la jucătorii noștri, n-am mai putut răbda și am intervenit la respectivul arbitru... ● Conduceți cu 3-2, mai era cazul? ● Era prea de tot! Dar, ca să termin cu faptele, tușierul Constantin din Rimnicu Vilcea l-a sesizat pe arbitru Dinescu și m-au trimis în tribune. Problema e alta. ● Care? ● Prima, că nu eu sint cel mai recalcitrant sau singurul antrenor recalcitrant, deși „mă bucur” de renumele asta. Apoi, e absolut jenant ca arbitri mai tineri ca tine să te trimită în tribune. Am 49 de ani, părul cărunt și nu-mi pică tocmai bine să fiu la cheremul unora mai tineri, care au prins gustul deciziei într-un joc de fotbal. ● Regulamentul e fără echivoc în această privință, la articolul 63, pare-mi-se, prevăzându-se interdicția antrenorului de a părăsi banca tehnică. ● Corect, dar s-ar putea găsi și alte mijloace de sancționare. Repet, e jenant ca o trăsătură de temperament să fie stigmatizată în public. Ca să nu mai vorbesc că niște arbitraje corecte și „neprovocatoare” ar fi soluția de fond pentru asigurarea sportivității în incinta terenului. ● Asta e idealul. Pînă atunci, cum ați zice să fie pedepsiți antrenorii recalcitranți? ● Cu măsuri pecuniare, de pildă. În orice caz, e nedemn ca antrenorii să fie judecați de aceeași Comisie de disciplină care-i cheamă la ordine pe jucători. Între altele, de aceea există și un colegiu al antrenorilor. ● Cum a jucat A.S.A.? ● A.S.A. e pe calea cea bună. M-a impresionat și dăruirea jucătorilor, hotărîți să obțină la Pitești cel puțin un punct. ● Și nu le-a reușit... ● Da, nu le-a reușit.

CORNEL DINU DOREA REVANȘA

Cornel Dinu, aveți ce reproșa arbitrajului de la Pitești? ● Nimic, în afară de faptul că a fost părtinitor cu gazdele! ● Argumente? ● La 1-1, Sabău a scăpat singur de la centru și, în preajma careului advers, cind arbitru s-a convins că nu mai putea fi oprit, a dictat ofsaid fără ca tușierul Ștefăniță să semnalizeze. Apoi, la 2-1 pentru gazde, după degajarea făcută de un fundaș al nostru, „a intors” jocul, dictind o lovitură liberă pentru un fault inexistenț din care s-a înscris golul trei. În sfîrșit, după ce am redus din handicap, la 3-2 pentru gazde, deși am jucat tot timpul în terenul lor, nu ne-a mai „lăsat” să intrăm în careu. Ca tacimul să fie complet, a fluierat sfîrșitul jocului în minutul 89 și 9 secunde, pe atacurile noastre. ● Ce părere aveți de trimiterea antrenorilor în tribune? ● În condițiile arbitrajelor noastre, totul e posibil. Dar, ca să nu renunțăm la simțul umorului, aș zice că din tribune jocul se vede mai bine decît de pe bancă, așa încît, de

acolo, orice antrenor poate să aducă în cunoștință de cauză corecțiile necesare jocului echipei sale! ● Faniți nu merita cartonaș roșu? ● Nu! N-a făcut nimic să merite o astfel de sancțiune, au fost simple intrări de joc. Apoi, Dumitru Ștefan, care „s-a plîns” la un atac al lui Faniți după ce acesta primise cartonașul galben, e o forță a naturii și nu vîd cum putea fi lovit dur de Faniți. De altfel, la noi au proliferat vîlcările ridicole ale jucătorilor, urmate de reluarea vioaie și fără probleme a jocului. Arbitrii ar trebui să aibă mai mult în atenție cazurile de simulări pe terenul de fotbal. ● Cum a jucat Argeșul? ● Realist, contrarind cîteva puncte forte ale echipei noastre. Au excelat în angajări directe ale virfurilor spre poartă, jucind la rezultat, pe care, cu ajutorul arbitrilor, au reușit să și-l apropie. ● N-am înțeles cum „nu v-a lăsat” să intrați în careu. ● Arbitrajele au ajuns la o știință sau o artă sau un rafinament — cum vreți să-i spuneți — în a orienta cursul jocului spre un

Reluare cu „încetinitorul”

anume rezultat. Arsenalul metodelor este vast — de la nelăsarea avantajului în faze care impun asta, la întoarcerea jocului prin decizii inverse...

PETRU TĂTAR A FOST OBSERVATOR FEDERAL LA PITEȘTI

Ce calificativ dați arbitrajului? ● „Bine”. ● De ce asta și nu altul? ● Au fost greșeli de arbitraj, dar nu de influențare a rezultatului, ci „de bucatărie”, cum se spune. ● Dinescu a fluierat corect, chiar „peste” tușier, acel ofsaid la Sabău? ● Da. E frecventă situația în care tușierii vîd mai bine un ofsaid la depărtare, pe partea cealaltă, decît la un jucător aflat „sub nas”; problema de acuitate vizuală. ● Faniți merita un al doilea cartonaș? ● A avut o intrare mai dură la Ștefan, dar, în condițiile date de joc, era greu de luat o asemenea decizie. ● La ce vă referiți? ● S-au înscris patru goluri în 9 minute „de foc”, atmosfera era electricizantă și cred că arbitru a procedat bine neacordind cartonaș roșu lui Faniți. ● Ce mai rețineți din acest joc, în afară de ce ați scris în raportul dv.? ● Că A.S.A. a jucat foarte bine, bîgînd Argeșul „în corzi”, cum se spune, vreo 20 de minute, în finalul partidei. ● Vă mulțumesc.

CORNELIU STROIE REVINE

Jocul cu Sportul studențesc a adus pe bazele celor prezenți cuvîntul „Constantin”. Pe ce vă bazați cînd l-ați adus antrenor

la Craiova? ● Constantin a fost adus la echipă nu de noi, ci de cartea lui de vizită! ● Răspunsul e frumos, dar aș vrea detalii. ● Constantin e cunoscut ca un bun profesionist și am optat pentru el ținînd seama și de renumele pe care-l are ca personalitate. ● Adică? ● Un om integru, exemplu de comportare în mediul social, echilibrat sub toate aspectele — de toate acestea avînd ocazia să mă conving în vremea cînd am lucrat împreună la F.C. Olt. Este unul din cei mai buni tehnicieni ai noștri, se bucură de respectul jucătorilor și, lucru foarte important, a reușit să introducă în echipă o disciplină liber consimțită. Acesta au fost motivele deciziei noastre — dar mai rămîne ca ele să fie probate prin rezultate. ● Ce v-ați propus? ● Locul 4 în campionat și o performanță în Cupa României; oricum, să jucăm din nou într-o cupă europeană. ● După cum a jucat cu Sportul, cred că veți reuși. ● Să nu ne grăbim cu anticipările. Echipa noastră mai are carente destule la finalizare, vizibile și dîmînă, și-n jocul de Cupă, și-n jocurile de verificare. Trebuie să mai lucreze mult ca să ajungă pe acel loc 4 de care vorbeam. Apoi — lucru foarte important — competiția europeană, oricare ar fi ea, trebuie să găsească echipa pregătită din toate punctele de vedere. Pe scurt, evoluția din jocul cu Sportul trebuie confirmată pe parcursul returului. ● Dar despre Sportul studențesc ce spuneți? ● Echipa care a jucat cu noi mi s-a părut un pic oboșită, observînd că a cam cedat fizic începînd din finalul primei reprize. Au deschis scorul ca urmare a unei greșeli personale a lui Ciocoiu — în rest nu ne-au pus probleme. ● Ați primit gol pe-acele unde jucau cîndva Zamfir și Gică Popescu. Ce-i cu ei? ● Reușind în învîmîntul superior la concursul din vara trecută, Crișan, Zamfir și Gică Popescu au fost convocați, conform legii, pentru satisfacerea stagiului militar, într-o unitate militară care le și permite să se pregătească cu echipa noastră, avînd în acest sens acordul forurilor competente. ● Gică Popescu? ● Luînd în discuție o cerere scrisă a clubului Steaua de a-l împrumuta la această echipă, pe perioada stagiului militar (adică pînă la 1 iulie 1988), secția de fotbal a clubului nostru a apreciat că poate fi de acord cu această solicitare, pentru a ajuta astfel echipa Steaua în obținerea unor performanțe cît mai bune în competițiile internaționale din această perioadă. Am primit toate garanțiile că, după satisfacerea stagiului militar, Gică Popescu se va reîntoarce să-și continue studiile la facultatea la care și-a cîștigat acest drept prin concurs de admitere. ● Nicl Săndoi n-a mai apărut în echipă, după mult lăudată evoluție în națională. ● Emil Săndoi a suferit o leziune la craniu în timpul unui joc de verificare cu o echipă bulgară. Face pregătiri, dar încă nu poate să riște intrarea în jocuri.

Grupaj realizat de
OCTAVIAN ȘTIREANU

De pretutindeni

● RIVALITATE PERMANENTĂ. Fără a neglija problemele competiționale ale șahului feminin, tot mai des Federația internațională a fost pusă în situația discutabilă de către diferiți organizatori de a include șahiste în competiții rezervate bărbaților. Ideea confruntării directe într-un meci (disputat în sistem Schewenningen) al primelor jucătoare din lume cu o formație masculină s-a bucurat de o punere în aplicare la Bruxelles de către federația belgiană. Deși superioritatea valorică a bărbaților este incontestabilă, organizatorii au avut mari bătăi de cap cu alcătuirea formației masculine: jucătorii ar fi preferat să nu ia startul împotriva... femeilor. Cei care s-au încumetat să joace au fost Maxim Dlugy (S.U.A.), Eric Lobron (R.F.G.), William Watson (Anglia) și Luc Winants (Belgia). Chiar dacă echipa feminină — formată din Maia Ciburdanidze, Nona Gaprindasvili (ambele U.R.S.S.), Pia Cramling (Suedia) și Zsuzsa Polgar (Ungaria) — avea un coeficient Elo apropiat selecționatelor masculine, prima șansă revenea jucătorilor. Cu toate acestea, la sfîrșitul meciului jucătoarele au afirmat că puteau câștiga competiția, dar... șansa nu le-a suris. Meciul s-a încheiat la egalitate de puncte 16:16. Nici unul dintre cei patru jucători nu a trecut de 50% din punctele puse în joc, în timp ce rezultatele cele mai bune ale întrecerii au revenit ex-campionei lumii Nona Gaprindasvili 5 p (din 8 posibile) și actualei deținătoare a titlului suprem, Maia Ciburdanidze 4,5 p. Maniera în care N. Gaprindasvili a dispus de marea maestră americană dovedea revenirea în forma sportivă de excepție a aceleia care a deținut de cinci ori cununa mondială a șahului feminin. Să urmărim scurta confruntare. **GAPRINDASVILI — DUGY**, 1. d4 d5 2. c4 d:c4 3. Cf3 a6 4. e3 e6 5. N:c4 c5 6. De2 Cf6 7. d:c5 N:c5 8. 00 De7 9. e4 Cc6 10. e5 Cd7 11. Nf4 b5 12. Nb3 Ne7 13. Cbd2 Cc5 14. TaelC:b3? 15. C:b3 Nb7 16. Cf4d C:d4 17. C: Dd7 18. Tf4f1 00 19. Cf5 Nd5 20. Td5 și negrul cedează deoarece la 20, ...e:d5 urma 21. Dg4 g6 22. Ch6 și negrul pierde dama. ● **TURNUL INTERNAȚIONAL DE MARI MAESTRE** de la Varsavia a revenit marilor maestre sovietice Zoia Lelciuk cu 10 p din 13 posibile, care a fost urmată în clasament de H. Ernska și G. Szmecinska (ambele Polonia), 8 p. C. Bădulescu (România) și A. Sofieva (U.R.S.S.) 7,5 p. M. Mureșan (România) și B. Sikora (Polonia) 6,5p. R. Genova (Bulgaria) 6 p, van der Mije (Olanda), Lissowska (Polonia), Burhardt (R.D.G.) 5,5 p. Z. Nikolîn (Iugoslavia) M. Wiese (Polonia) 5 p și Swieck (Polonia) 4,5 p.

MARGARETA MUREȘAN

Civilizația sportului

Sub stindardul Frumosului, în serviciul Binelui

S-au încheiat Jocurile Olimpice de iarnă. Toată atenția lumii sportive se îndreaptă acum spre ultimele pregătiri ale participanților la ediția de vară a marilor sărbători a sportului mondial programată în toamnă la Seul.

„Viața noastră — spunea Pitagora — seamănă cu marea și numeroasa adunare a Jocurilor Olimpice. Unii își supun corpul exercițiilor fizice pentru a dobîndi gloria jocurilor, alții aduc acolo mărfuri pentru cîștig. Mai sînt și alții care nu sînt cei mai răi, ei nu caută acolo nici un alt fruct decît să privească: de ce și cum se face fiecare lucru și să fie spectatori ai vieții oamenilor, pentru a o judeca și regla pe a lor proprie...”

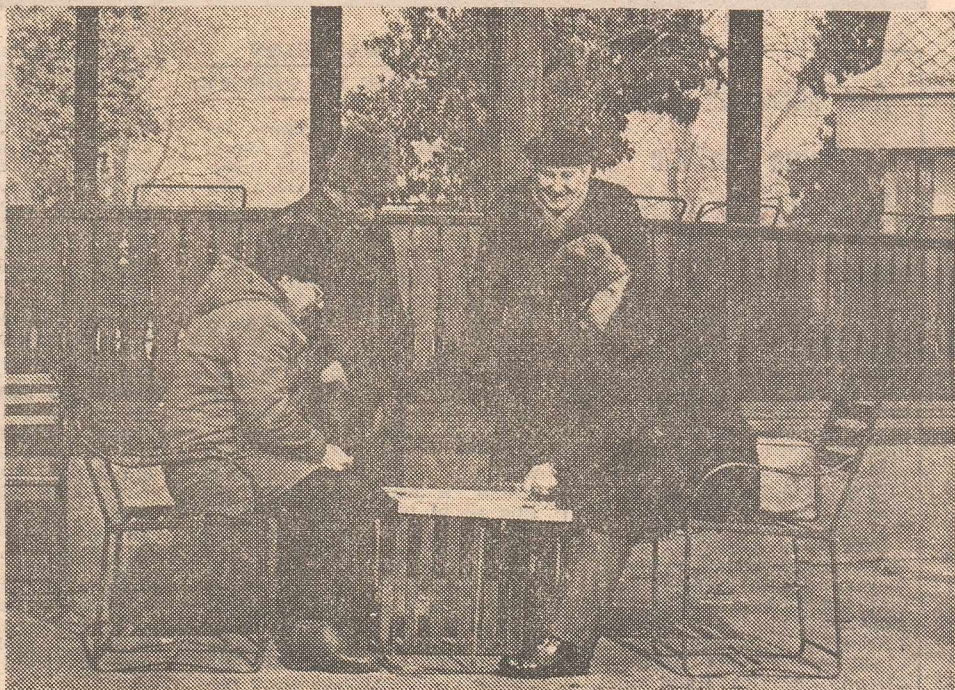
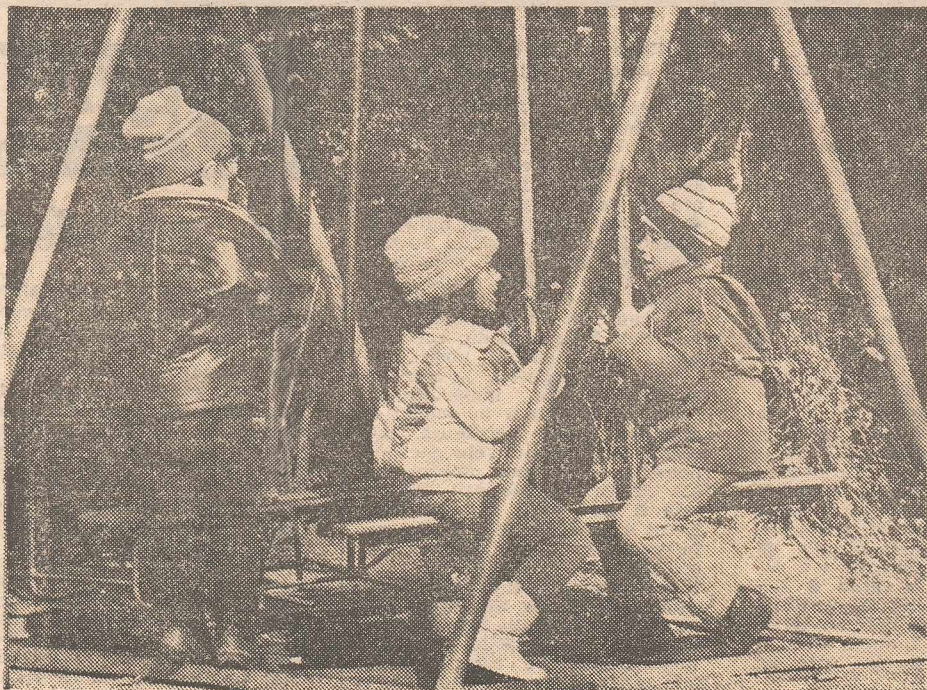
Ideea de a organiza Jocurile Olimpice moderne și-a croit greu drum. S-au schițat numeroase tentative: în 1834, în Suedia, unde în mod curios se „amestecau” sărituri peste animale vii, cățărări pe frîngii și exerciții gimnastice-atletice; în Grecia, în 1895 unde — spun zărele epocii — a fost un exemplu de ceea ce nu trebuia să se facă; în Marea Britanie, în anii 1880, cînd s-au unit atletismul, luptele cavale-aresti, imnurile, declamațiile poetice dedicate femeilor și planșarea unui stejar simbolic pentru imortalizarea evenimentului: în Statele Unite, către 1890, se încearcă în van renașterea unei anumite forme de Jocuri Olimpice, dar „Buffalo Bill și circul” au pus stăpînire pe idee, Far West-ul fiind foarte aproape.

Mulți organizatori ai sportului de performanță au jucat un rol esențial pentru trezirea opiniei în favoarea unei reveniri la Jocurile Olimpice. Dar acela al căruia nume l-a revenit istoria este Pierre de Coubertin și de acest nume se va lega pentru totdeauna gloria de a fi luptat să renască Jocurile Olimpice. El a presimțit că sportul poate fi un element de

promovare umană și a constatat că orice reformă a educației trece prin recunoașterea și ridicarea sportului la rangul de valoare morală și de mijloc al pedagogiei. El nu va înceta (în Franța mai întîi, înainte de 1914, apoi în lumea întreagă după primul război mondial) să lupte pentru o reformă a educației, singura capabilă după părerea sa, să atingă acea euristică a anticilor care a făcut în trecut gloria Eladei, Francez și normand pe deasupra, Coubertin a fost un spirit pragmatic. El cunoștea greutatea lucrurilor și importanța instituțiilor, deprinderilor și obiceiurilor. Liberal — pentru acea epocă, om progresist — a contat pe impulsul concepțiilor democratice, apelînd mereu la bunul simț al poporului și la opinia publică, informată mai bine și mai repede ca altădată datorită unor noi tehnici: telefon, telegraf, cinematograf. El este primul în mișcarea sportivă care a intuit importanța descoperirilor tehnologice noi și a înțeles că pentru ca sportul educativ să dobîndească drept de „cetate”, opinia publică a națiunilor, trebuie să fie „socată” de strălucirea unei realizări sportive internaționale care să cheme masele populare a se uni sub stindardul Frumosului, în serviciul Binelui.

Anul sportiv 1988 a început cu un jubileu: împlinirea a 125 de ani de la nașterea lui Pierre de Coubertin, căruia îi datorăm ideea olimpiadelor moderne. Prilej pentru Comitetul Internațional Olimpic (C.I.O.) de a declara încă o dată că sportul este un mijloc de neînlocuit de educație, în măsura în care sportivul rămîne un om moral, că pe o planetă frîmțită ca a noastră, marea adunare a Jocurilor Olimpice este una din cele mai pregnante manifestări ale voinței de coexistență pașnică a națiunilor și a oamenilor. C.I.O. ne cheamă la un act de curaj și de luciditate, care constă în aceea că păstrînd ochii larg deschiși să luptăm pentru a menține nealterate contactele, intîlnirile, ocaziile de întrecere pașnică între oameni de rase, culturi și convingeri diferite, cu scopul ca simțul fraternității umane, dragostea pentru semenii și pacea să triumfe.

CRISTIAN ȚOPESCU

Parcul arată virstele oraşului

Fotografii de EUGEN NEGREA

Va fi probabil şi gheaţă!

Oaspeţii din această vară ai litoralului vor avea la dispoziţie o gamă mai mare de băuturi şi produse răcoritoare, graţie eforturilor specialistilor de la întreprinderile locale de profil, de a experimenta şi produce noi sortimente de bere, sucuri naturale şi din fructe, etc.

Între acestea, mult solicitate vor fi, fără îndoială, noile tipuri de „vin usor”, cu concentraţie alcoolică redusă: 5 grade, care au fost omologate recent şi produse la întreprinderea viei, vinului şi a produselor spirtoase din Constanţa.

După cum ne asigură directorul acestei unităţi dr. ing. Gh. Lepădatu, noile produse numite (destul de inspiraţi): Tropical, Astral, Exotic, Poiana, Montana,

sînt apreciate pentru calităţile lor primare care constau în: aroma naturală, mirosul îmbietor, aciditatea plăcută şi răcoritoare, culoare şi limpezime.

În cadrul aceleiaşi unităţi, situată, prin rezultatele economice de până acum, printre întreprinderile fruntase din industria litoralului Constanţa, au fost omologate noile sortimente de „Biovin”. Acestea sînt reprezentate de vinuri albe şi roşii din renumite podgorii constănţene (Merlot, Cabernet, Riesling, Sauvignon) în tehnologia preparării cărora nu se mai foloseşte bioxid de sulf, ci biocatalizatori naturali, ceea ce le conferă acestora caracteristici senzoriale şi fiziologice îmbunătăţite. (C. Ismaileanu)

Grijă pentru viaţa minerilor

Zestrea edilitară a municipiului Petrosani s-a îmbogăţit cu un nou obiectiv: complexul comercial „Central”. În cadrul acestui impunător edificiu cu o suprafaţă utilă de peste 1.500 metri pătraţi, funcţionează un

mare magazin alimentar, o linie de autoservire cu 100 de locuri precum şi mai multe unităţi de desfacere a produselor industriale sau de uz gospodăresc. (Al. Bălgrădeanu)

Castele subpămîntene

În mai multe zone ale ţării au fost descoperite încă 200 de peşteri, astfel că numărul acestora se apropie acum de 11.500. Pasionaţii de frumuseţile adâncurilor, speologii profesionişti şi amatori au reuşit să depisteze galerii nebănuite care au condus, între altele, la grote de dimensiuni notabile, în rîndul cărora menţionăm, ca mai însemnată, pe cea din Munţii Pădurea Craiului, a cărei lungime depăşeşte 6 kilometri. De reţinut că investigaţiile întreprinse în acest scop s-au distins prin dificultatea deosebită, explorarea fiind anevoioasă din cauza intrării-

lor extrem de înguste. Noile descoperiri speologice prezintă importanţă remarcabilă pentru cercetarea faunei şi florei cavernicole, putînd deveni, de asemenea, obiective turistice de interes naţional. În acest cadru, menţionăm că Institutul de speologie „Emil Racoviţă” din Bucureşti şi Ministerul Turismului colaborează în prezent pentru ca mai multe peşteri din ţara noastră, între care Ghetarul de la Scărişoara, Topolniţa (podisul Mehedinţi), Ialomiţa (masivul Bucegi), să constituie, încă din cursul lui 1988, atractive puncte turistice. (A. Pristavu)

Cum să nu-ţi lase gura apă

La Hunedoara, oraşul oţelului şi al nestînselor flăcări, după un foarte interesant reportaj despre zgura lichidă de furnal, ne-am numărat printre cei ce-au asistat la vernisajul unei emoţionante expoziţii: în sala festivă a Casei de cultură a avut loc, luni, 7 martie, ca un omagiu adus Zilei Femeii, o tulburătoare expoziţie de... prăjituri, plăcinte zaharicale. Un imens platou, încărcat cu sute şi sute de bunătăţi de toate gusturile şi toate culorile, desprinsă parcă dintr-o carte de poveşti, a adunat în jurul lui în numai cîteva clipe un uriaş grup de copii cărora, fireşte, le lăsa gura apă. Nu vă pot descrie bucuria ce i-a cuprins cînd, după foarte scurtele alocuţiuni ce au scos în evidenţă arta maestrilor confetari din Hunedoara (Mari-

nela Scorobetiu, Elena Tecar, Elena Cadariu, Elena Bereczki şi Mihai Sina), posesori a numeroase diplome cîştigate în concursuri din ţară şi străinătate, copiii şi părinţii acestora au fost invitaţi să guste din minunile (nu greşim deloc dacă le numim astfel) aflate la vedere. De la prînz şi pînă seara tîrziu, sala festivă a Casei de cultură din Hunedoara a fost luată cu asalt, spre bucuria organizatorilor, a factorilor de conducere din I.C.S.A.P. — Hunedoara. Am participat la zeci şi zeci de vernisaje, am vizionat sute şi sute de expoziţii, dar niciodată n-am regretat atât de mult că nu mai eram copil, copil la Hunedoara, într-o zi de martie, la o sărbătoare a prăjiturilor, plăcintelor şi zaharicalelor. (Victor Niţă)

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Din cele mai îndepărtate timpuri primăvara era sărbătorită pentru viaţa nouă care se naştea în natură, sub un soare, de cele mai multe ori... palid. Primăvara, nu se succed trei zile asemănătoare, spune un proverb chinezesc.

Că primăvara este un anotimp capricios este un lucru ştiut. Despre zilele Babelor legenda spune că: „... Baba Dochia a plecat cu oile la munte îmbrăcată cu 12 cojoace, dar pe drum se încălzeşte şi pe rînd aruncă cite un cojoj. De cite ori leapădă cite un cojoj, de atîtea ori ninge şi iar se face vreme bună...”.

Dar, mai tîrziu primăvara înseamnă sfîrşitul iernii, schimbarea grăbită a decorului, trezirea la viaţă a cerului, a apelor, a păsărilor, a oamenilor...

Şi, chiar după o iarnă blîndă, cum a fost cea din acest an, cu fiecare zi frumoasă care trece, creşte încrederea oamenilor în instalarea definitivă a primăverii. Cît de justificat este acest optimism?

Climatologic, în săptămîna 10-16 martie se înregistrează ultimele zile cu temperaturi medii negative în depresiunile din estul Transilvaniei. În restul teritoriului perioadele de dezgheţ încep mult mai devreme, aşa cum rezultă din cîteva date calendaristice medii pe care le menţionăm spre exemplificare: 01.II — Constanţa, 07.II — Drobeta Turnu Severin, 17.II — Bucureşti-Filaret şi 01.III — Iaşi. Un alt indicator al sfîrşitului de iarnă, mai uşor perceptibil, este data medie la care se consemnează ultimele zile cu strat de zăpadă. Climatic, acest moment este datat în intervalul 10-16 martie la Bucureşti, Iaşi şi Bistriţa, a fost depăşit la Constanţa, Arad, Galaţi şi Craiova şi... nu a sosit încă pentru Sibiu, Roman

şi Miercurea Ciuc.

O caracteristică climatică a intervalului este regimul termic diferenţiat nu numai latitudinal, de la sud la nord, ci şi meridional. Astfel, temperaturile în regiunile vestice sînt cu 2°-5° mai ridicate decît cele din estul ţării. Această diferenţiere se ilustrează şi prin evenimintele de excepţie ale perioadei 10-16.III. În estul ţării s-au înregistrat temperaturi maxime diurne de -8,7°C la Rădăuţi în anul 1972, -6,5°C

OTILIA DIACONU

la Iaşi în 1915 şi -6,4°C la Constanţa în 1898. În regiunile vestice însă mercurul termometrelor a rămas şi noaptea la valori de: 14,9°C la Berzeasca în 1979, 14,2°C la Calafat în 1981, 12,5°C la Arad în 1934 şi 10,1°C la Satu Mare în 1975. Şi tot ca un fenomen deosebit al acestei perioade pe care desigur mulţi şi-l reamintesc, a fost viscolul din 12 — 14 martie 1973. Atunci, la Bucureşti stratul de zăpadă depus a fost de 75 cm.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 10-16 martie 1988

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	7÷12	-2÷2	7÷12	23,7	București Filaret 1957	-17,1	București Baneasa 1940
Deal și podiș	4÷11	-4÷0	7÷10	23,0	Iași 1951	-22,7	Iași 1952
Depresiuni	5÷8	-7÷-1	6÷7	19,4	Petrosani 1961	-25,2	Miercurea Ciuc 1971
Vi. Omu	-6÷-4	-13÷-12	3,5	5,2	Vîrfu Omu 1974	-27,0	Vîrfu Omu 1939
Litoral	6÷8	0÷1	7÷8	24,3	Constanța 1914	-10,4	Constanța 1848

Dar...ne apropiem de primăvară în intervalul 10 — 16.III. 1988? Fenomenele meteorologice din ultimele zile, îndeosebi cele din regiunile nordice şi de vest, nu ne-ar da speranţe prea mari. Acestea s-au datorat unei intense activităţi ciclonice din Marea Mediterană, care a evoluat spre Peninsula Balcanică.

Şi în următoarele două zile zona ţării noastre se va afla sub influenţa fronturilor atmosferice aferente acestei depresiuni. Astfel precipitaţiile sub formă de ninsoare vor fi prezente trecător şi în regiunile sudice şi cele estice. În celelalte zone se va resimţi un uşor proces de ameliorare din punct de vedere

al regimului precipitaţiilor.

În partea a doua a săptămînii, din nou în regiunile vestice, centrale şi de nord, vor cădea precipitaţii, mai ales ninsoare. Faţă de zilele precedente se va resimţi un uşor proces de răcire a vremii, astfel încît valorile temperaturii aerului, atît maxime cît şi cele minime, vor fi în cea mai mare parte a ţării uşor sub valorile climatice normale.

În cursul nopţilor valorile minime vor fi cuprinse în general între -8° şi 0°C, iar maximele diurne nu vor depăşi decît răzlet în sudul ţării 7°C.

Cu primăvara în suflet, o aşteptăm... poate după echinocţiul de primăvară!

● În coregrafia Alexei Mezincescu, Scara de balet Vivaldi —Wagner—Prokofiev compusă din Anotimpurile, fragmente din Tristan şi Isolda şi Simfonia în stil clasic este programată chiar astăzi, vineri, la ora 18.

● Eugenia Moldoveanu interpretează rolul Violettei Valéry din Traviata de simbătă 12 martie (ora 18), în care Ionel Voineag va fi Alfredo şi Vasile Martinou — Germont. La pupitru Constantin Petrovici.

● Matineul (ora 11) de duminică 13 martie le va prezenta copiilor baletul compozitorului Cornel Trăilescu Albă ca zăpada şi cei 7 pitici. Rolul tinerei pedepsite de mama vitregă va fi interpretat de Daniela Constantinoiu. Tiberiu Almosnino şi Irina Roşca deţin celelalte două roluri principale. Dirijează compozitorul.

● Cu Victoria Bezetti în rolul titular, Florin Georgescu — Edgardo, Emil Iuraşcu — Enrico, Gabriel Năstase — Arturo, Lucia Becar — Alisa, Alexandru Moisuc — Ramondo şi Nicolae Bratu — Normano, în direcţia muzicală a lui Constan-

tin Petrovici, duminică seara, la ora 18, Lucia di Lammermoor.

● Audia comentată de luni 14 martie va prezenta, în cadrul Integralei operelor lui Verdi, Hoşii interpretată de Montserrat-Caballé, Carlo Bergonzi, Ruggero Raimondi, Piero Cappuccilli. Corul Ambrozian şi Orchestra Filarmonică din Londra sub bagheta lui Lamberto Gardelli. Comentator: Costin Popa.

● Elena Gaja-Muntean, de la Opera Română din Timişoara, va deţine rolul titular în Carmen de marţi 15 martie (ora 18), alături de Constantin Ene (Don José) şi Nicolae Urdăreanu (Escamillo). Dirijor: Cornel Trăilescu.

● Povestirile lui Hoffmann de Jacques Offenbach (miercuri 16 martie, ora 18) are în distribuţie pe Silvia Voinea (Olimpia), Elvira Cirje (Giulietta), Gerda Radler—Anca (Antonia), Mihaela Agachi (Niklaus), Ionel Voineag (Hoffmann), Pompei Hărăşteanu (Lindorf). La pupitru, Cornel Trăilescu.

● Vineri 17 martie, la ora 18, Lacul lebedelor de Ceaiikovski. În rolurile principale figurează Anne Marie Vretos, Stefan Bănică, Florin Brînduşă, George Postelnicu. Conducerea muzicală aparţine dirijorului Constantin Petrovici.

Flacăra, Redacţia: Bucureşti, Piaţa Ştiinţei 1, cîsuta poştală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 50 20, interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publicişti-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Ştiinţă: 21 28; Cultură-învăţămînt: 14 57; Probleme moral-cetăţeneşti: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audienţe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacţie: 21 23; Secretariat redactor şef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Ştiinţei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir Bucureşti, Colea Grivitei nr. 64-66.